AAMULEHTI

N:o 153 3-p. painos N:o 75 — Tampereella Torstaina 9 päivänä Heinäkuuta — 33:n vuosikerta 1914

TILAUSHINNAT Tampereella ja maaseudulla: 6 pp. 1/1 vk. 12: —, 1/2 vk. 6: —, 1/4 vk. 3 — ja 1 kuuk. 1: —; 4 pp. 1/1 vk. 8: —, 1/2 vk. 4: —, 1/4 vk. 2: — ja 1 kuuk. 70 p.; 3 pp. 1/1 vk. 6: —, 1/2 vk. 3: —, 1/4 vk 1: 50 ja kuuk. 50 p:niä ja 1 pp. 1/1 2: 50, 1/2 vk. 1: 25, 1 kuuk. 25 p:niä.
Kotiin kannosta kaupungissa ei suoriteta lisämaksua, ainoastaan kuukausitilauksista peritään 10 pennin lisä.

EETU A. ALHA
Päätoimittaja
(Tavataan varmimmin toimituksessa klo 1—3 päiv.)
TEUVO VALANNE, Toimitussihteeri — LAURI HAAPA, NIILO W. TIIHONEN
TOIMITUSAIKA klo 10 ap.—12 yöllä. Toimitus ei yleensä säilytä käsikirjoituksia, joita se ei voi käyttää.

ILMOITUSHINTA: 10 penniä ensi ja 8 penniä viimesivulla sekä määrätyillä paikoilla 12 p:iä millim. Punaset ilmoitukset 20 p. mm., vähintäin 20 mk. Kihla-, vihkimä- ja syntymäilmoitukset à 3 mk., kuolinilmoitusten pienin hinta 3 mk., kustakin värsystä ja surusaatosta 1 mk, sekä „kiitoksesta" 1 mk. 50 p. lisäksi. Pienin ilmoitusmaksu on 60 p. Pitempiaikaisista ilmoituksista kaavanmukainen alennus. Kiinteät hinnat

K. O. Laitinen & Hannu Peltonen

ASIANAJOTOIMISTO.
TAMPEREELLA, Tampereen Osake-Pankin talossa Kauppakatu 7. Puhelin 474.
AVOINNA 9—3. MATKUSTETAAN.

Omistajat:
K. O. LAITINEN, Lakit. kand., Varatuomari. — HANNU PELTONEN, Lakit. kand., Varatuomari.
Vakinainen avust.: Senaattori Johannes Peltonen.

Kansallis-Osake-Pankki

maksaa korkoa

Talletus-konttokuranttitilillä	5 %
Talletuksille:	
6 kuuk. irtisanomisella	5 %
3 » »	4 1/2 %
2 » »	4 %
1 » »	3 1/2 %
vaadittaessa	3 %
Juoksevalla tilillä	3 %
Säästökassa tilillä	5 %

9485

AAMULEHDEN

toimitus, konttori ja kirjapaino,
Kuninkaankatu 30 (oma talo)
avoinna 8 a-p.-6 i-p.
Isännöitsijä tavataan klo 8—10, 11—3 ja 5—6 i-p.

Puhelimet:

Ilmoitus- ja tilauskonttori	1
Kirjapainon konttori	3
Toimitus	4
Isännöitsijä	5
Päätoimittaja	8
Sitomo	20

Kuolleita.

Jumalan enkeli vei Jeesuksen luokse 13 vuotiaan

Elli Meeri Kievarin

19 6/7 14.

Rakkaudella häntä muistavat isä, sisaret, veljet ja koulutoverit.

Jeesus, Sinä kohtasit Elliä
Onnen siunauksella,
Kultaisen kruunun panit
Sinä hänen päähänsä.

Ruumis siunataan Hämeenkyrön hautausmaalla t. k. 12 p:nä klo 9 ap.

10754

10203

Pohjoismaiden Osakepankin

Kauppaa ja teollisuutta varten

Tila kesäkuun 30 p:nä 1914.

Vastaavaa:

	Smk.	p.
Kassa	4,563,565:	29
Kotimaisia vekseleitä	61,188,371:	66
Ulkomaisia »	4,335,915:	76
Kirjeenvaiht. kotimaassa	36,576,303:	07
» ulkomaalla	4,748,358:	27
Lainoja	45,919,895:	56
Kassakreditivi-lainoja	23,892,227:	93
Obligatsioneja	7,094,972:	44
Osakkeita	160,294:	—
Toisten Pankk. tallet. tod.	527,789:	26
Kuponkeja & ulkom. rahaa	635,455:	37
Hypoteekkiosasto	2,704,815:	78
Eri tilejä	467,141:	67
Pankkikiinteimistöjä	5,000,000:	—
Eri kiinteimistöjä	136,400:	—
Kalusto	80,000:	—
Palkkoja ja kulunkeja	751,490:	38
Smk.	198,782,996:	44

Vastattavaa:

	Smk.	p.
Osakepääoma	18,000,000:	—
Uusien osakkeiden tili	2,315,200:	—
Vararahastot	17,231,225:	82
Voitto- ja tappiotili	424,092:	45
Talletuksia	133,235,872:	93
Juokseva tili	9,876,050:	59
Pankkipostivekseleitä	1,688,848:	63
Kirjeenvaiht. kotimaassa	5,314,482:	90
» ulkomaalla	7,679,072:	20
Perittyjä vekseleitä	587,644:	16
Erinäisiä tilejä	180,643:	08
Nostamattomia osinkoja	20,826:	—
Redisk. vekseleitä	—, —:	—
Otettuja lainoja	—, —:	—
Korkoja ja provis.	2,229,037:	68
Smk.	198,782,996:	44

Hypoteekki-osasto

Lainoja	20,575,979: 61	4% obligatsioneja v. 1897	4,346,000: —
Eri tilejä	1,101,189: 81	4% » v. 1898	4,400,000: —
		4 1/2 % » » 1911	9,824,000: —
		Pohjoism. Osakepank. tili	2,704,815: 78
		Eri tilejä	402,353: 64
Smk.	21,677,169: 42	Smk.	21,677,169: 42

Helsingissä, heinäkuun 4 p:nä 1914.

Johtokunnan puolesta:
G. af Forselles. E. Indrenius.
Hallintoneuvoston puolesta:
Hj. Schildt.

Arv. Yleisölle ilmoitamme, että

Kaivokatu 33

olevan myymälämme olemme muuttaneet ajanmukaisempaan huoneustoon Pinninkatu 30, Tammelan torin laitaan. 10809

Tamp. Työv. Osuuskauppa.

MAANVILJELIJAT!
Maitolasku-kuittikirjoja
Aamulehden konttorissa.

Halutaan ostaa.

Halutaan ostaa noin 20 hv.
Sähkömoottori
440 voltin kolmijohtojärjestelmällä vaihtovirralle, voi olla käytettykin mutta hyvässä kunnossa.
Tarjoukset selityksineen
Tampereen Konetehtaalle.
10780

Osotteita.

Asianajokonttorit Tampereella:

Lakit. kand. ***K. O. Laitinen & Hannu Peltonen*** Tampereen Osake-Pankin talo. Av. 9—3. Puh. 474. Karttamerkkien myynti.

Varatuomarit **Koskinen & Leiniö** Itäinenkatu 11 b, Puh. 766. Klo 9—3.

Paavo Bergius Lakiasiaintoimisto Hämeenk. 5. Telef. 1240. Konttoriaika 9-3.

Varatuomarit ***Ahlman & Pulkkinen*** Lakiasiaintoimisto, Hämeenkatu 27. Avoinna 9—3.

Eriksson & Grönblad Kauppatori 7. Palanderin talo. Telef. n:o 659. Auki 9—4.

Procopé & Soivio Commercen talo, av. 9—4.

Aksel Planting, v. tuomari, Kauppak. 11, telefooniyht. talo puh. 1165, 9—3.

Kaapo Murros Asianajaja, Itäinenk. 11 (Palanderin talo). P. 758. Kesäaikana klo 9—1/2 3.

Julius Lagus Perimis- ja asianajot. Aleksant. 22. P. 1297.

Tampereen Lakiasiaintoimisto Oiva Sohlberg Wm Sandbergin rautakaupan talo. Puhelin 1004. Avoinna 9—3.

G. W. Aspelund Kõyhäin asianajaja. Hallituskatu 22, klo 8—1/2 10.

Toispaikkaisia asianajajia:

Koski & Suomalainen, Asianajotoimisto, Helsinki, Mikonkatu 6, Puhelin 23 35.

Palmén & Holma, Asianajotoimisto Helsinki, Aleksanterinkatu 44.

Uotila ja Pakkala, Helsinki, Vilhelmink. 5 b. P. 7817.

Lakiasiaintoimisto ***Kivimäki & Tulenheimo*** (Ent. Kivi & Saarnijoki) Turku, Eerikink. 8. Av. 9—4. P. 484 & 945

Alfred Holmströmin Lakiasiaintoimisto, Turku, Aurak. 3. Puhelin 772. 1049. Auki 9—4.

Antti Seppänen, varatuomari, Oulu.

Otto Tanner, Lakiasiaint. Viipurissa.

Asianajajia Kemissä:
varatuomari ***Antti Karikoski.***

Lääkäreitä:
Kaupungin- ja alueläkärit

af Hällström, Hämeenk. 19, Terveydenhoitotoimisto, 10—12 ja 4—5. Puh. 1420.

Grönholm, Itäinenk. 26. 9—11, 4—5.

Nyman, Kauppatori 7. 9—11, 1—2 ja pyhäsin 9—11.

v. Schrowe, Tammelank. 10. Matkoilla.

Terveydenhoitotoimisto, Hämeenk. 19, 12—2. Tarkastusas. 8—10.

Keuhkotautisten huoltola, L. puistokatu 4, tiist. ja perjant. 6—7.

Ahlman. Matkalla elok. 9 p. asti.

Backman, G. A., Rakennuskontt. uusi talo Hämeenk. 23. Klo 3—5 ip. Telef. 461.

Björkqvist, Korva-, nenä- ja kurkkutauteja, Itäinenk. 20. Matkoilla heinäk. loppuun.

Emeleus, Häm.k. 27. 1/2 9-1/2 10 ap. 1/2 5-6

T:ri Hoffström, Häm. k. 27. Arkip. 11-1 ja 1/2 7—1/2 8.

T:ri Karl Kyrklund, Kauppak. 2, 9-11, 4-5 erikoisala naisten ja lasten taud.

T:ri Nyman, Kauppatori 7. 9—11. 1—2, pyhäisin 9—11. Sisätaut., last. ja veneer.

Salo, T. Mustanlahdenkatu 24. Matkoilla heinäk. ajan.

Anna Vikander, Kosk. 9, matkoilla.

Virzenius silmäl. Itäk. 20. 9-11, 1/2 6-1/2 7

Kaarlo Palkonen, kunnan- ja rautatienlääkäri Toijalassa 9—11 ja 1—2.

Tampereen Osake-Pankin

tila kesäkuun 30 p:nä 1914.

Vastaavaa:

Käteistä rahaa	274,226: 81
Ulkom. »	3,348: 57
Kotimaisia vekseleitä	6,325,752: 76
Ulkomaisia »	92,905: 24
Lainoja	3,383,345: 77
Kassakreditiivitili	4,267,937: 78
Obligatsiooneja	1,393,658: 96
Osakkeita	78,627: —
Kotimaisia kirjeenvaihtajia	844,108: 85
Ulkomaisia »	137,467: 40
Palkkoja ja kulunkeja	77,603: 87
Pankkikiinteimistöt	810,226: 36
Irtaimisto	22,491: 60
Eri tilejä	390,377: 20
Smk.	18,102,078: 17

Vastattavaa:

Osakepääoma	3,000,000: —
Vararahasto	650,000: —
Voitto- ja tappiotili	69,227: 54
Talletuksia	13,129,591: 72
Juokseva tili	636,901: 01
Rediskontattuja vekseleitä	8,822: 55
Postilähetysvekseleitä	101,916: 58
Kotimaisia kirjeenvaihtajia	98,812: 40
Ulkomaisia »	22,461: 74
Perittyjä vekseleitä	3,163: 67
Pankkikiint. kuoletuslaina	65,086: 19
Nostamattomia osinkoja	3,973: 50
Korkoja ja provisioneja	134,588: 80
Eri tilejä	177,582: 47
Smk.	18,102,078: 17

Tampere, heinäkuun 7 p. 1914.

Johtokunnan puolesta: A. Boxström. L. O. Salo.
Hallintoneuvoston puolesta: J. T. Durchman. N. Tirkkonen.

Yksityissairaala Koulukatu 8. Telef. 727.

T:ri Paul v. Bonsdorffin ja Armas Ruotsalaisen Last. sairaal. Helsinki Ehrensvärd. t. 6.

Hammaslääkäreitä:

Alfthan, Kauppak. 2. Matk. elok. puoliv.
Elsa Grönblad-Stålhammar, Kuninkaank. 25. Klo 11—12 e.p.p. ja 5—6 i.p. Puh. 100.
Hj. Laurent, Hämeenk. 23. Rak. kontt. uusi talo. 1/2 10-1/2 11 ja 2-3, puh. 1353.
T. E. Rauvola. Kauppak. 4. Arkipäiv. 10—11 ja 1/2 6—6. Ei lauvautaisin.

Eläinlääkäriä:

M. Herva, Otavall.k. 2. T. 1134. Klo 10-1
Stenius, Mustanlahd. k. 23, 10-12. P. 1495

Rohdoskauppoja:

Puupposen Rohdoskauppa
Lähellä Rautat. asem. Telef. 466.

Maamittareita:

K. D. Sinervä
TAMPERE, Hämeenkatu 23. Telef. 80.
Toijalan Maanmitt. ja Välitystoim. Puh.

Keski-Suomen Metsätoimisto Tampereella. U. J. Grönholm. Puh. 1561.

Laivojen kulkuvuorot:

Aitolahden lauvantaina.
Aunen, Intin, Teiskon lauvantaisin.
Höyrygalus Pohjolan lauvantaisin.

Kiertävät sairaanhoitajattaret
Tavataan varmimmin klo 2—4 ip. Länsipiirissä ***M. Koskinen,*** Hallitusk. 16, puh. 25. Keskipiirissä ***L. Upari,*** Aleksanterink. 30, puh. 1168. Itäpiirissä ***A. Vihonen,*** Pinnink. 35.

Kätilöt:

Lise Alvén Aleksanterink. 20. Tel. 736.
Sandra Hardén (rokottaja) Kuninkaankatu 36. Puh. 666.
Rosa Liukonen, Kortelahdenkatu 18.
Naimi Vallin, Johann, koul. puur. telef. 1373

Sairasvoimistelua ja hierontaa:

Alanko, Hilma, Aleksanderink. 31.
Aino Heikkilä, yl. sair. v. P. 1504. Hämk. 14.
Kerttu Haarla, Aleksant. k. 20. P. 1291.
Aino Järveläinen, Ilmarink. 4. P. 745.
M. Kandell, Satak. 28, sähk. hier.
Hilja Kankaanpää, Raut. k. 12, p. 838.
Koskinen, Sandra Mustl. k. 20. P. 760.
Lindell, Aurora Tammelank. 13.
Aarna Nieminen. Satak. 7. Sähk. hier.
Sievä Tuomela, Itäinenk. 14. P. 1535.
Hieroja Maria Rintala, Ilmarinkatu 14.
Tyyne Tuomisto. Alavus k. k.

Naiskampaajia:

Rosa Sivén, Kuninkaank. 24. Puh. 377.

IMATRA Palovakuutus-O.y.
Juho Kivinen, Kauppak. 13. P. 202.

G. V. Osonen *Vakuutuskonttori* Hämeenk. 9. Puh. 530.
Salama—Pohjola—Kullervo.
Konttoriaika 9—2 ja 4—6.

Pohjola, Palovakuutus-oy. myöntää palo- ja murtovakuutuksia
Kullervo, tapaturmavakuutus-O. y.
Asiamiehet Tampereella: *G. W. Osonen,* Hämeenkatu 9. Puhelin 530. *Emil Lyytikäinen,* Kauppak. 12. P. 571. *K. J. V. Dahlgren,* Viinikankatu 36.

Suomi Keskin. Henkivak. yhtiö Tampereen Haarakonttori, Kauppatori N:o 5. Av. kello 10—3. Puh. 92.

Kaleva henkiv. yhtiö Itäinenk. 11 Av. 10-2, 4—6. Puh. 807

SAMPO, keskin. vak. laitos Asiamies Tampereella *J. H. Vuorio,* Hämeenk. 21, puh. 1247.

VELLAMO Palovakuutus Osakeyhtiö. Asiamies Tampereella *Väinö Pahlman,* Kauppakatu 3. Puh. 940.

J. V. Lindroos Kellosepänliike. Tampere, Kauppakatu 9. Puhelin 513.

HEIKKI TIITOLA Rakennustoimisto Hämeen Pohjalla ... Puhelin 813 ...

Hälläpyörä Tampereen hauskin matkustajakoti. 25 huonetta à 1: 50—7 m:kaa. Puh. 1093.

SUOMEN KAUPUNKIEN PALOAPUYHTIÖ
irtaimistoa varten.
Asiamies Tampereella: *Otto Lukander,* Koskik. 7, telef. 148. 5, 10 ja 20 v. kuluttua 10, 25 ja 50 % alennus vuosimaksusta.

PATRIA Tapaturmavak. O.Y.
Pääasiam. **Fedi Procopé & C:o,** Hämeenkatu 22. Puh. 832.
Rob. Witting: Arth. Laurent ja S. Stenius.

Aamulehden konttori
välittää ilmoituksia kaikkiin sanomalehtiin ja aikakauskirjoihin kunkin lehden omilla hinnoilla.
HUOM.! Yksi käsikirjoitus ja yksi lasku.

Tamp. kunnan Työnväl. toim. avoinna klo 10—1 ap. miehille ja 4—5 ip. naisille, paitsi lauvant. klo 10—2 päiv Osoite Länsipuistok. 10. Telef. 484.

Tampereen Kirjapaino-Osakeyhtiö
Kirjapaino Kuninkaank. 30. Puh. 3.
sitomo Läntinenkatu 24, Säästöpankin talo. Puhelin 20.

Pohjoismaiden Osakepankki
Kauppaa ja Teollisuutta varten.
Ilmoitus lauvantain lehdessä.

Suomen Yhdyspankki
Tampereella, Kauppak. 10.
Täydellinen pankkiliike.

Tampereen Säästöpankki
Kauppak. 14, on avoinna joka arkipäivä 12—3 ja sitäpaitsi perjantaisin ja lauvantaisin 6—8.

Kansallis-Osake-Pankki
Tampereella.
Auki ½10—2.

Tampere, Heinäk. 9 p:nä.

Metsäpalovakuutus.

Maamme kansallisrikkautena ovat etupäässä metsät. Suomi on nimitt. suuruuteensa nähden Europan metsärikkaimpia maita. Aina 15 miljoonaa hehtaaria eli noin 40% koko maan pintaalasta peittävät kuivat metsäseudut. Mutta sitä paitsi on vielä usaita miljooneja hehtaareja soita ja rämeitä, jotka suuremmassa tahi pienemmässä määrässä ovat metsää kasvavia.

Sen mukaan kuin metsien arvo on noussut ovat ne olleet maallemme yhä lisääntyvänä tulolähteenä. Metsätuotteiden ulosvienti nousi vuonna 1912 noin 240 miljoonaan markkaan eli noin 70% kaikesta ulosviennistämme. Ja sen mukaan kuin metsien hoito paranee ja uusia kulkuteitä avataan nousee myös metsien kansallistaloudellinen arvo.

Kruununmetsät käsittävät hiukan enemmän kuin kolmannen osan arvokkaammasta metsämaasta. Yksityisten metsien pinta-ala on noin 9½ miljoonaa hehtaaria. Nämät ovat hajaantuneina ympäri koko maan, kun sitävastoin suurin osa kruununmetsiä sijaitsee maan pohjoisosassa.

Suurta vahinkoa niin hyvin kruunulle kuin yksityisille metsänomistajille tuottavat joka vuosi raivoavat metsäpalot. Läänitilaston mukaan palaa vuosittain metsää lähemmäs 200,000 markan arvosta. Maanomistajan, joka on ostanut tilansa silmälläpitäen metsän kohoavaa arvoa, voi yksi ainoa metsäpalo saattaa puille paljaille. Rakennukset ja irtaimisto voidaan palovakuuttaa, mutta niin ei ole voitu tehdä metsään nähden, joka kuitenkin usein on maatilan arvokkain osa.

Tämänvuoksi on itsestään selvää että joko aikaisemmin tahi myöhemmin nousee kysymys metsien vakuuttamisesta tulen tuottamaa vahinkoa vastaan. Vakuutusaatehan juuri käsittää yhden henkilön vahinkojen tasoittamista jotta ne tulisivat vähemmän tuntuviksi. Erikoisesti on palovakuutuksella ollut suuri merkitys niiden vahinkojen tasoittamiselle, jotka johtuvat tulipaloista. Palovakuutusmaksu ei ole rasittava, mutta se, jonka omaisuus on vakuuttamatta, voi sitävastoin yhden ainoan tulipalon kautta menettää koko omaisuutensa.

Tuuma vakuuttaa myös metsät tulen tuhotöiltä syntyi alkuaan Saksassa, jossa 1895 muuan vakuutusyhtiö pani alulle metsäpalovakuutuksen. Yhtiöllä, jonka toimiala käsittää koko Saksan valtakunnan, oli vakuutuskantana 1912 noin 150 miljoonaa Saksanmarkkaa. Myös muut yhtiöt ovat myöhemmin omaksuneet metsäpalovakuutuksen ja mainittuna vuonna oli koko vakuutuskanta Saksassa tällä alalla noin 230 miljoonaa Saksanmarkkaa. Aate on niinmuodoin hitaasti voittanut kannatusta, sillä valtakunnan metsiin nähden on vakuutettu ala, mikä on noin 300,000 hehtaaria, hyvin pieni.

Tanskassa perustettiin noin 10 vuotta sitten vakuutusseura, joka korvaa metsäpalosta aiheutuvat uutisviljelyskustannukset. Näiden suuruus on vahvistettu korkeintaan 50 kruunuksi tynnyrinalaa kohti sekoittamatonta mäntymetsää ja 70 kruunuksi tynnyrinalaa kohti muuta havumetsää.

Norjassa otettiin kaksi vuotta sitten metsäpalovakuutus käytäntöön erikoisen yhtiön kautta, joka perustettiin keskinäisyysperiaatteen kannalle. Se on tähän saakka työskennellyt hyvällä menestyksellä ja siihen liittyminen on ollut runsas. Vakuutuskanta on jo yli 62 miljoonaa kruunua ja vakuutettu metsäala 750,000 hehtaaria. Yhtiö vakuuttaa ainoastaan kasvavaa nuorta metsää jotavastoin hakkuukelpoinen metsä jää vakuuttamatta. Menettelyä perustellaan sillä että metsäpalo tavallisesti hävittää nuorta metsää, kun sitävastoin vanhempi, hakkuukelpoinen metsä ainoastaa hiukan alenee arvossaan ja voidaan vielä palon jälkeen suuremmitta vahigoitta hakata.

Syynä siihen menestykseen mikä Norjassa toimivalla yhtiöllä on ollut, voidaan pitää sitä asianhaaraa, että se on keskinäinen. Sillä seikalla on nimittäin suuri merkitys että vakuutetut tietävät kaiken voiton vakuutuksesta tulevan heidän itsensä hyväksi. Se on sitäkin tärkeämpää kun vielä puuttuu määrättyjä perusteita vakuutusmaksujen suuruuden määräämiseksi metsäpalovakuutuksessa. Sitä paitsi aikaansaa keskinäisyysperiaate tarkemman valvonnan. Se on myös hyvinkin tarpeen metsäpalovakuutuksessa, koska metsän sytyttäminen palamaan vakuutussumman saamiseksi on helppo toimeenpanna. Estääkseen murhapolttoa on kuitenkin yhtiö Norjassa määrännyt että ainoastaan ¾ metsän arvosta voidaan vakuuttaa, jotavastoin metsänomistaja itse saa kärsiä tappion yhdestä neljäsosasta.

Ruotsissa tehtiin kolme vuotta sitten yritys perustaa yhtiö metsävalkeavakuutusta varten, mutta kun tarvittavaa rahasummaa ei saatu täydelleen merkityksi sai tuuma toistaiseksi raueta.

Samana vuonna kuin äskenmainittu yhtiö yritettiin Ruotsissa perustaa, otettiin kysymys metsävalkeavakuutuksesta päiväjärjestykseen myös meidänkin maassamme. Kysymystä käsiteltiin aluksi maanviljelysseurain keskusliitossa, joka senjälkeen yksissä neuvoin metsänhoitoseura Tapion kanssa rupesi keräämään tilastoaineksia metsävalkeiden esiintymisestä ja laajuudesta.

Viime vuonna otettiin kysymys käsittelyn alaiseksi sahanomistajainyhdistyksen vuosikokouksessa, joka antoi sahanomistajain paloapuyhdistyksen johtokunnan toimeksi edelleen käsitellä kysymystä. Noin kuukautta aikaisemmin käsitteli kysymystä keskinäinen vakuutusyhtiö Sampo, jonka johtokunta sai toimekseen laatia ehdotuksen kysymyksen ratkaisemiseksi käytännössä. Pian senjälkeen toimeenpani Sampo koemerkinnän metsäpalovakuutuksia varten. Tulos oli odottamattoman hyvä, sillä vakuutetta vaksi ilmoitettujen metsien arvo nousi yhteensä noin 60 miljoonaan markkaan.

Tämän suotuisan tuloksen johdosta perusti vakuutusyhtiö Sampo erikoisen osaston metsäpalovakuutusta varten. Se on pääasiallisesti järjestetty saksalaiseen malliin. Niin hyvin nuori metsä kuin hakkuukelpoinenkin voidaan vakuuttaa. Vakuutussopimus tehdään viideksi vuodeksi kerrallaan. Osakkaat vastaavat keskinäisesti kaikesta vahingosta minkä tuli jollekin heistä tuottaa, kuitenkaan ei heidän lisämaksuvelvollisuutensa missään tapauksessa ole suurempi vuosimaksun kolmikertaista määrää. Norjassa toimivan yhtiön tavoin vakuuttaa Sampo ainoastaan ¾ metsän arvosta. Viimeinen neljännes jää omistajan itsensä vastattavaksi ja sitä ei saa senvuoksi vakuuttaa missään muussa yhtiössä. Tämä määräys on ollut tarpeen murhapolttovaaran poistamiseksi oman voiton pyynnistä. Vakuutuksenottajan on sitäpaitsi metsäpalon uhatessa tahi jo sytyttyä vakuutetussa metsässä ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin metsän pelastamiseksi.

Sampo yhtiön metsäpalovakuutusosasto on kaikista päättäen perustettu terveitten ja uudenaikaisten vakuutusteknillisten periaatteiden pohjalle ja sillä pitäisi senvuoksi olla kaikki edellytykset onnistuakseen. Tähänasti merkityt vakuutukset ovat jo nousseet suuremmiksi tarvittavaa minimi summaa, min kävuoksi osasto tämän kuun 15 pnä alotti toimintansa. Yrityksen menestymiselle on tärkeätä että se on perustettu keskinäisyysperiaatteen pohjalle, sillä kuten jo aikaisemmin huomautettiin, on tällä vakuutusmuodolla huomattavia etuja yhtiömuotoon verraten, jossa voitto menee osakkaille. Nyt sitävastoin saavat vakuutetut pitää sen itse.

Metsäpalovakuutuksen käytäntöön ottamisella meidän maassamme tulee todennäköisesti olemaan suuri kansantaloudellinen merkitys, sillä tämän vakuutuslajin etuja on myös että metsää vastaan voidaan sen turvissa lainata. Vakuuttamaton metsä ei tietenkään voi kelvata vakuudeksi, se kun voi minä hetkenä tahansa palaa. Metsäpalon varalta vakuutettua metsää vastaan voidaan sitävastoin vaaratta lainata, koska vakuutusumma, joka metsän palaessa suoritetaan, on riittävänä vakuutena. Todennäköistä on senvuoksi ettei metsäpalovakuutuksen käytäntöön ottamisesta tule kulumaan kauvankaan aikaa, ennenkuin myös ruvetaan lainaamaan metsää vastaan. Metsäomistavalle maanviljelijälle tuottaa tämä erittäin suurta hyötyä, koska hän sen kautta saa pääomaa niin hyvin maanviljelyksen kuin metsänhoidon edistämiseksi.

O. L.

Kulovalkeat.

Mitä metsien suojelemiseksi kulovalkeilta olisi tehtävä.

Edellisessä kirjoituksessa (Aamul. 27/6) käsittelimme jo niitä syitä, jotka meillä vuosittain aiheuttavat niin lukuisia metsäpaloja sekä kuinka suurta taloudellista vahinkoa ne samalla tuottavat maallemme. Ettei näimä palot päässisi niin suuressa määrin tuhoamaan metsiämme kuin ne nykyään tekevät, olisi yhteiskunnankin puolelta tässä suhteessa tehtävä vähän enemmän kuin mitä on tehty, että palon sattuessa, sen leveneminen heti alussa saataisiin mahdollisimman pian ehkäistyä.

Vaikka metsät meillä suurimmaksi osaksi määräävät yhteiskunnallisen ja taloudellisen aseman (metsäntuotteilla saadut tulot 1913 teki 74 % koko maamme vientimäärästä), niin silti on ilmeistä se välinpitämättömyys, mitä meillä metsiin nähden suhtaudutaan. Sellaisissa maissa, joissa jo metsille osataan antaa arvoa, on metsäpalojenkin varalta olemassa erityisesti järjestetty valvonta. Meillä tässä suhteessa ei yhteiskunnan puolelta ole olemassa muuta varanpitoa kuin yleinen sammutuspakko, johon voimassa olevan metsälain 30 § velvoittaa metsävalkean sattuessa. Sen mukaan kustakin ruokakunnasta pitää yhden työhön kykenevän henkilön tarpeellisilla sammutuskaluilla varustettuna lähteä palopaikalle, sitten kun palosta on tiedon saanut, joko poliisiviranomaiselta tai lähimmältä metsävirkailijalta, joiden tässä tapauksessa on toimittava sammutustyön johtajina. Vaan ennenkuin nämä ovat palosta asianomaiselta maanomistajalta tiedon saaneet ja ehtineet yleisen hälytyksen sammutusväen kokoonkutsumista varten toimeenpanna on useastikin jo palo ehtinyt riehua pitkät ajat ja saanut siksi suuren levenemisvoiman, että varsinkin kovan tuulen vallitessa, on miltei mahdoton estää tulen leveneminen; joten se toisinaan raivoaa viikkokausia ja vasta jonkun sattuman kautta saadaan seisahtumaan, esim. kun tuli joutuu sellaisiin paikkoihin, joissa se voidaan ottaa kiinni, tahi kun tuuli tyyntyy tai sattuu tulemaan sade, jotka ehkäisevät tulen levenemisen. Nykyinen voimassa oleva sammutusjärjestelmä ei vastaa ollenkaan niitä vaatimuksia, mitä vaadittaisiin pikaisen ja tehokkaan sammutustyön toimeenpanemiseen.

Kuntain olisi huolehdittava tässäkin. Näiden olisi järjestettävä erityisiä sammutuspiirejä, joita kukin kunta järjestäisi paikallisia oloja silmälläpitäen tarpeellisen määrän. Näihin kunta valitsisi toimihenkilöt samalla tavalla kuin muihinkin kunnan virkoihin ja luottamustoimiin, jotka toimisivat metsäpalojen valvojina ja palon sattuessa sammutustyön johtajina.

Kun sammutuspiirien valvojat, erittäinkin kuivimpina kesäaikoina, olisivat aina varuillaan mahdollisesti irti pääsevän metsäpalon varalta, voisivat he heti panna toimeen pikaisen hälytyksen ja samalla järjestää tehokkaan sammutustyön, niin ei ole epäilystäkään siitä, etteikö moni metsäpalo voitaisi saada heti alkuunsa tukahutettua Ja tällä tavalla säästyisi kansallisomaisuuttamme miljoonia joutumasta hävittävän tulen saaliiksi. Sillä sitä, mikä kerran on palanut, ei kykene palovakuutukset eikä muut korvaukset täyttämään, vaan on se meiltä ainaiseksi kadonnut.

Sammutuspiirien muodostaminen kuntiin edellä esitettyyn tapaan käy kyllä päinsä nykyisen voimassa olevan metsälain 55 §:n mukaan, joka lainkohta kuuluu näin: »Jos kunta on tehnyt itselleen erityisen järjestyssäänön varanpiteistä metsävalkeaa vastaan tahi sen sammutuksista taikka toimenpiteistä metsän vartioimisesta ja tätä lakia vastaan tehtyjen rikosten saattamista varten syytteen alaiseksi, on semmoinen sääntö jätettävä Kuvernöörin tutkittavaksi, jonka tulee vahvistaa se, jos ei hän havaitse sitä yleistä lakia vastaan sotivaksi.« Tämän lainkohdan mukaan, on sammutuspiirien perustaminen kuntiin siis täysin oikeutettua. Ja niiden perustaminen myöskään ei pitäisi olla muuta kuin ajan vaatima toimenpide.

Koska kunnat ovat oikeutettuja asettamaan jäsenilleen monenmoisia velvollisuuksia, ovat ne velvolliset myöskin valvomaan jäsentensä omaisuuden turvallisuutta. — Meidän tulee ymmärtää, että metsien hävitys, tapahtukoonpa se sitten kulovalkean tai muun väkivaltaisen riistämisen kautta, on aina heikontava meidän yhteiskunnallista ja taloudellista asemaamme. Sillä kaikkina aikoina on metsiemme merkitys maallemme ollut ilmeinen ja metsäin runsaus sekä niiden säännöllinen käyttö on vastakin antava taloudelliselle kehitykselle sen perustan, jota ilman se ei ole mahdollista.

Kaikilla metsänhoidon ja suojaamisen yhteydessä olevilla kysymyksillä on sentähden hyvin tärkeä ja laajakantoinen merkitys. Metsäpalojen ehkäisemisellä voidaan suuressa määrin vaurastuttaa maamme metsiin kätkettyä kansallisomaisuutta.

Juho J. Katajamäki.

Yleisiä uutisia.

Eduskunnan hajottamiskysymys.

Asian ratkaisusta Suomen asiain komitean istunnossa on saatu seuraavia lähempiä tietoja:

Suomen asiain komitean istunto muodostui odottamattoman lyhyeksi. Esillä oli senaatin ehdotus Suomen eduskunnan hajoittamisesta sen suhtautumisen johdosta torpparikysymykseen. Kenraalikuvernööri Seyn toi tarmokkaasti esille eduskunnan hajottamisen välttämättömyyden, mutta ei saanut kannatusta komitean jäseniltä. Deutrichkin oli ehdotusta vastaan. Hän lausui, että torpparikysymyksen lykkäämisessä ei eduskunta mitenkään ole astunut toimivaltansa ulkopuolelle ja että kysymys voidaan uudelleen ottaa eduskunnassa esille ilman eduskunnan hajoittamista ja uusia vaaleja.

Kaikilla äänillä kenraalikuvernöörin ääntä vastaan päätettiin senaatin anomus eduskunnan hajoittamisesta hylljätä.

Istunnossa johti puhetta pääministeri Goremykin. Läsnä olivat oikeusministeri Shtshegolovitov, valtakunnan kontrollööri Haritonov, ministerivaltiosihteeri Markov, kenraalikuvernööri Seyn sekä valtakunnanneuvoston jäsenet Deutrich ja Kuntshikov sekä valtiosihteeri Korevo.

Kenraalikuvernööri Seyn esitti senaatin ehdotuksen eduskunnan hajoittamisesta sen kannan johdosta, minkä eduskunta on ottanut maanvuokralaissa ja torppariasiassa. Senaatin mielestä pyrki eduskunta vuokraolojen järjestelyä lykkäämällä venyttämään kysymyksen ratkaisua pitemmäksi aikaa, vaikka hallituksen taholta on jo kaksi kertaa asian ratkaisua kiirehditty. Eduskunnan kieltäytyminen kysymystä käsittelemästä saattaa vaikeaan asemaan 60,000 torpparia, jonka vuoksi olisi tarpeen hajottaa nykyinen eduskunta, jotta maanvuokralakiehdotus saataisiin käsittelyn alaiseksi jo v. 1916.

Senaatin ehdotuksen johdosta syntyneessä keskustelussa käyttivät puheenvuorojt etupäässä Haritonov ja Deutrich. Suuri osa komitean jäsenistä ei pitänyt eduskunnan hajoittamista toivottavana. Katsottiin, ettei vielä oltu käytetty kaikkia keinoja jotta saataisiin maanvuokralakiehdotus käsittelyn alaiseksi jo nykyisessä eduskunnassa. Voitaisiin vielä kolmannen kerran kiirehtiä eduskuntaa jouduttamaan kysymyksen käsittelyä. Keskustelussa huomautettiin myöskin, että eduskunnan hajoittamisesta ja uusista vaaleista koituisi maalle raskaita menoja. Yleispoliittiselta näkökannalta ei eduskunnan hajoittamista myöskään pidetty suotavana. Neuvottelussa päätettiin siis, että eduskuntaa ei olisi ennen aikojaan hajoitettava ja että senaatin esitys niinmuodoin olisi jätettävä huomioon ottamatta.

Kysymys siitä mitä olisi tehtävä, ellei eduskunta kolmannestakaan kiirehtimisestä huolimatta ota lakiehdotusta käsiteltäväkseen, jäi avoimeksi.

Pietarin poliittisissa piireissä pidetään komitean päätöstä täydellisenä tappiona Suomen vallanpitäjille.

Täysin luotettavalta taholta on Hbl:n kirjeenvaihtaja saanut tietää, että Goremykinin ollessa viimeisellä audienssillaan Pietarhovissa on tarkasti päätetty olla käyttämättä voimakeinoja sellaisia kuin eduskunnan hajoittamista. Tämä selittääkin komitean yksimielisen päätöksen.

Kuvaavaa on, että Deutrich ja Korevokin, jotka aivan äskettäin olivat kokonaan päinvastaisella kannalla, nyt äänestivät hajoittamista vastaan. Komitean jäsenetkään eivät kiellä sitä, että ratkaisu oli tuntuva tappio niille, jotka ehdotuksen olivat herättäneet. Eräskin mainituista herroista oli kokouksen jälkeen sanonut: »Miksi ampua kahdentoista tuuman kanuunoilla varpusta, kun siihen voi osata tavallisella pyssylläkin.»

Ravintolassa. — Onko Johansson ollut täällä tänään.
— Oli, hän lähti äsken pois.
— Olinko minä hänen seurassaa?

Viljatulli.

Sitä koskeva asetus on vahvistettu ja julkaistaan näinä päivinä.

Epätietoisuutta on viime aikoina maassamme ollut siitä, onko Venäjän valtakunnan duuman ja neuvoston tuonnoin hyväksymä asetus tullin määräämisestä ulkomailta Suomeen tuotavasta viljasta ja jauhosta lopullisesti vahvistettu vai eikö. Kalashnikovin viljapörssille saapuneiden tietojen mukaan kerrottiin kyllä noin viikko sitten, että sanottu lakiehdotus on vahvistettu, mutta sen varmempaa ei ole asiasta kuulunut.

H. S. tiedusteli asiata asiantuntevilta tahoilta Pietarista ja sille ilmoitettiin, että asetus todella on vahvistettu ja että se julkaistaan näinä päivinä. Silloin myös ilmaistaan asetuksen voimaanastumispäivä.

Kansakoulunopettajien raittiuskurssit.

Senaatti myöntänyt määrärahan.

Senaatti on myöntynyt kouluylihalituksen esitykseen, että kansakoulunopettajia varten tänä kesänä pidettävien raittiusopetuskurssien toimeenpanemiseksi tällaiseen tarkotuks. äsken myönnetystä 7,000 mkn määrärahasta annettaisiin 5,200 mkn avustus suomenkielisiä sekä 1,500 mkn avustus ruotsinkielisiä kursseja varten ehdolla, että seminaarin oppiennätystä vastaava kurssi raittiusopetuksessa läpikäydään, että kursseihin ottaa osaa vähintäin 20 opettajaa jokaiseen ja että kurssien loputtua kertomukset kursseista sekä selonteko apurahojen käyttämisestä annetaan ylihallitukselle.

Venäjän maantieteen ja historian opetus kouluissa.

Määräyksiä havaintovälineiden uusimisesta.

Sittenkun senaatti viime helmik. 18 p. oli käskenyt kouluylihallituksen ryhtymään sellaisiin toimenpiteisiin, että kenraalikuvernöörin antama määräys toimenpiteisiin ryhtymisestä, että Venäjän maantieteen ja historian opetuksessa käytettävät havaintovälineet vaihdetaan uusiin, tarkotuksenmukaisempiin, tuli tarkoin noudatetuksi, oli ylihallitus tätä käskyä noudattaen lähettänyt kaikille alkeisoppilaitosten rehtoreille, tyttökoulujen johtajattarille, kaikkien ylihallituksen valvonnan alaisten yhteiskoulujen johtajille ja johtajattarille samoin kuin kaikille kansakouluntarkastajille kaupungeissa ja maaseudulla sekä seminaarien ja kansanopistojen johtajille kaksi eri, 6 p. viime maalisk. päivättyä kiertokirjettä luetteloineen sellaisista kuvista, jotka on asianomaisesti hyväksytty tarkotukseenso. Kouluylihallitus oli ilmottanut toimenpiteestä senaatille, joka taas puolestaan on päättänyt antaa asian kenraalikuvernöörille tiedoksi.

Rautatieliikenteestä Venäjälle suoritettava valtiovero.

Maitolähetyksetkin veronalaisiksi.

Lisäyksenä voimassaolevaan liikenneohjesääntöön sisältyvään tariffiin valtioverosta Suomenpuoleisilta asemilta Pietarin kuvernementissa sijaitseville asemille ja päinvastoin kulkevilta matkustajilta sekä lähetettävästä pakaasista, koirista ja pikatavarasta on rautatiehallitus vahvistanut erityisen tariffin sanotuista kuljetuksista Suomenpuoleisilta asemilta Dibunin ja Grefskajan laitureille ja päin-

Huonekaluja

Rautasänkyjä
Korihuonekaluja

Resoori-, Jouhi- ja Meriheinä-

Patjoja.

Vanhojen huonekalujen laitosta sekä Verhoilemista toimitetaan.

Suuri määrä tuolia, keinutuolia ym. nyt erittäin halvalla.

O. M. KOIVU,

Tampere. Kauppak. 14.

vastoin. Sitä paitsi on rautatiehallitus vahvistanut erityisen tariffin valtioverosta myös n. k. maitopiletillä Suomenpuoleisilta asemilta Pietarin kuvernementissä sijaitseville asemille lähetetystä maidosta. Viimeksimainitun tariffin mukaan on valtioverona, joka aina lasketaan tavallisen rautatierahdin lisäksi ja lankeaa Venäjän valtiolle, maidosta esim. Pietarin asemalla maksettava 15 litraa vetävästä astiasta 1,9 penniä, 30 litraa vetävästä astiasta 3,8 penniä, 45 litraa vetävästä astiasta 5,8 penniä sekä 60 litraa vetävästä astiasta 7,7 penniä.

— **Matkustajalaivojen päälliköt.** Koska järjestyksen ylläpitämiseksi meikäläisillä matkustajahöyrylaivoilla on tärkeätä, että päällikköjen virka-asema käy selville jostain ulkonaisista merkeistä, on merenkuluntarkastaja kehoittanut asianomaisia pitämään huolta siitä, että matkustajalaivojen kapteenit ja perämiehet pitävät virassa ollessaan päähineessään näkyvää, heidän asemaansa ilmaisevaa merkkiä.

Uutisia.

Tampereelta ja lähiseuduilta.

Toimintaa kirkkoharrastuksen elvyttämiseksi.

Viime kesäinen, T a m p e r e e l l a p i d e t t y p a p p e i n k o k o u s valitsi komitean, jonka tehtäväksi jäi valmistaa ehdotus tänä kesänä Sortavalaan kokoontuvalle pappeinkokoukselle siitä, millä tavoin voitaisiin elvyttää laimentunutta kirkkoharrastusta ja seurakuntatietoisuutta maassamme. Komitea, johon on kuulunut yksi pappismies kustakin hiippakunnasta, nim. tuomiorovasti A. A u v i n e n, asessorit E. K a i l a ja J. A. M a n n e r m a a sekä pastori E. K i l p e l ä i n e n, julkaisee piakkoin painosta laajahkon mietintönsä, jossa se ehdottaa moniaita keinoja mainitun epäkohdan poistamiseksi. M. m. ehdotetaan siinä n. s. »kirkkopäivien» pitämistä, joihin voisivat ottaa osaa papit ja maallikot.

»Maanvuokraajan» julkaiseminen.

Täkäläinen painoasiamies E. A. Sjöström on valittanut senaattiin Turun hovioikeuden viime huhtikuun 28 päivänä antamasta päätöksestä, jolla se hylkäsi hra S:n vaatimuksen »Maanvuokraajan» lakkauttamisesta, koska sen julkaisemiseen ei ole hankittu painoasetuksen määräämää lupaa sekä vaatimuksen Suomen maanvuokraajain Sanomalehtiosakeyhtiön johtokunnan puheenjohtajan hra Emil Saarisen ja Tampereen Työväen Sanomalehtiosakeyhtiön vastaavan hoitajan hra K. Jokisalon langettamisesta rangaistukseen.

Valituksen johdosta on senaatti vaatinut hrojen Saarisen ja Jokisalon selityksiä.

— **Aleksanterin kirkon lukkarin virka.** Nyttemmin voimme varmuudella mainita, että Ilomantsin lukkariurkuri V. Lehtinen on tuomiokapituliin jättänyt valituksen ehdolleasetuksesta Tampereen Aleksanterinkirkon lukkarin virkaan.

— **Jalkinetehtaalaisten lakkovahdit.** Eilen oli maistraatissa esillä poliisin toimesta nostettu syyte erästä jalkinetehtaalaisten lakkovahtia vastaan. Raportin mukaan oli syytetty jo aikaisemmin saanut poliisilta varoituksen. Samoin mainittiin raportissa, että vahdit ovat useimmiten tehneet itsensä syypäiksi työssä olevien härnäämiseen ja monenlaisten ilkeyksien latelemiseen heitä kohtaan, jopa — kun poliisia ei ole sattunut olemaan paikalla — nyrkit sojossa hyökänneet lakonalaisissa tehtaissa työskentelevien kimppuun.

Vastaajan pyynnöstä lykättiin juttu t. k. 22 päivään.

— **Sakotettuja.** Eilisessä maistraatin istunnossa sakotettiin erästä henkilöä polkupyörällä ajamisesta luvattomalla paikalla 5 markalla, kahta henkilöä kukkasien poimimisesta yleisestä puistosta 10 markalla kumpaakin sekä erästä henkilöä kadun puhtaanapitämisen laiminlyömisestä 5 markalla.

Tampereen lähetysjuhlat.

Heinäk. 4—6 pnä.

Tampereen Lähetysjuhlat alkoivat maanantaina köynnöksillä ja koivuilla kaunistetussa luth. rukoushuoneessa, jossa past. A. Ahonen lausui juhlavieraat tervetulleiksi. Samassa tilaisuudessa puhuivat vielä lähetyssaarnaajat S. Aarni, S. Collan ja E. Nenye.

Sunnuntaina aamuhartaudessa klo 8 puhui H. Saari. Helteisen ilman vuoksi ei ollut niin paljoa kansaa kirkossa, kuin joskus ennen. Sen sijaan Termopyylelle kokoontui klo 4 aikaan noin 5,000 kuulijaa. Täällä puhuivat lähetyssaarnaajat S. Aarni, pastori K. Paasio, lähetysjohtaja Matti Tarkkanen, kirkkoherra A. Vallenius, lähetyssaarnaajat Tuominen, Collan ja H. Saari.

Maanantaina jo klo 9 a. kokoonnuttiin rukoushuoneeseen, jossa puhuivat lähetyssaarnaajat Aarni, Tuominen ja Hänninen, lähetysjohtaja M. Tarkkanen sekä pastori K. Paasio, joka piti erittäin mielenkiintoisen raamattutunnin 1 Kor. 12. Raamattutunnin ajatuksen selostamme toisten jonain sunnuntaina. Klo 5 ip. puhuivat lähetyssaarnaajat Saari ja Collan. Klo 7 i. oli Johanneksen kirkossa pastori Hannu Haahden erittäin valaiseva ja selvä esitelmä lähetyksen nykyisistä tarpeista Kiinassa.

Tämän jälkeen kokoonnuttiin rukoushuoneeseen sanomaan jäähyväisiä Ambomaalle lähteville läheteille. Yhdessä oloa kesti klo 1 asti yöllä.

Maanantaipäivänä pidettiin rukoushuoneessa 11 puhetta ja kuitenkin avara kokoushuone oli usein aivan tungokseen asti täynnä. Varsin runsaasti oli osanottajia maaseudulta.

Tampereen seudun lähetyspiirin

keskustoimikunnan kokous oli Tampereella t. k. 6 p:nä. Puheenjohtajaksi valittiin edelleen rovasti K. M. Olander, varapuheenjohtajaksi U. Paunu sekä sihteeriksi ja rahastonhoitajaksi lähetyssaarnaaja Juho Tuominen.

Piirin elojuhla päätettiin pitää Tampereella jonain lauvantaina syyskuun lopulla. Tähän kerätään maantuotteita piirin seurakunnista ja kaikki tulot luovutetaan Suomen lähetysseuralle.

Samoin keskusteltiin siitä, ryhdytäänkö Tampereen seudulta kannattamaan jotain uutta lähetysasemaa. Asiasta päätettiin keskustella marraskuun lähetysjuhlan yhteydessä pidettävässä keskustelukokouksessa. Alustajaksi pyydettiin tohtori U. Paunu.

— **Professorin luona** odotetaan iloista tapausta.

— **Se on vankka poika!**

Professori (hajamielisenä): Kysykää mitä sillä on asiaa.

— **Uintimatkalla hukkunut.** Eilen päivällä klo 3 aikaan hukkui Kangasalla uintimatkalla Tampereelta kotoisin oleva muurari K o s k i n e n. Hän meni toverinsa erään nuohoojan kanssa uimaan Ukki-järveen, jonne hukkui ja vasta noin tunnin kuluttua saatiin hänen ruumiinsa naarattua ylös. Paikalle kutsuttu lääkäri Jäderholm koetti tekohengityksellä saada hukkunutta virkoamaan, mutta turhaan. Hukkumiseen olivat syynä väkijuomat. Koskinen oli noin 45 vuotias perheellinen mies mutta oli jo 9 vuotta ollut erillään vaimostaan joka asuu nykyään Lahden kaupungissa. Vainaja oli koko päivän nauttinut toverinsa kanssa n. s. »tenua» ja pulituuria ja tämä »kaveri» oli tapauksen aikana niin tukkihumalassa ettei tiennyt kunnolleen näyttää paikkaa mihin Koskinen vajosi.

Aamulehden

ilmoitusasiamiehenä toimivat eri paikkakunnilla seuraavat henkilöt, joiden puoleen lukijoillamme on tilaisuus kääntyä ilmoitusasioissa, nim.:

Akaa: Junailija T. Sarvela.
Eräjärvi: Maanviljelijä Juho Nisula.
Hämeenkyrö: Poliisikonst. Kustaa Metsola.
Ikaalinen: Nimismies K. Sparfvén.
uupajoki: Opettaja T. G. Murto.
Kangasala: Opettaja K. F. Honkala.
Karkku: Opettaja A. Rantavaara, Heinoo.
Kiikka: Poliisikonst. A. Kaukonen.
Kuorevesi: Kaarlo Alanen, Lyly.
Kuru: Mylläri A. Keskinen.
Kuhmalahti: Maanvilj. Kustaa Lahtinen.
Kuhmoinen: Maanvilj. V. Ojanen.
Kylmäkoski: Maanvilj. J. K. Tipuri.
Lempäälä: Koneenkäyttäjä J. K. Vasama.
Luopioinen: Maanvilj. A. Hyöki.
Längelmäki: Maanvilj. E. A. Tunkelo.
Messukylä: Maanvilj. A. Rekula.
Mouhijärvi: Kanttori Kalle Rytkönen.
Mänttä: Kauppias K. E. Heikkilä.
Orivesi k. k.: Kauppias E. Karonen.
Parkano: Ivar Alanen.
Pihlajavesi: E. Tuomi.
Pirkkala: Maanvilj. K. Kahila.
Pälkäne: Poliisikonst. M. Leivo.
Ruovesi: Kauppias Manu Lahonen.
Sahalahti: Kanttori J. Kanninen.
Suoniemi: Aug. Luidi, maanviljelijä.
Mikkola.
Sääksmäki: Kauppias Heikki Ojanen, Valkeakoski.
Teisko: Maanvilj. K. Sääksi.
Tottijärvi: Kauppias K. K. Heikkilä.
Tyrvää: Maanvilj. A. Rautajoki.
Urjala: Paavo Ivendorff.
Vesilahti: Maanvilj. E. Hovi.
Viiala: Rataesim. J. Hollo.
Viljakkala: Opettaja K. Alhoniemi.
Vilppula: Työnjoht. Aug. Kosonen.
Ylöjärvi: Opettaja K. Honka-

Apteekit.

Senaatti on sallinut, että seuraavat uudet apteekit saadaan perustaa: P i r k k a l a n pitäjän Nokian kylään ja L a v i a n pitäjään.

Huittisten ja Kauvatsan seurakunnat.

Senaatti on käsitellyt Kauvatsan kunnan puolesta senaattiin jätetyn hakemuksen, jossa anottiin, että Huittisten pitäjässä olevasta Takkulan rustitilasta n:o 1 lohkaistut Kauvatsan kappelin sisällä olevat Salonpään Kouvi-Jaakkolan ja Matkunlahden tilat sekä näiden ynnä muiden Takkulan tilasta muodostettujen lohko- ja palstatilojen yhteinen metsämaa määrättäisiin väestöineen kirkollisessa ja kunnallisessa suhteessa siirrettäväksi Huittisten seurakunnasta Kauvatsan seurakuntaan. Senaatti on määrännyt, että Salonpään Kouvi-Jaakkolan ja Matkulahden lohkotilat on siirrettävä kirkollisessa suhteessa Kauvatsan seurakuntaan kuuluviksi kuitenkin ehdolla, ettei siirron kautta loukata asianomaisten pappien ja heidän oikeudenomistajainsa eikä eräissä tapauksissa kirkollisviraston leski- ja orpokassan oikeutta palkan saantiin. Kuitenkaan ei senaatti ole tällä kertaa suostunut yhteisen metsämaan siirtämiseen, joka siis on jääpä edelleenkin Huittisten seurakuntaan kuuluvaksi. Mikäli anomus koskee kunnaallista siirtoa, ei asia siinä suhteessa, koska voimassa olevan asetuksen mukaan kunnallinen siirto seuraa kirkollista, ole antanut aihetta toimenpiteeseen senaatin puolelta.

— **Tuomarit.** P i r k k a l a n tuomiokunnan tuomarille O. Hj. P e s o s e l l e on myönnetty virkavapautta t. k. 11 p:stä syysk. 12:nteen. Hovioik. auskult. J. E. M. Ek on määrätty sanottuna aikana hoitamaan tuomiokuntaa.

— **Hiippak. uutisia.** (Porvoo). Vaalisaarnat Ähtärin kirkkoherran- ja U r j a l a n kappalaisen virkoja varten ovat asetetut pidettäviksi ensi elok. 9, 16 ja 23 päivinä, joten vaalin kysymys on saman kuun 30 päivänä ja vaali seuraavan syysk. 13 pnä ja on Keuruun kappalainen A. Tanila määrätty toimittamaan Ähtärin kirkkoherran ja Lempäälän kappalainen F. Kalervo Urjalan kappalaisen vaalin.

Purmon seurakunnan kirkkoherra H. A. Autere on nimitetty Hämeenlinnan kappalaiseksi, johon virkaan hän saa astua toukok. 1 päivänä 1915.

— **Säännöt.** Sääntöjen muutosehdotus Kokemäen Säästöpankin sääntöihin on vahvistettu.

Pälkäneen kesäjuhlat.

Urheilijoitten huomioon!

Pälkäneen juhlille on enää vain vähän toista viikkoa aikaa. Kaikesta päättäen uhkaa juhlista tulla suuremmoiset joka suhteessa. Tampereelta ja Lempäälästä lähdetään kuuleman mukaan erikoisella laivalla juhlille.

Juhlista, ohjelmasta y. m. toisten lähemmin. Tällä kertaa tahdomme vain kiinnittää huomioon täällä Hämeessä, että ilmottautumisaika urheilukilpailuihin päättyy l a u v a n t a i n a t. k. 11 pnä. Ilmottautumiset ovat osotettavat Aamulehden toimitukseen, yliopp. V. R. M u u k k o s e l l e.

Rientäkää ilmoittautumaan joukolla!

Huvilanpalo Ruovedellä.

Eilen syttyi ½3 tienoissa päivällä tulipalo puuseppä J. Koivulan omistamassa Paavola-nimisessä huvilassa Ruoveden kirkonkylässä. Tuli sai alkunsa savupiipusta katolle lentäneestä kipinästä ja poltti katon ja pari hirsikertaa. Irtaimisto saatiin kokonaan pelastettua. Huvila oli vakuutettu Ruoveden pitäjän paloapuyhdistyksessä 2,500 mk:sta ja irtaimisto samassa yhtiössä 2,000 mk:sta. Tulen tuhotyöt saatiin rajotettua aikanaan koska sammutusväkeä läheisestä kirkonkylästä oli saapunut runsaasti.

— **Talonkauppa.** T. k. 6 pnä tehdyllä kauppakirjalla möi talonomistaja Juho Aalto ja vaimonsa Lyydia Porin kaupungin 6:ssa osassa omistamansa talon ja tontin n:o 244 maanviljelijä Juho Ferdinand Mikolalle Kokemäen pitäjästä. Vastaanotto tapahtuu elokuun 1 pnä. Kauppahintaa ei mainita. Kaupan välitti kiinteimistötoimisto Väinö Lunden.

Keski-Hämeen maamiesseurain liiton näyttely

Eräjärvellä 3 p:nä heinäkuuta.

Etukäteen oli tämän lehden palstoilla useita eri kirjoituksia, joissa lausuttiin edellämainituista näyttelyistä sukeutuvan paikallisiin oloihin nähden suuremmoiset. Eikä turhaan nämä arvelut menneetkään. Sen jokainen juhlille ja näyttelykentälle tuleva havaitsi, kun köynnöksillä somistetusta kunniaportista sisälle astui. Suosihan luonnotarkin päivää erikoisesti, joten sekin osaltaan saattoi Keski-Hämeen vankan maahenkeä uhkuvan kansan runsaslukuisena kokoontumaan oman valotorninsa ympärille.

Torvisoittokunnan soitettua aluksi, astui puhujalavalle Keski-Hämeen maamiesseurain liiton esimies G. A. M a t t i l a. Hän teki lyhyesti selvää näyttelyn ja kesäkokouksen tarkoituksesta. Puhuja kohdisti erikoisesti huomiota maanviljelyksen kelitykseen maatalousseurojen toiminnan avulla, selosti maataloudellisten seurojen kehitystä sekä niiden saattamaa hyötyä Suomen maataloudessa. Lausuen yleisön tervetulleeksi näyttelytilaisuuteen. Lopetti puheensa toivomuksella: »Soisin Suomeni, soisin Hämeeni suloksi, maani karjan kasvavaksi«. Tervehdyspuheen jälestä laulettiin yhteisesti »Maamme«, johon lukuisa yleisö innostunein mielin yhtyi.

Tilaisuutta varten oli tilapäinen sekakuoro harjoittautunut ja tavan takaa se laululla mieliä innostutti. Soittokunnan puhallettua muutamia kappaleita, piti Hämeen—Satakunnan maanviljelysseuran sihteeri maisteri A. V. N i e m i n e n esitelmän maamiesseurojen toiminnasta ennen ja nyt, mainiten että tämä Keski-Hämeen maamiesseurain liitto on ensimäinen maamiesseurojen keskittäytyminen, ja että liiton syntyminen ja toiminta on varsin tervetullut. Puhuja erikoisesti huomautti liiton tarkoituksesta yhteisen maatalousneuvojan ottamiseen nähden. Kun liitto voisi palkata oman maatalousneuvojansa, saataisiin enemmän yhdenmukaisuutta ja huolellisempaa toimintaa maamiesseurojenkin kesken. Maamiesseurojen ja yleensä maanviljelysseurojen toiminta on tähän asti ollut enemmän herättävää, kohottavaa. Mutta vastaisuudessa seurojen toiminta olisi kohdistettava enemmän suoranaiseksi aktiiviseksi toiminnaksi. Näyttelytilaisuus oli puhujan mielestä varsin hyvin onnistunut, ollen siinä lukuisasti edustettuna maan-, karjan- ja käsityö y.m. tuotteet, josta kaikesta voi havaita, että keskihämäläisillä on maahenkeä.

Välipaloina oli kuorolaulua, soittoa ja näytteille tuotavien esineitten tarkastusta.

Kotiteollisuustarkastaja L. M ä k i n e n piti esitelmän kotiteollisuuden merkityksestä ennen ja nyt. Huomautti miten huikeat summat olemme velkaa ulkomaille, ja miten jokainen kansalainen on tähän velallinen. Tätä ulkomaan velkaa voisi juuri kotiteollisuus, kotoinen työ tuntuvasti lyhentää, jos suomalaisissa heräisi enemmän kotoista näppäryyttä, kotoisen työn suosimista. Ilahuttavana ilmiönä mainitsi puhuja, että ollaan toki jo menossa parempaan päin; viimevuotiset tuotantonumerot sitä osottavat. Viime syksynä vietetty kotimainen viikko laski perustan Suomalaiselle teollisuudelle ja sen suosimiselle. Lopputoivomuksena lausui puhuja, kohdistettuaan lämminhenkisiä sanoja esi-isämme kunniallisen uurasteluun, että meidän kansallinen olemuksemme on pakoittamassa meitäkin kunnialla esi-isien työtä jatkamaan. Puhuja toivoi, että tämän Keski-Hämeen maamiesseurain liiton alueella kotiteollisuuskin saisi yhä enemmän jalansijaa. Laulukuoron laulettua muutamia lauluja ja soittokunnan soitettua piti Valion konsulentti J. K i v i lämminhenkisen ja mieltäkiinnittävän esitelmän kananhoidosta, tehden selvää kanojen talvi- ja kesäsuojista sekä ruokinnasta. Puhuja valaisi esitystään sattuvilla esimerkeillä, etenkin ruokintaan nähden. Oli vakuutettu siitä, että kananhoitokin kannattaa, kun sitäkin järkiperäisesti ja huolella hoidetaan ja kun ruokinta järjestetään niin halvaksi kuin mahdollista ja kanojen tarpeita vastaavaksi. Puhuja kiinnitti erikoisesti yleisön huomiota lauseeseen joka köynnöksistä oli muovailtu puhujalavan seinämiin: »Ei maa miestä petä, ellei mies maataan«. Puhuja sovitti mainitun lauseen kananhoitoonkin nähden. Maa ei petä, kun vaan ihminen osaa käyttää hyväkseen maan pienimmätkin antimet. Silloin tuotanto kohoaa ja kukkaro vahvenee, sekä kansan hyvinvointi paranee. Erikoisesti puhuja kehoitti perustamaan munanmyyntiosuuskuntia, saadaksee tavarasta parempia hintoja. Näistäkin näyttelyjuhlista voi havaita, että paikkakunnalla on siipikarjan hoito vielä alhaalla, koska se puoli on heikoimmin edustettu. Lopuksi toivoi puhuja keskihämäläisten, maan raivaajien, pellon perkaajien ottavan maataloudessaan huomioon pienimmätkin tulolähteet. Silloin edistämme omaa varallisuuttamme ja samalla koko kansamme hyvinvointia. —

Päivällisten jälkeen jakoi eläinlääkäri Matti H e r v a palkinnot k a n t a k i r j a h e v o s i s t a. kantakirjaan oli tarjottu 15 tammaa, joista seuraavat kahdeksan kelpasivat: O. Alasen »S e p p o«, Längelmäki. J. Saariston »O i v a«, Orivesi. V. Mattilan »P i i j u« Kuhmalahti. P. Lahtisen »L e e n a« Orivesi. A. Seppälän »R ö ö k y n ä« Orivesi. O. Palorannan »S i u k u n-T y t t ö«, Kuhmalahti. Gustaava Raukolan »T u i m a«, Vehkajärvi. E. Solalan »I l o« Längelmäki.

Palkinnot ja kantakirjatodistukset jaettuaan puhui hra Herva havainnoistaan hevosiin nähden, toivoen hevosten kasvattajain enemmän kiinnittävän huomiotaan jonkin tunnetun suvun levittämiseen ja jalostamiseen.

Seurasi sitten y l e i n e n p a l k i n t o j e n j a k o.

I osasto: maanviljelys-, myllyn- ja metsäntuotteet.

Palkinnot jakaantuivat seuraavasti: R u k i i s t a: 2 palk. ja kk. maanvilj. T. Erkkilä Eräjärveltä. 2 p. ja kk. maanvilj. K. Nisula Eräjärveltä, 2 p. ja kk .maanvilj. J. Mikkola Längelmäki, 3 p. maanvilj. O. Hirtolahti Eräjärvi, 3 p. maanvilj. V .Lemola Eräjärvi.

O h r i s t a: 2 p. ja kk. maanvilj. M. M. Saramäki Eräjärvi, 2 p. ja kk. maanvilj. O. Hirtolahti Eräjärvi, 3 p. maanvilj. K. Heikkilä Eräjärvi, 3 p. maanvilj. O. Yli-Jussila Eräjärvi, 3 p maanvilj. H. Jussila Eräjärvi.

K a u r o i s t a: 2 p. ja kk. maanvilj. M. M. Saramäki Eräjärvi, 2 p. ja kk. maanvilj. V. Sarkola Orivesi, 3 p. maanvilj. V. Lemola Eräjärvi, 4 p. maanvilj. O. Yli-Jussila Eräjärvi, 4 p. maanvilj. J. Joensuu Eräjärvi, 4 p. H. Valkama Eräjärvi.

V e h n ä s t ä: 2 p. ja kk. maanvilj. K. Nisula Eräjärvi, 2 p. ja kk. maanvilj. V. Sarkola Orivesi, 3 p. maanvilj. O. Hirtolahti Eräjärvi.

H e r n e i s t ä: 2 palk. ja kk. maanvilj. O. Hirtolahti Eräjärvi, 2 p. ja kk. maanvilj. K. Nisula Eräjärvi, 2 p. ja kk. maanvilj. E. Eerola Orivesi, 2 p. ja kk. maanvilj. H. Iso-Maunu Orivesi, 2 p. ja kk. J. Mikkola Längelmäki, 3 p. maanvilj. O. Hirtolahti Eräjärvi, 3 p. maanvilj. J. Markkula Eräjärvi, 3 p. maanvilj. H. Jussila Eräjärvi.

P e l u s k i s t a j a v i k k e r i s t ä: 2 p. ja kk. maanvilj. K. Jokela Eräjärvi, 2 p. ja kk. maanvilj. O. Hirtolahti Eräjärvi.

H e i n ä n s i e m e n i s t ä: 2 palk. ja kk. apilasta maanvilj. E. Parpola Orivesi, 3 p. apilasta maanvilj. R. Katila Eräjärvi, 2 p. ja kk. timoteestä maanvilj. H. Iso-Maunu Orivesi, 2 p. ja kk. timoteestä maanvilj. J. Eerola Eräjärvi, 3 p. timoteestä K. Nisula Eräjärvi.

P e l l a v a n s i e m e n i s t ä: 2 p. ja kk. suutari V. Huvinen Eräjärvi, 3 p. maanvilj. S. Jussila Eräjärvi. 3 p. maanvilj. O. Heikkilä Eräjärvi, 3 p. hampunsiemenistä maanvilj. M. Kivistö Eräjärvi, 3 p. porkkanan siem. A. Tiihamäki Eräjärvi, 3 p. punajuuren siem. A. Tiihamäki Eräjärvi, 3 p. männynsiemenistä K. A. Jokela Eräjärvi.

M y l l y n t u o t t e i s t a: 2 p. ja kk maanvilj. E. Solala Längelmäki.

K a s v i t a r h a n t u o t t e i s t a: 4 p. emäntä Hilma Roselli Eräjärvi.

P e l l a v i s t a: 3 palk. emäntä A. Lahtinen Eräjärvi, 4 p. maanvilj. E. Solala Längelmäki.

T e r v a s t a: 2 p. ja kk. vanhaisäntä J. Markkula Eräjärvi, 3 p. itsellinen R. Rientonen Eräjärvi.

Palkintotuomarina I osastossa toimivat A. V. N i e m i n e n, Eetu J u s-

sila, J. Salo, K. Jokela ja K. Nisula.

II osasto: hevoset:

Kaksivuotiset: 1 palk. 8 mk. ja kk. ori »Risto« omistaa M. Ahonius Orivesi, 2 p. 5 mk. ja kk. ori »Sattu« omist. L. Ketola Eräjärvi, 3 p. 4 mk. tamma »Lotta« omist. J. Joensuu Eräjärvi, 4 p. 3 mk. ori »Oiva«, K. Nisula Eräjärvi.

3-vuotiset: 1 p. 12 mk. ja kk. tamma »Röökynä« omist. A. Seppälä Orivesi, 2 p. 8 mk. kk. tamma »Pella«, J. Kärki Eräjärvi, 3 p. 6 mk. tamma »Lipakka«, M. Toivonen, Eräjärvi, 4 p. 4 mk. ori »Pujon-kaima« T. Seppälä Eräjärvi.

Tammat varsoineen: 1 palk. 12 mk. kk. tamma »Lento« omist. H. Salminen Orivesi, 2 p. 8 mk. kk. tamma »Leena«, P. Lahtinen Orivesi, 3 p. 6 mk. tamma »Piiju«, S. Jussila Eräjärvi, 4 p. 4 mk. tamma »Ilo« M. Solala Längelmäki, 4 p. tamma »Irja«, E. Viljamaa Vehkajärvi.

Palkintotuvmareina toimivat II osastossa O. Palmroth, N. Hälvä, J. Kärki, A. Yrjölä, A. Lautala ja R. Katila.

Näyttelyitten yhteyteen järjesti Eräjärven hevosjalostusyhdistys

varsanäyttelyt,

jossa palkinnot jakaantuivat seuraavasti: 2 palk. 8mk. ja kk. tamma »Mirja« omist. O. Palmroth Eräjärvi, 2 p. 8 mk. ja kk. tamma »Tuima«, M. Maunula Orivesi, 3 p. 6 mk. tamma »Roima«, S. Jussila Eräjärvi, 3 p. 6 mk. ori »Pujon-Kaima«, K. Seppälä Eräjärvi, 3 p. 6 mk. ori »Risto«, M. Ahonius Orivesi, 3 p. 6 mk. tamma »Helkka« omist. K. Jussila Kuhmalahti.

Palkintotuomareina toimivat: M. Herva, R. Eerola, K. Seppälä ja L. Ketola.

III osasto: nautakarja.

Sonneista: 2 palk. 10 mk ja kk. »Jusko« omist. Vihasjärven S.y., 2 p. 10 mk. ja kk. »Jyry«, omist. Uiherlan S.y., 2 p. 10 mk. ja kk. »Otava«, omist. T. Jussila Längelmäki. 4 p. 4 mk. ja kk. »Pekka«, omist. J. Yli-Kuivanen Eräjärvi.

Lehmistä: 1 palk. 10 mk. ja kk. »Ruskanen«, omist. T. Erkkilä Eräjärvi, 2 palk. 5 mk. ja kk. »Nuppu«, omist. T. Erkkilä Eräjärvi, 2 palk. 5 mk. ja kk. »Laakeri«, omist. K. Yrjölä Eräjärvi, 2 palk. 5 mk. ja kk. »Tassuke«, omist. J. Eerola Eräjärvi, 2 palk. 5 mk. ja kk. »Palmu«, omist. R. Katila Eräjärvi, 2 palk. 5 mk. ja kk. »Ihana«, omist. H. Kuivanen Eräjärvi, 3 palk. 3 mk. »Mansike«, omist. M. Kuivanen Eräjärvi, 3 palk. 3 mk. rahaa Aerike, omist. J. Heikkilä Eräjärvi, 3 palk. 3 mk. »Nuuke«, omist. O. Heikkilä Eräjärvi, 3 palk. 3 mk. Sievä, omist. K. Joensuu Eräjärvi, 3 palk. 3 mk. Pimpula, omist. K. Yrjölä Eräjärvi, 3 palk. 3 mk. »Ruusu«, omist. A. Virtanen Eräjärvi, 3 palk. 3 mk. »Pulmu«, omist. R. Katila Eräjärvi, 3 palk. 3 mk. »Ihana«, omist. R. Katila Eräjärvi, 3 palk. 3 mk. »Omena«, omist. R. Katila Eräjärvi, 4 palk. 2 mk. »Heluna«, omist. R. Katila Eräjärvi, 4 palk. 2 mk. »Piikuna«, omist. H. Kuivanen Eräjärvi.

Palkintolautakunnan muodostivat K. G. Söderman, N. Yli-Pappila, V. Sarkola, Gustaava Mattila, J. Karppila, A. Mikkola ja T. Erkkilä.

IV osasto:

siat, lampaat ja kanat.

Palkintoja saivat: 2 palk. 4 mk. sioista S. Jussila Eräjärvi, IV palk. 2 mk. sioista J. L. Kauppi Eräjärvi, 1 palk. 4 mk. lampaista J. Niemi Eräjärvi, 2 palk. 3 mk. pässistä J. K. Markkula Eräjärvi, 3 palk. 2 mk. kanoista O. Rantala Eräjärvi, 3 palk. 2 mk. kanoista Alma Jussila Eräjärvi.

Palkintolautakunnan muodostivat K. Kesävaara, J. F. Vanhatalo ja K. A. Venttola.

V osasto:

karjantuotteet:

Voit: 1 palk. Eliina Virtanen ja Miina Salminen, 2 palk. Hanna Pilvinen, 3 palk. Elvi Venttola ja Hilma Kauppi, IV palk. Emma Eerola, kaikki Eräjärveltä.

Juustosta: 1 palk. Emma Eerola Eräjärvi.

Kananmunat: 1 palk. O. Rantala Eräjärvi, 2 palk. Ida Helander Eräjärvi, 3 palk. Alma Jussila, Amanda Perhonen Eräjärvi, IV palk. Hilma Kauppi ja Tilda Heikkilä Eräjärvi.

Villat: 1 palk. J. Mikkola ja Maria Jarn Längelmäki, 2 palk. Ida Markkula Eräjärvi.

Saippuat: 1 palk. Tilda Heikkilä, Alma Heikkilä, Elvi Venttola Eräjärveltä, 2 palk. Hilma Kauppi Eräjärvi, 3 palk. Hilma Rosell, Ida Lehmus Eräjärvi, IV palk. Fanni Seppälä Eräjärvi.

V osaston palkintolautakunnan muodostivat Ida Markkula, Laina Rekola, Elssa Alanen, A. Heikkilä ja A. Poukka.

VI osasto

miesten käsityöt:

Palkinnot jakaantuivat:

Ammattilaisten kesken: 1 palk. hevosen kengityskalusto K. Sirola Orivesi, 1 palk. hevosenkengät K. Sirola Orivesi, 2 palk. saappaanvarret K. Kärki Eräjärvi, 3 palk. sänkiäisen pasieri K. Kärki Eräjärvi, 3 palk. kukkakannu A. Starkman Eräjärvi, 3 palk. Pellavaloukku J. Kallio Eräjärvi, IV palk. hevosen kengät V. Ahonen Eräjärvi, IV vasikan pasieri K. Kärki.

Ei ammattilaiset: 1 palk. E. Öster sahan raami. 2 palk. H. Valkama harava, K. Järvinen ämpäri y. m., K. Hakala länget, ja H. Valkama kirvesvarsi ja luotin, 3 palk. K. Järvensivu, reki, H. Lahtinen harava, K. Järvensivu ämpäri ja A. Ventola saavi y. m. IV palk. S. Mäkelä saavi, A. Heikkilä reki, E. Virtanen lahnan verkko ja A. Tuominen harava, V palk. H. Lahtinen metsäreki ja E. Retula viikatevarsi. Kaikki Eräjärveltä.

Palkintolautakunnan muodostivat F. H. Pohjanheimo, M. I. Haavisto, J. Jussila ja H. Valkama.

VII osasto:

naisten käsityöt:

1 palk. Hanna Laasonen Orivesi, ryhmä kankaita, Amanda Lindholm, Eräjärvi, ryhmä kankaita, Ruusa Reinikainen Längelmäki pellavakangasta, Tilda Lahtinen Eräjärvi pellavakangasta, Emma Lahti Eräjärvi, pellavakangasta, Gustaava Einola Längelmäki pellavakangasta, Tilda Humlin Eräjärvi pellavakangasta, Laina Rekola Eräjärvi pellavakangasta ja Aino Kallio Orivesi villalankaa.

2 palkinto: Tilda Heikkilä Eräjärvi kangasta, Amanda Perhonen Eräjärvi kangasta, Aliina Tarhala Eräjärvi kangasta, Ida Stronka Eräjärvi lattiamatto, Ida Markkula Eräjärvi akkunaverhokangasta, Tilda Humlin Eräjärvi torikori, Lempi Rekola Eräjärvi kangasta, Serafina Rantala Eräjärvi nöylettä, Amalia Tiihamäki Eräjärvi lankoja, Gustaava Lahtinen Orivesi lankoja, Ruura Lahtinen Eräjärvi lankoja, Emma Eerola Eräjärvi pyheliinakangasta.

3 palkinto: Anna Attiuru Längelmäki rohdin kangasta, Tilda Heikkilä Eräjärvi pukukangasta, Karoliina Kallent. Längelmäki paltinaa, Emma Kauppi Eräjärvi neuletta ja kangasta, Henriika Roselli Eräjärvi leppäliinaa, Elsa Rajala Längelmäki pellavalankaa, Anna Puirola Orivesi pellavalankaa, Loviisa Seppälä Orivesi pellavalankaa, Hanna Koski Eräjärvi pellavalankaa, Eriika Mäkelä Orivesi villalankaa, Karoliina Hirtolahti Eräjärvi villalankaa, Miina Tarhala Eräjärvi villalankaa ja Vihtoriina Mäkelä Eräjärvi paulanauhoja.

IV palkinto: Maria Rientonen Eräjärvi leipäkori, Tilda Stilman Orivesi pellavalankaa, Martta Lahti Eräjärvi pellavalankaa, Amanda Niemi Eräjärvi pellavalankaa, Aliina Tarhala Eräjärvi pellavalankaa, Edla Syvänen Längelmäki pellavalankaa, Alina Heikkilä Eräjärvi pellavalankaa ja Martta Lahti Eräjärvi paulanauhat.

V palkinto Hilda Halme Eräjärvi liinoja, Eriika Mäkelä Orivesi pumpuliliinoja, Anna Puirola Orivesi sukat ja kintaat.

Palkintolautakunnan muodostivat Lempi Jussila, Hulda Pakarainen, Edla Helander, Ellen Haavisto ja Hulda Nordanwehr.

VIII osasto:

kyntö ja ojan kaivaus.

1 palk. kynnöstä H. Rantanen Eräjärvi, 2 palk. ojankaivosta K. Heinisuo Eräjärvi, 3 palk. ojankaivosta M. Lahtinen Eräjärvi, IV palk. ojankaivosta H. Yli-Jussila Eräjärvi.

Palkintolautakuntaan kuuluivat J. E. Jokinen, K. Seppälä ja J. Tarkkala.

Palkinnot jaettua piti liiton esimies agr. G. A. Mattila lopettajaispuheen, jossa lyhykäisesti ilmaisi näyttelyn onnistumisesta ja samalla kiitti kaikkia näyttelyyn osaaottaneita ja paikallistoimikuntaa sekä talon hallitusväkeä.

Näyttelyn päätyttyä oli iltama nuorisoseuran talolla, jossa myös oli väkeä Toivolan tupa täynnä. Iltaman ohjelmasta mainittakoon torvisoittoa, tervehdyspuhe (opettaja M. I. Haavisto) nuorison maahengen herättämisestä, runon »mahdotoin ratkaista« (lausui Eedla Ketola), kuorolaulua ja näytelmä »Rikkaus ja rakkaus«. Yleisön käytös oli varsin hyvä.

Sampsa.

— **Käärme pistänyt.** Käärme pisti Kangasalan Huutijärvellä t. k. 4 pnä erästä 6 vuotista tyttöä kaksi kertaa jalkaan. Tytön täytyi turvautua lääkärin apuun ja on hän nyt toipumassa myrkytyksestä.

Ikaalisten kylpylaitokseen

on heinäkuun 7 päivään saakka sisäänkirjoitettu seuraavat kylpyvieraat:

Pastorska Maija Forsman, rovasti N. Blom, emäntä Sofia Maja, rouva Alli Järvinen, neiti Iida Tolppo, rouva Mandi Sjögren, rouva Emme Lundenius, herra Aron Brunberg, rouva Adi Brunberg, rouva Helena Laatunen, herra Maurits Mäkelä, neiti Saida Polviniemi, rouva Lydia Riedell, herra Lauri Grönlund, herra Erland Munk, lehtori F. H. B. Lagus, rouva Mimmi Lagus, rouva Olga Leikkola, neiti Anni Hakkarainen, rouva Klaara Hynninen, rouva Suoma Selin, neiti Olga Michelsson, neiti Laina Finnberg, neiti Tekla Vuosberg, herra Juho Nikko, herra J. F. Saarioinen, neiti Hilda Nordlund, rouva E. Lundenius, neiti Emma Rudolph, neiti Helo, emäntä Aina Anttila, herra Alfred Heinonen, herra Arvi Riihikoski, neiti Alma Koskenpaasi, neiti Hilja Lönnqvist, neiti Mandi Selinä, neiti Mandi Unto, neiti Ringa Strömmer, herra Vihtori Mäkelä, rouva Naema Mäkelä, rouva Elin Nordensvan, neiti Ella Helviö, neiti Anna Ruoste, ruustinna Helenius, neiti Amalia Jonsson, neiti Bergroth, herra Fredrik Johansson, neiti Elli Finnberg, herra Jarl Strömmer, herra Gunnar Strömmer, rouva Lovisa Hypping, neiti Bustorff, herra Einar Autero, kirkkoherra Gustaf Rosendahl, rouva Rosendahl.

Tyrvään V. P. K:n 25-vuotisjuhlaa,

vietettiin sunnuntaina t. k. 5 p. Eri kyläkunnissa olevat palokunnan haaraosastot eli n. s. »ruodut» kokoontuivat kirkonmäelle klo 2 j. pp., mistä juhlakulkueessa, kaksi miestä rinnan, neljän lipun liehuessa ja V. P. K:n soittokunta etunenässä lähdettiin marssimaan n. s. »Kaalisaareen», vasta perustetulle urheilukentälle. Juhlalliselta toistasataa miestä käsittävä palokuntalaisten rivi näytti sivulta katsojasta. Torvien soitellessa marssia asteli joukko kuin yksi mies. Rannassa oli veneitä, joilla palokuntalaiset sekä muu yleisö soudettiin uudelle, harvinaisen ihanalle paikalle perustetulle urheilukentälle. Se on joka puolelta vesien ympäröimä, mutta siksi iso, että 200 metrin pituinen renkaan muotoon laitettu juoksu- sekä 110 metrin pituinen suora rata on sinne helposti voitu perustaa. Saaren rannoilla on ihana lehtimetsä, jonka siimeksessä yleisö voi nauttia sekä urheilusta että luonnon kauneudesta.

Urheiluohjelmassa oli ensin ruotujen väliset kilpailut 5-ottelussa, johon kuului aitajuoksu, kuulantyöntö, pituus- ja korkeushyppy sekä 1,500 m. juoksu.

Tähän otteluun, missä voittona oli kiertosarvi, otti osaa ainoastaan Vammalan ruotu. Yksityisten palkinnot jakautuivat seuraavasti:

1 palk. U. Lehto 366.6 pist., 2 palk. K. Salmela 309 pist., 3 palk. J. Prusi 285.13 pist.

Yksityiskilpailussa (2-ottelu, 100 ja 1,500 juoksu) sai palkintoja:

1 palk. U. Lehto 146 pist., 2 palk. K. Salmela 140 pist., 3 palk. K. Peltonen 124.4 pist.

Vielä kilpailtiin ampumisessa ja nuolenheitossa. Palkintoina jaettiin kaikista mitalleja.

Urheiluohjelmassa oli vielä jälellä souto- ja köydenvetokilpailu. Soutokilpailussa voitti Kaukolan »ruotu» ajalla 6'31", voittaen noin puolella minuutilla kilpailijansa.

Köydenvedossa samoin lankesi voitto Kaukolan »ruodulle». Ensin voitti kumpikin vastapuoli kerran, joten oltiin tasassa. Tämän olisi ollut uudestaan koetettava, mutta vastapuolella ollut joukkue ei ryhtynyt enää vetämään, vaan luovutti voiton Kaukolan »ruodulle».

Palkintoina soudosta ja köyden vedosta, kummastakin oli »ruodun» lippuun kiinnitettävä silkkinauha.

Urheilukilpailujen jälestä alkoi juhlailtama V. P. K:n talolla. Ohjelmasta on mainittava V. P. K:n 25-vuotiskertomus, josta V. P. K:n päällikkö V. Hellman teki selvää. Tässä kertomuksessa m. m. selveni, että Tyrvään V. P. K. on perustettu v. 1889; perustava kokous oli ollut Marttilan kylän Tuomistolla. Hallitukseen oli silloin onnistuttu valita paikkakunnan huomatuimmat edistysmiehet. V. 1890 saapuivat säännöt vahvistettuina. Vuosi vuodelta on siinä koetettu saada uutta näkymään. Tuloksena näistä hommista näemme komean ja kauvaksi loistavan V. P. K:n talon sekä välttämättömimmät tarpeet sammutuskalustoa. Ohjelmassa oli vielä runo, sekä voimistelua, jota esitti onnistuneesti naisaosasto. Koko illan kaikuivat torvien säveleet sekä urheilu kentällä »Kaalisaaressa» että juhlailtamassa.

Selkkaukset Vilppulan y. m. kuntien vaaliluetteloissa.

Hämeenläänin kuvernööri oli senaatille ilmottanut, että Vilppulan uudessa kunnassa joukko valtiopäiväedustajavaaleissa äänivaltaisia henkilöitä oli tullut merkityksi sekä Kirkonkylän että Huhtijärven äänestysalueiden vaaliluetteloihin sen johdosta, että Ruoveden kihlakunnan henkikirjottaja oli jättänyt mainittujen äänestysalueiden vaalilautakunnille ensin vanhan äänestysaluejaon mukaan laaditun pohjaluettelon, mutta sen jälkeen toimittanut Huhtijärven vaalilautakunnalle uuden pohjaluettelon, joka oli laadittu sen mukaan kuin Vilppulan kunta senaatin määräyksen nojalla marrask. 26 p. 1912 oli äänestysalueisiin jaettu, minkä johdosta ja kun sanotut vaaliluettelot oli asianmukaisesti tarkastettu, eikä niitä siis niin ollen voitu muuttaa, kuvernööri oli anonut ohjeita, miten asiassa oli menteltävä. Tämän johdosta on senaatti päättänyt käskeä Hämeen läänin kuvernööriä velvoittamaan niin hyvin Ruoveden kihlakunnan henkikirjottajan kiireimmiten toimittamaan Vilppulan kunnan Kirkonkylän äänestysalueen vaalilautakunnalle sanotun kunnan uuden äänestysalueiden jaon mukaan laaditun valtiopäiväedustajain valitsijain pohjaluettelon kuin myöskin mainitun äänestysalueen vaalilautakunnan laatimaan sen pohjalla Vilppulan Kirkonkylän äänestysalueen vaaliluettelon ja sen valmistumisesta kuvernöörille ilmottamaan, ollen kuvernöörin vuorostaan annettava tästä tieto senaatille määräyksen antamista varten siitä, mihin toimiin on luettelon tarkastettavaksi panemista varten ryhdyttävä.

— **Maatilan kauppa.** T. k. 6 pnä tehdyllä kauppakirjalla myi liikemies Edvin Partala omista-

---

Vaikutelmia Malmöstä.

(Aamulehdelle.)

Jo viikon viivyttyäni Juutinrauman rannalla keskellä Itämeren maiden, n. s. baltilaisten näyttelyjen arvaamattomia rikkauksia, en vielä ollut saanut oikeata otetta, josta ruveta kirjoittamaan. Olin pitänyt jonkinlaista päiväkirjaa liikkuessani noiden valkoisten, yksikesäisten linnojen alueella, mutta kuten on ymmärrettävää tuli siitä liian persoonallista päästäkseen julkisuuteen. Nyt kun koko matkasta on jälellä »muisto vain» ja saadut vaikutelmat alkavat kypsyä, toivon voivani puhua niistä hillitymmin. Itse näyttely on auki koko kesän, jotenka sen selostamisella ei ole niin pahaa kiirettä. Kuvitelkaa siis toistaiseksi itse näyttely alueineen mielenne mukaan, minä isken ensinnä asiaan, jolla olleena ja menneenä on vanhenemisen vaara,

baltilaisiin voimistelujuhliin,

joita kolmena päivänä vietettiin baltilaisten kisain alkajaisiksi ja joissa meidän somat suomettaremmekin leikkasivat lehtensä yhteisestä laakerista.

Sinä sunnuntaina vallitsi Malmön kaduilla jo aamusta alkain tavallista vilkkaampi vilinä, josta asiantuntematonkin saattoi arvata jotain erityistä olevan tekeillä. Joukossa saattoi selvästi erottaa erityisen ihmistyypin, täsmällisesti sipsuttavia naisia ja päivettyneitä miehiä, joita joukottain oli saapunut jo lauvantaina ja tänä aamuna. Mitä enemmän lähestyttiin klo 1:tä, sitä selvemmin saattoi heidän tuikeissa silmissään nähdä valloitushimon välähdyksen, joka tarkoitti meidän poloisten sydämiä. Yläilmoissa ei tosin oltu oikein suopeita heidän aikomuksilleen, taivas oli menossa pahantuuliseen pilveen juuri kun näyttelyalueelle johtavalla tiellä sunnuntainen katsojajoukko sakenemistaan sakeni ja eri kansallisuuksien valitut realikoulun pihalla ylevin tuntein pyörähtelivät rivejä muodostellen. Sotilassoittokunta tärähyttää marssin soimaan, tahdikas tasainen jono alkaa valua tahdittomasti aaltoavan pilettiluukuilla tungeksivan massan lävitse. Istumapaikat täyttyvät kuin viittauksesta, suuria määriä varsin hienoa yleisöä saa tyytyä seisomaan amfiteatralisten aidakkeitten välissä. Paraatiaitiossa vastapäätä sisäänkäytävää upeilevat merkkihenkilöt, maaherra kreivi de la Gardie rouvineen, kaupungin pää, komeita militärejä rouvineen, daameineen.

Laajalla kentällä jos jonkinlaisten telineitten tienoilla pyörähtelee luutnantteja tärkeännäköisinä vielä kun tuo suunnaton jono jo alkaa kiertyä kentär ympäri, osasto toisensa jälkeen. Kuulen sanottavan, että se on mailman pisin voimistelukulkue. Vapaah. Cederströmin kiivaan silmän seuraamina kaikki löytävät luontevasti paikoilleen, muodostavat rintaman paraatiparveketta kohden, jonka edustalle mainittu vapaaherra astuu ja pyytää korkealla äänellä maaherraa avaamaan juhlat. Sen tämä tekeekin ponnistaen puhuessaan esiin kaikki äänivaransa, mutta se ei auttanut meitä poloisia neekereitä. Kuultelimme kämmen korvalla, mutta luulen sittenkin että harvan onnistui siitä mitään napata. Äänenpainosta luulin kuitenkin voivani päättää, että hän lopuksi kiitti saapuneita vieraita.

Ei ole hullumpaa katsella kolmeatuhatta nuorta ihmistä tyylikkäissä voimistelpuvuissa erilaisten lippujen liehtoessa ilmaan juhlatunnelmaa. Voimakkaimmin on tietysti edustettuna itse »emämaa» ja myöntää täytyy, että sen joukot paraiten tyydyttivät esteetikonkin silmää. Saksalaisten joukossa vilahteli kaljupäitä ja »kaiser»-viiksiä, joka antoi sille pienen akrobaattimaisen sävyn. »Mies»lukuisimmin ovat muuten edustettuina naiset ja lapset, sangen tietoisina tehtävänsä tärkeydestä säilyttävät he ylpeän ryhtinsä välittämättä kolean tuulen tunkeilevasta lähentelystä. He näyttävät siinä sangen sitkeiltä, ja ainakin tavallisella salonkisilmällä katsoen heikkenee, miltei häviää sukupuolten välinen ero. Näkee vain komeita ihmisolentoja, joista tällainen erikoinen näytteillepano tuntuu tekevän aivan eri luokan tavallisten kansalaisten rinnalla.

Sitten alkaa taas poistuminen marssin soidessa ja niin on koko voimistelujuhlan hienoin momentti lopussa. Seisoen aition reunalla koetan joukosta löytää meidän netosia. Tulee tuossa tanskattaria lippuineen ja katsojat supisevat suosiotaan: si på danske pige! Mutta ne eivät ole kaikki tanskalaisia »piikoja», sillä vähän päästä kuulen tuosta juhlallisesta jonosta ohimennen korvaani sanottavan »terve». Kun ei meidän naisilla ollut lippua, luultiin heitä tanskalaisiksi, joiden jälessä kulkivat. Erehdys ei ollut ollenkaan kiusallinen, sillä kenenkään naisen ei tarvitse loukkaantua, jos häntä luullaan tanskalaiseksi.

Alkavat erikoisnäytökset. Innostuksen vielä ollessa korkealla marssii sisään Ruotsin miesryhmä, n. puolikuudetta sataa miehenpuolta urhean luutnantti Osvald Holmbergin johdolla. Huomaan selvästi kuinka lähelläni istuvien ruotsalaisten kuume nousee, sillä tämä on koettelemuksen hetki, ei ole koskaan ennen ollut näin monta lankaa yhden miehen kädessä. Aluksi käy kaikki hyvin. Sisääntulossa ja alkuliikkeissä on tyyliä ja ryhtiä. Mutta pian huomaa, että yritys on ollut liian mahtava, sillä suuressa joukossa on aina »jos jotakin». Siinä on priima poikia, hyväntekoisia ruumiiltaan ja varmoja hermoiltaan, mutta siinä on myös paljon joukon jatkoa, joka huoleti olisi saanut jäädä seuraavia kisoja odottamaan. Täsmällisyys, yksiaikaisuus, joka ensin on hyvä, alkaa pian korjahdella. Penkkinaapurini vetävät ilmaa hampaittensa välistä ja silmäkovana jupisevat jotain liian vähästä yhteisharjoituksesta. Monet ovat tietysti vielä »kraapanneet» niistäkin harjoituksista, mitä on ollut ja sotkevat nyt peliä aika pahasti. Olisi nyt sentään luullut, että isot miehet löytävät ainakin paikkansa, niin ettei ihmisten aikana tarvitse ruveta siitä toverin kanssa riitelemään.

Vapaat liikkeetkin menevät hiukan niin ja näin, vaikka joukossa näkeekin muutamia erinomaisia suorituksia. Huono yhteishenki lamauttaa pian parhaidenkin poikien tarmon, horjutaan yhä enemmän, kunnes hypyistä tulee suorastaan ala-arvoisia. Harmittaa kunnon luutnantti Holmbergin puolesta, jonka naapurini sanoo olevan Ruotsin parhaita voimistelijoita.

Hiukan apeutunut mieliala kohosi oitis, kun Ruotsin naisryhmä neiti Annerstedtin johdolla marssi »Stadioniin». Esiintyjät oli koottu eri seuroista ja seuduista, terveitä, hyvänkasvuisia naisia, jotka hassunnäköisissä puvuissaankin voittivat kaikkein sydämet. Mitä enää sitten kun heidät saisi nähdä ihmisittäin puettuina. Pehmeitä miellyttäviä liikkeitä, suorastaan suloa. Ja suorituksessa oikea naisellinen huolellisuus, vaikka penkkinaapurini — tällä kertaa varsin mieleenjääpä neitonen — moneen kertaan vakuutti, että yhteisharjoituksia oli pidetty vain »hirveän vähän». Ukko Lingillä, joka graniittijalustaltaan seppele kaulassaan katseli tyttöjen menoa, oli täysi syy hymyillä isällistä tyydytystään, nähdessään nuo 400 paria pohkeita liikehtivän hänen omien periaatteittensa mukaan.

Kun tädeille vielä taputetaan ryöppyää sisään edelleen 400 pikkuihmistä, koululaisia, jotka tulevat näyttämään ruotsalaisia ulkoilmaleikkejä. Omissa kansallis- ja kesäkoltuissaan näyttävät pikkutyttäret yhtä somilta täällä kuin missä tahansa muualla. He unohtavat pian olevansa tuhansien silmien seuraamina, esitys saa sen vilpittömyyden sulon, joka kaikissa oloissa viettelee hyväksyvän hymyn meidän isojen kasvoille. Luulen ettei kellään selostajalla ole ollut mitään tätä pikkuväkeä vastaan, jonka otollisiin sydämiin näin kylvettiin ensimäiset innostuksen siemenet.

Vankan päivällisen päälle katselee suopein silmin vaikkapa saksalaisia turnareita. 37 miestä marssii sisään niin ankarassa juhlavireessä, että itse kukin näyttää mekaanisesti elehtivältä nukelta ja herättää katsojassa vahvan koomillisen väreilyn. Saksalainen on aina saksalaista, vaikka sen missä paistaisi. Kaikki ovat kuin yhdestä puusta samoilla taltoilla veistetyt, oikeita turnareita, joilla on sepän käsivarret ja suutarin rinta ja hipiä. Vapaat liikkeet, joilla ei ole mitään tekemistä lingiläisten kanssa suoritettiin voimakkaasti ja keveästi. Näki, että niitä oli toinenkin kerta harjoitettu. Joka miehellä oli oma ohjelmansa, kukin näytti itse keksivän liikeyhdistelmänsä, jotka monasti olivat varsin konstikkaita. Johtaja olisi niiden ajaksi hyvin voinut tulla meidän kanssamme istumaan, niin tarpeettomalta hän näytti. Miesten tasapaino on horjumaton, mutta ei voi mitään sille, että he tekevät hiukan sirkusmaisen vaikutuksen. Varsinkin nyt, kun aamupäivällä juuri on nähnyt oikeata voimistelua, ei ota oikein täydestä tällaista turnausta. Haluaisi komentaa heitä tekemään jotain muita liikkeitä nähdäkseen, kuinka avuttomia nuo juhlalliset herrat silloin olisivat.

Sitten tulevat taitoaan näyttämään suomalaiset naiset, meidän 20 daamia. »No jaa», sanovat ruotsalaiset, »eihän siinä nyt ole mitään uutta, mutta onhan se puhdasta ja väärentämätöntä lingiläisyyttä». Pikkuhamoja tietysti sattui, hypyissä veti maa kovasti puoleensa nuoraa ja niin poispäin, mutta eiköhän tuo sentään sujunut kutakuinkin.

Päivän ohjelma loppui tanskalaisten esitykseen, joka sekin Lingin systeemiä seuraten oli varsin vivahdusrikasta.

Tämän tapainen oli baltilaisten kisain alkajaispäivä. Tämä laulu tulee hiukan »post festum», mutta toivon kumminkin, että suosiollinen lukija voi hengessä viettää tuon päivän uudelleen ja paremman ilman vallitessa kuin minä kuukausi sitten.

Ensikerralla jatketaan matkaa itse näyttelyihin ja vähän muuallekin.

S.

Moottori- ja Auto-
Bentsiiniä
Vacuum-öljyä, Moottoriöljyjä ja rasvoja, Kone- ja sylinteriöljyjä.
KONEPAKNINKIA,
ruuvi- ja mutteriavaimia, putkiavaimia, hehkulamppuja, pelastusrenkaita ja -vöitä ja kaikkia
venetarpeita
W:m Sandbergin Rautakaupassa.

mansa Syväojan o.0125 manttaalin lohkotilan Teiskon pitäjän Asuntilan kylästä maanviljelijä Evert Mattilalle Orivedeltä. Osa irtaimistoa seurasi kauppaa. Kauppahinta tuntematon.

— **Tilusten kauppoja.** Kauppias K. Hjorth on myynyt Kurikan päätilan Suupan talosta Naistenmatkan kylästä Pirkkalasta pinta-alaltaan 65 ha 33,500 markan kauppahinnasta maanvilj. A. Miettiselle sekä Ollikan päätilan pinta-alaltaan 61,04 ha 25,500 markan kauppahinnasta maanvilj. Pekka Kontiolle, molemmat Anjalan pitäjästä.

Sitäpaitsi on Suupan talosta aikaisemmin myyty pienempiä palstoja insinööri E. Graeffelle, kaupp. Th. Soinille, puuseppä J. F. Kimingille, puuseppä K. Savijärvelle, työmies K. Engbergille, tehtaanmestari K. Sirénille, neiti Anna Hytöselle, maanvilj. O. Maijalalle ja leski Tilda Teräkselle.

— **Konkursseja Keuruun käräjillä.** Valvonta toimitettiin Keuruun käräjillä maanantaina kaupp. Pekka Leskisen konkurssissa. Toimitsijamieheksi tulivat pesän uskotut miehet varatuomari Edv. Eriksson Tampereelta ja kaupp. Emil Isaksson Keuruulta. Esiinhuuto on ensi elokuun 3 pnä.

Samoin oli valvonta talollisen Seth. Palomäen Pihlajavedeltä konkurssissa. Toimitsijamieheksi määrättiin pankinjohtaja K. F. Jukola ja esiinhuuto on elokuun 3 pnä.

Niinikään toimitettiin valvonta leipurinleski Alniina Lohmannin konkurssissa. Toimitsijamieheksi määrättiin kauppias Emil Isaksson. Esiinhuuto on elokuun 3 pnä.

Loimaan evankelisen nuorisoliiton talo palanut.

Yöllä tiistaita vastaan vähän jälkeen kahden syttyi Loimaan evankelisen nuorisoliiton talo Hirvikoskella palamaan ja paloi kolmessa tunnissa perustuksiaan myöten poroksi. Talosta oli osa paraillaan lisärakennuksen alla ja otaksutaan tulen syttyneen tulitikusta tai paperossista, jonka joku työmiehistä tai ohikulkijoista oli heittänyt kuiviin lastukasoihin. Talon mukana paloi nuorisoliiton omaisuus, harmoonio y. m. kokonaan sekä talossa asuvain kahden Koskinen-nimisen ompelijan omaisuus lähes kaikki; pelastetuksi saatiin ainoastaan ompelukoneet, piironki ja jotakin vähäistä. Koskisten omaisuus oli vakuutettu, mutta nuorisoliiton ei ollut. Itse rakennuksesta oli vakuutuksessa ainoastaan sen vanhempi osa Loimaan, Alastaron ja Metsämaan paloapuyhtiössä 3,000 markasta.

— **Poika hukkunut Loimaalla.** T. k. 5 pnä hukkui uimamatkalla Kojonjokeen Loimaalla 11½ vuoden ikäinen torpparinpoika Nestori Mäkelä Euran kylästä. Äkkiarvaamatta hän joutui niin syvään, ettei uimataidottomana voinut päästä ylös ja toiset uimassa olleet saman ikäiset ja häntä nuoremmat pojat eivät voineet häntä pelastaa. Isompien miesten saavuttua paikalle, saatiin hukkunut ylös vasta noin puolen tunnin kuluttua.

Maatalousosasto.

Maanviljelijät, jättäkää siemenheinää!

Kaikkein niiden ikävien kokemuksien jälkeen, mitä maanviljelijät itse ovat joutuneet tekemään heinäviljelyksen alalla viimeksi kuluneina vuosina siemenmarkkinoillamme vallinneiden ilmeisten väärinkäytösten seurauksset kestäessään — kaiken tämän jälkeen ei kirjoituksemme otsikossa lausuttua kehoitusta enää luulisi tarvitsevan toistaa. Mutta tosiseikat näyttävät tässäkin asiassa, että saadut varotukset — ikävä kyllä — hyvin hitaasti varteen otetaan. Heinän viljelijät käyttävät yhä runsaasti ostosiementä kärsimistään koltosista huolimatta. Usein tämä tapahtuu vain siitä syystä, että heinänteon aikana »ei tullut jätetyksi« siemenheinää valmistumaan, ja niin on taasen pakko jatkaa entistä menettelyä, s. o. ostaa tarvittavat siemenet kauppiailta. Täten jää heinäviljelyksen onnistuminen tahi epäonnistuminen edelleen — täytyy sanoa — kokonaan arvanheiton varaan.

Ei ole tarkoituksemme käydä kertailemaan ja uudestaan esittämään kaikkea sitä humpuukia, mitä siemenkaupan alalla maassamme on harjoitettu, koska tapaukset vielä ovat tuoreessa muistissa. Mutta varoittava sana maanviljelijöille ostosiemenen käytöstä on mielestämme paikallaan. Sillä asiassa on muutamia tärkeitä kohtia, joille ei aina ole huomattavasti arvoa annettu. On nimittäin saatu aivan todistettavia kokemuksia myöskin siitä, että siemenet, joiden alkuperän kauppias kyllä on ilmoittanut uskottavasti oikein ja joiden itävyys tarkastustodistuksen mukaan pitäisi olla mitä parhain, että tällaisetkin siemenet ovat olleet kerrassaan käyttökelvottomia. Tämä on todennäköisesti johtunut siitä, että siemenvarastot monet kerrat omistajaa vaihdettuaan — suurliikkeiltä vähittäiskauppoihin — yhdessä tai useammassa paikassa ovat olleet niin huonos i säilytettyinä, että itäväisyys joko kokonaan tai osaksi on kadonnut. Tämä on voinut tapahtua esim. kosteissa makasiineissa tai huolimattomuuden seurauksena kuljetettaessa pitkiä matkoja ilman tarpeellista suojusta mahdollisesti sattuvan sateen kestäessä. — Tämän kirjoittaja m. m. on viimemainitussa asiasa nähnyt sellaisia esimerkkejä, että siementen itämättömyys voidaan täydellä syyllä otaksua useissa tapauksissa täten aiheutuneeksi.

Kun siementavara valitettavasti kulkee useinkin tarkastuksen jälkeen varsin monien välikäsien kautta ennenkuin se joutuu kuluttajille, on vaikeata ottaa täysi selvyys siitä, kuka on virheelliseen kuljetukseen tai säilytykseen syyllinen. Se vain on varmaa, että seuraukset siementen itämättömyydestä saa maanviljelijä kestää, olkoon syyllinen kuka tahansa. Tämänkin seikan pitäisi osaltaan kehoittaa maanviljelijöitä itse kasvattamaan tarvitsemansa määrät siementä — niin heinän kuin viljankin kylvöä varten.

Kuluva vuosi näyttää sitäpaitsi ainakin tällä paikkakunnalla muodostuvan sellaiseksi, että siemenheinän kasvattaminen ehkä hyvin in käy laatuun. Poutavuoden vilja, senhän maanviljelijät kokemuksesta tietävät, antaa parhaan siemenen. Että myöskin heinänsiemen tällöin kunnollisimmaksi valmistuu, on ilman muuta selvää. Tällöin kuitenkin monet ajattelevat, että koska heiniä tulee suhteellisesti vähän, täytyy koota kaikki eläinten rehuksi ja ostaa tarvittava siemenmäärä. Mutta tulee huomata, että tämän seikan keksivät ennen muita myös siemenkauppiaat, ja he kyllä osaavat korottaa hintoja kysynnän mukaan. Ja juuri vilkkaan kysynnän aikana väärinkäytöksetkin ovat kaupassa tavallisimpia. Parasta siis maanviljelijäin olla varovaisia ja vaikkapa hiukan vähentää karjaa, jos se heinäsadon vähyyden vuoksi on tarpeellista, mutta joka tapauksessa ottaa tarvittava heinänsiemenmäärä omasta pellosta.

Millaista heinää tulee jättää kasvamaan siementen tuottoa varten, siitä antanevat parhaita ohjeita ammatilliset asiantuntijat. Jokunen sana kuitenkin siitäkin asiasta. — Pari vuotta sitten sattui näillä seuduilla sangen yleinen apilakato. Apila, mikä syksyllä orasti vallan lupaavasti, katosi keväällä kuin pyyhkäisten, miltei jäljettömiin. Kehutulla ruotsalaisella siemenellä kylvetyt pellot eivät säilyneet tältä tuholta sen paremmin kuin varsin tuntematontakaan perua oleva apila. Mutta saipa silloin ihmeekseen nähdä sellaisiakin peltoja — joskin harvoja —, missä mainittu heinälaji rehotti tavalliseen tapaansa. Ken otti vaivakseen tiedustella ilmiön syytä, sai tietääksemme miltei poikkeuksetta sen selityksen, että kasvunsa säilyttänyt apila oli kylvetty kotoisella siemenellä. Eikä siinäkään kylliksi selitystä. Useat maanviljelijät ovat kertoneet tehneensä sen havainnon, että taatusti suomalaistakin juurta olevissa puna-apilakylvöissä oli eroavaisuutta havaittavissa. Mainittakoon, että tämän kirjoittaja katseli peltoa, missä saman saran kumpikin puolisko oli kokeilun vuoksi kylvetty eri siemenellä. Ero oli vallan hämmästyttävä: toisessa puoliskossa lauhapäinen puna-apila uhkeana valtaheinänä, toisessa puoliskossa — toikka siellä toinen täällä timotein seassa. Isäntä kertoi edellisen apilalajin, mitä hän jo pitkät ajat oli viljellyt, säilyttävän tiheän kasvunsa hyvästi neljä vuotta, kun taasen muut hänen käyttämänsä laadut korkeintaan jo kolmantena vuonna ovat pyrkineet pahasti harvenemaan ja saksalaiset ovat tavallisesti antaneet yhden ainoan kunnollisen sadon. Että kertomus mainitun lajin kestävyydestä oli täsmälleen totta, sen saattoi havaita pellosta, mistä neljättä heinää niitettiin.

Sen laatuiset esimerkit, joista ylempänä kerrottu ei suinkaan ole ainoa, osoittavat kyllin selvästi, että heinäviljelyksessä varteenotettavista seikoista on siemenen valinta yksi kaikkein tärkeimpiä. Tekisipä mieli pitää sitä vielä tärkeämpänä heinään kuin viljakasveihin nähden. Sillä huonoa viljasiementä käyttäen on kadotettu toki vain yhden vuoden sato, mutta kelvoton siemennys heinälle kylvettäessä tekee parhaankin pellon puolittain arvottomaksi vähintäin 3—4 vuoden ajaksi. Kokemukset tällä alalla ovat jo tulleet maanviljelijöille niin kalliiksi, että lisää pettymyksiä toki pitäisi alettaman välttää. Keino siihen on vain yksi, mutta jokaiselle maanviljelijälle mahdollinen. Tämä keino on se, että kylvetään vain suomalaista, kotona taiomalla paikkakunnalla kasvatettua heinänsiementä ja valikoidaan sellainen laatu, mikä säilyttää kasvunsa mahdollisimman kauvan. Tämä on välttämätöntä, jotta nykyisestä kauppahumpuukista tulisi loppu, jotta heinäviljelys kannattaisi ja jotta — sekin on sangen tärkeä — nykyään ulkomaille soluvat rahat jäävät maanviljelijäin omiin taskuihin.

J. L.

Lehtikerppujen taittamisen aika

on paraillaan käsissä. Sekin on metsätyö, jonka voi tehdä joko hyvin tai aivan hullusti — viimemainittu, ikävä kyllä, esiintyy useimmiten. Kaadetaan näet lehtipuita sieltä, missä niitä yhdessä kohdin eniten on saatavissa. Tehdään oikein tuollainen rehellinen päivän parin kestävä »ahon raivaustyö«. Lakeata sitä pitää tulla, eihän muuten näyttäisi työtä tehdyksikään!

Vaikealta kyllä usealle tuntuu, vanhoista totutuista tavoista luopuminen, ja, jos missään muussa, niin metsänkäytön suhteen se kumminkin näyttää ääretömän monimutkaiselta. Entisaikoina taitettiin lehdeksiä moniin taloihin, torppia puhumattakaan, oikein viikkokaupalla. Rakennettiin aukealle alalle, mistä hyväkasvuinen koivikko oli useimmiten järjestään kaadettu. n. s. »lehtihaasioita«, jos ei latoja ollut riittävästi lähistöllä.

Näin järjettömästi menettelee moni vielä nykyaikoinakin, ainakin useat torpparit, joilla on paljon lampaita ja vuohia, sekä lisäksi välikirjojen eli n. s. »kontrahtien« mukaan vapaat metsännautinto-oikeudet. Saattaapa niinkin käydä, että joltain entisaikoja noudattavalta talon isännältäkin pujahtaa tuollainen räikeä virhe.

Lehtikerppuja eli lehdeksiä voitaisi kumminkin tehdä silläkin tavalla, että jälki ei olisi vahingoksi, vaan päinvastoin lehdeksiä tekemällä voitaisi jälelle jääpä metsä auttaa entistä parempaan kasvuun. Ottakaahan tarkastaaksenne, maamiehet, metsiänne. Eiköhän siellä löytyisi sellaisia kohtia, joissa koivu on haitaksi havupuille. Otettakoon sellaisesta kohdasta pois koivu, koska havupuu useimmin paikoin maatamme on koivua arvokkaampi. Hyvin usein näkee metsissämme sellaisia tapauksia, että koivu alimmilla oksillaan ruoskii sen alla kasvavien kuusten latvoja Ja aivan yhtä usein huomaa, että se on saanut tehdä sitä liian kauvan: kuusten latvat ovat monihaaraisiksi tulleet, kun vuosi vuodelta latvakasvain saa vamman ja sivuoksista pitää uusi latva lähteä yrittämään. Aikanaan avuksi tällaisessa kohdassa! Sen lisäksi ovat taimistot erittäin kiitollisia lehdeksien ottopaikkoja. Lehtipuut voittavat havupuumme kasvunopeudessa ja tällä tavoin useasti lupaavat männyn taimet kuolevat valon puutteessa ja lehtipuun vesojen varjostuksessa.

Jos lehdeksiä otettaisiin nyt taimiston perkauksen yhteydessä, tulisi sellaisissa perkauksissa, mikäli olosuhteet vaativat, aina mahdollisimman paljon säästää lehtipuiden, etenkin koivujen, jopa sopivassa paikassa leppienkin taimia. On luonnollista, että puiden, kehittyäkseen arvokkaiksi rungoiksi, tulee taimistoijällä kasvaa verrattain tiheässä, sillä silloin pituuskasvu on nopea, kun puut kilvan koettavat nostaa latvustoaan ylös päivän valoon päin. Jos taasen lehtipuiden taimet kaikki poistetaan ja aukkoinen havupuun taimisto jää jälelle, muodostuu tästä lyhyt, rumarunkoinen, paksuoksainen metsä.

Sivumennen olisi ehkä mainittava, että lehtipuita olisi mahdollisimman paljon suojeltava havupuumetsissäkin. Onhan tunnettua, että useampaa puulajia kasvavat sekametsät ovat melkein poikkeuksetta paremmassa kasvussa ja siis hyödyllisimpiä kuin yhtä puulajia kasvavat puhtaat metsiköt, vieläpä sekametsissä eripuuyksilöt näyttävät sietävän enemmän varjoakin kuin yhtä puulajia kasvavat metsiköt.

Lehtipuita kasvavien sekametsien parempi kasvu johtuu siitä, kun lehtipuut vuosittain varistavat runsaat lehtivarastonsa ja nämä maassa lahottuaan muodostuvat hyviksi ravintoaineiksi. Samalla nopeasti lahoavat lehdet edistävät maahan varisseiden havupuiden neulasien ja oksien lahoamista ja mullaksi muuttumista. Tällä tavoin muodostuu sekametsän alle ravintorikas humuskerros, joka pysyttää maan tarpeellisen tuoreena ja ilmavana sekä sellaisessa kunnossa, että multaa muodostavat bakterit voivat siinä helposti toimia.

Lehdeksiä ottaessa tulee siis tehdä vain harvennusta eikä hakata ahoja. Työtä voi ylläkerrotulla tavalla menetellen mennä lehdeksien tekoon vähän enemmän, mutta halvemmaksi nämä kerput ajanoloon kumminkin tulevat. Kalliiksi sanotaan lampaiden yleensä tulevan, mutta vuohien monin kerroin kalliimmaksi. Älköön näitä sen lisäksi metsän haaskauksella tehtäkö yhä epäedullisimmiksi.

F. T—mäki.

— **Taiteilijan kosto.** Menzel oli vakinaisena vieraana eräässä berliniläisessä ravintolassa, Eräänä päivänä istuutui eräs aviopari hänen pöytäänsä ja Menzel alkoi huomata, että rouva teki hänestä pilkkaa. Levollisena otti hän piirustusvihkonsa taskustaan ja alkoi piirtää rouvaa. Puoliso tästä suuttui ja huudahti vimmoissaan:

»Minä kiellän teitä piirustamasta rouvaani!«

Silloin ojensi Menzel kaikessa rauhassa ivallisesti hymyillen piirustusvihkonsa tälle ja kysyi:

»Onko tämä teidän rouvanne?«

Hän oli piirustanut hanhen.

Metsäpaloja.

Kauvatsalla syttyi maanantaina iltapäivällä palamaan talollisen Vihtori Eskolan metsä Pesäkorven torpan lähellä. Metsää paloi n. 40 hehtaarin ala. Illalla saatiin kulo sammumaan, mutta syttyi aamulla uudelleen eri paikoista, joten sammutustyötä kesti vielä koko tiistaipäivä. Muuatta torppaa uhkasi valkea pahasti, mutta saatiin torppa sentään suojatuksi.

Sunnuntaina oli tuli päässyt valloilleen saman pitäjän Kulkkilan kylän Vähtärin talon metsässä. Onneksi saapui väkeä pian runsaasti paikalle ja kun oli jotenkin tyven, niin saatiin tulen valta rajoitetuksi sen ehtimättä polttaa metsää enemmän kuin n. hehtaarin ala.

Kruunun metsää palanut Teiskossa.

Eilen syttyi Teiskon ja Oriveden rajamaalla palamaan kruunun omistamaa Kuivajärven tienoilla olevaa metsää. Illalla tätä kirjoitettaessa oli tuli ennätetty saada rajoittumaan ennenkuin se oli ehtinyt tehdä sanottavia vahingoita.

Ikaalinen.

— Kirkollisia uutisia. Seurakunnasta muuttaneita: Irtol. Maria Perttunen, Kilvakkalasta Hausjärvelle; irtol. Maria Viitaniemi, Viljalasta Turkuun. — Kuulutettuja: Kansak. opett. Juho Verner Mäkelä, Hämeenkyröstä ja taloll. tyt. Lempi Eva Stiina Viljakka, Heittolasta. Työm. Vihtori Kulmala, Kilvakkalasta ja torpp. emäntä Hilma Jolanda Viitaniemi, Miettisistä. — Kuolleita: Mktp. poika Verner Värälä, Kirkokylästä, 16 v. 4 kk. 12 p. Tall. lapsi Veikko Vihtori Kasittula, Tevaniemestä, 5 kk. 25 p. Tp. tyt. Martta Sylvia Halmela Tevaniemestä, 16 v. 1 kk. 12 p. Tal. lapsi Ellen Vilhelmiina Hänninen, Vahojärveltä 1 kk. 12 p. Itsell. leski Vilhelmiina Saunaluoma, Vahojärveltä 81 v. 2 kk. 6 p. Työm. lapsi Martta Johanna Viitanen Vahojärveltä 7 kk. 22 p. Torp. lapsi Hilda Maria Salo Vatulasta 4 v. 2 kk. 22 p. Ent. torp. Kaarlo Maijamäki Karhoisista 81 v. 11 kk. 27 p. Tal. v. muori Kaisa Liisa Alanen Vatulasta 71 v. 8 kk. 17 p.

— Kuntakokouksessa t. k. 7 p:nä m. m. esitetään Nikulan talon maalta op. Kohoselle myydyn palstatilan kauppakirja, päätetään millä ehdolla ulkokuntalaisten lapsia voidaan ottaa oppilaiksi kunnan kansakouluihin ja esitetään muutamia pyyntöjä saada vapautus kunnan sairaalamaksuista y. m. pienempiä asioita.

Längelmäki.

— Sadetta kaipaa ja odottaa maamies hartaasti. Ankaran kuumat ja kuivat päivät alkavat jo näännyttää suviviljoja ja heinää. Kuumuus lähentelee 30 astetta varjossa. Tavallisia juhannussateita ei tullutkaan tänä vuonna, ellei ota lukuun vähäistä saderyöppyä, joka ei sanottavasti kastellut. Naapuripitäjissä kuului kyllä sataneen, mutta ei ulottunut tänne. Ruis sai rauhassa hedelmöitä, mutta hyvää tekisi nyt sillekin kohtalainen sade. Vettä kaipaavat eläimetkin laitumilla, missä eivät järveen pääse. Tuulet ovat kyllä puhaltaneet kaakostakin, mutta kaakko on nyt itsekin kuiva. Ei ole vielä heinäaika. Silloin se on useimmiten anteliaampikin kuin mitä toivotaan.

— Hengellisiä juhlia vietetään nykyään pitäjässämme. Viime sunnuntaina vietettiin lähetysjuhlaa Sinivuorella. Ensi sunnuntaina 12 p. vietetään N. N. Kr. Yhd. juhlaa kirkossa ja Poukalla. Seuraavana sunnuntaina 19 p. vietetään Merimieslähetysjuhlaa kirkossa ja Hakosalmen Uudessatalossa. Vieraita puhujia saapuu kumpaankin.

Orivesi.

— Huomattava konsertti. Laulajatar Aino Nurminen, joka hyvällä menestyksellä on viime vuosina opinnoitaan harjoittanut Maikki Järnefeltin johdolla, antaa konsertin Oriveden kansanopistolla sunnuntaina t. k. 12 pnä kello 2 päivällä. Se yksimielinen kiittävä arvostelu, jonka m. m. pääkaupungin lehdet hänen konsertistaan antoivat, pitäisi taata hänelle täälläkin, niin epäkiitollinen musiikkipaikka kuin Orivesi lieneekin, runsaan kuulijakunnan. Kun neiti Nurmisen ohjelma vielä lisäksi on kokonaisuudessaan suomenkielinen, niin pitäisi senkin jo saada meidät liikkeelle lähtemään. Ei myöskään kenellekään liene suurempaa haittaa, joskin näin kuumina päivinä päivällisaika siirretään hiukan tuonnemmaksi. Syrjäkyliläkin kirkolle tulijat voivat varsin mukavasti samalta matkaltaan tähänkin tilaisuuteen jäädä. Siis ensi sunnuntaina kello 2 Oriveden kansanopistolle kuulemaan kaunista laulua, jota tunnettu pianisti E. Linko säestää.

— Kirjastoiltaman olivat paikkakunnan nuoret järjestäneet Savon kylän Tilsalle juhannuksena. Tervehdyspuheen piti maamiesopiston käynyt Juho Nikkilä, joka voimakkaasti teroitti sitä tosi-asiaa, että kirjallisuudella on tärkeä osa esim. maatalouden kohottamisessa, samalla valittaen kuinka vähän sitä vielä käsitetään paikkakunnallakin, minkä todisteeksi kertoi että Rösiön kuuluisa kirja »Mullistus« vielä on auki leikkaamatta seudun maamieseuran kirjastossa.

Runon »Valistus» (Grundvigin) lausui op. J. Fr. Valonen. Op. G. Katila Helsingistä piti esitelmän tiedon mahtavasta maailmaa hallitsevasta asemasta aineellisen elämän, tieteellisen työn ja siveellisen luonteen kehittämisen valtasijoilla. Mies (Imanuel Kant) Königsbergissä ei käynyt kotikaupunkinsa ulkopuolella, mutta hallitsi sittekin maailmaa. Sen hän teki — tiedolla.

Sekakööri esitti harvinaisen soinnukkaasti ja täyteläisesti »Karjalaisten laulun« ja laulun »Joutsen«. Sama kööri oli harjoittanut myös varaston yksiäänisiä lauluja. Sadun luki taloll. poika Sipi Mäkelä. Vielä oli ohjelmassa kanteleen soittoa. Hauska oli nähdä kun pelätyt »tukkimiehet«, jotka vältteleminsestä huolimattakin — ilamaa oli heitä vältellen jo kerran siirretty ja huoneita oli vaikea saada tukkityöläisten pelon takia — olivat iltamaan saapuneet, ilman pienintäkää häiriötä seurasivat ohjelman suoritusta ja sitte varsin arvokkaasti piirissä pyöriskelivät esittäen raikkaita »vetten päällä« harjoittamiaan lauluja.

Pienen lisätulon sai Haaviston lainakirjasto taaskin, mutta kyllä se sen kipeästi tarvitsikin: kirjoja on vähän, mutta ne ovat velkana ja ollen sitomatta surkeassa kunnossa. Mitään lainausvälineitä ei ole.

Toivottavasti työstä ei ennen lakata ennenkuin kirjasto on kunnossa.

Tyrvää.

— Ilkityö. Harja ja häntä leikattiin v. k. 27 pnä Väinö Yli-Houhalan hevoselta, hevos. ollessa laitumella Houhajärven kylän Kukolan maalla. Epäily kohdistui heti 14-vuotiaaseen työmiehen poikaan Väinö Mäkelään, joka nähtiin paikkakunnalla liikkuvan. Seuraavana päivänä pidetyssä poliisitutkinnossa tunnustikin mainittu poika tehneensä teon kostoksi siitä, että hän oli pantu pois työstä Yli-Houhalassa. Teko annettiin hänelle anteeksi.

— **Eräs matkustaja** tuli kerran muutaman pienen saksalaisen ruhtinaskunnan pääkaupunkiin ja pistäytyi katsomassa kaupungin vaatimatonta huvipuistoa, tivolia. Siellä oli myös karuselli, mutta se ei ollut käynnissä.

Matkustaja kysyi eräältä lähellä seisovalta miksi laitos seisoi.

— Ruhtinas on sairaana, vastattiin.

— Sepä ikävää, sanoi matkustaja. Eikö teillä sitte ole ketään muuta, joka osaa panna sen käyntiin?

Varatuomarit Koskinen & Leiniö
Tampere, Itäinenkatu 11 b. 9—4. Puhelin 667
Toimittavat kaikkia asianajo- ja liikealaan kuuluvia tehtäviä.

Maaseutukirjeitä.

Kirje Ikaalisista.

Mehiläishoitokursseja pidetään parasta päätä pitäjämme pohjoisperukalla, Kovelahden kansakoululla kansakoulunopettaja F Heikkilän toimesta. Kursseille on otettu verrattain lukuisasti osaa mehiläishoitajien ja mehiläishoitoa harjoittelevien taholta. Ahkeraan ahertavat kurssilaiset mehiläistarhassa kaikellaisia mehiläishoitoon kuuluvia töitä toimitellen. Uusia mehiläispesiä laitetaan mehiläisyhteiskuntien parveilemisen varalta.

Hyvään aikaan onkin kurssit hommattu, sillä nyt voivat kurssilaiset tutustua perinpohjaisesti uusiin, mehiläisyhteiskuntien lähettämiin parviin ja voivat samalla myöskin tutustua siihen osaan mehiläishoitoa, joka kohdistuu uusien parvien kotiinnuttamiseen ja hoitoon. Ainoastaan kirkkailla helleilmoilla voi tällainen puoli tulla mehiläishoidossa kysymykseen. — — Parveileminen mehiläistarhoissa pitäjämme joka kolkalla, missä mehiläistarhoja pystytetty onkin, on ollut viime päivinä hyvin suuri. Hikihatussa ovat mehiläistarhojen hoitajat saaneet juosta uusien »kärpäslajiensa« jälessä.

Uusia mehiläishoitokursseia ei Ikaalisiin tänä vuotena enään hommattane, vaikka niin tarkoitus olikin. Syynä on osaksi se, että paras parveiluaika on kohta lopussa. Suurimpana tekijänä on kumminkin se, ettei pastori Julius Vuorion anomus 600 mk. vuotuisen valtioavustuksen saamisesta kurssien hommaamiseksi ole vielä senaatista palannut. Jos senaatti anomukseen suostuu toimeenpannaan kurssit ensi kesänä. Kuuleman mukaan tullaan sitten peräkkanaan useampana vuotena mainitut kurssit pitämään. Mehiläishoidon edistyminen pitäjässämme ja koko kihlakunnassakin riippuu suureksi osaksi mainitusta pastori Vuorion valtioavun kohtalosta. Jos valtioraha saadaan, niin on varma että mehiläishoito edistyy koko kihlakunnassamme. Ikaalisten maalaisseura on antanut puoltolauseensa anomukselle.

•

Tevaniemi, Miettinen, Kiiala ja Höytölä ovat telefoonihommissa? Tevaniemen kansakoululla pidettiin v. k. 28 pnä kokous, jossa oli käsiteltävänä joskus ennenkin esillä ollut asia telefoonin hommaamisesta Tevaniemen, Miettisten, Kiialan ja Höytölän kyliin. Kokouksessa olikin 8 sellaista, jotka lupasivat telefoonihommaan yhtyä, mutta vaikka oltiinkin, yksimielisiä asian päättämisessä ja yhdessä tunnettiin telefoonin sanomaton hyöty ja ilo, niin ei voitu kuitenkaan kahnausta välttää. Miettisläiset ja tevaniemiläiset sopivat siitä, että keskusaseman tulisi olla Mietisten kylässä ja että johtolangan Heittolan keskusasemalle tulisi kulkea Tevaniemen kautta. Kiiala ja Höytölä taas vaativat keskukseksi Höytölää tai ainakin Miettisistä Höytölään kulkevaa yhtiön lankaa, joka tätä tietä sitten menisi Heittolan keskusasemalle. Mitään lujaa päätöstä ei täten saatu, joten asian valmistuminen lykkäytyi vielä. Asiaa edelleen ajamaan ja yhtiölle esittämään valittiin opettaja A. H. Kohonen. Mielestäni ovat Tevaniemi ja Miettinen parinekymmenine taloineen kylliksi suuret hommaamaan oman keskusasemansa. Samaten Höytölä ja Kiiala. Innostusta siis vähän enemmän, kun kerran henki asialle on saatu!

•

Miettisten piirin kansakoulu, joka on Tevaniemen kylässä, on viime viikkoina saanut aivan uuden ulkoasun, valkoisen vuorauksen ja eräitä pienempiä korjauksia. Pian kumminkin välkkyy koulun pää- ja ulkorakennukset ja tonttiaidat punaisella valkoisine pieli- ja raamilautoineen. Maalaustyö valmistunee jo parin viikon kuluttua. Muhkealta näyttää nyt tuo kaksisuorakulmainen pitkä rakennus uudessa puvussaan. Syksyllä alotetaan koulussa opetus 2 opettajalla. Apuopettaja siis on hankittava. Lisää välineitä opetuskokoelmaan ostetaan myöskin. — Valistuksen halu alkaa kasvaa — henkisen tiedon jano suurenee.

•

Karjamarkkinat pani Pohjois-Ikaalisten maalaisseura toimeen v. k. 26 pnä Höytölän kylän Suvilammin talon lähistöllä. Karjaa olikin tuotu tavattoman rusaasti myytäväksi. Noin 200 elukkaa oli markkinoilla kaupattavana, ja tuskin 20 jäi myymättä. Hinnat olivat tavallisen markongin mukaan ja vähän siitä ylöskin päin. Lehmistä maksettiin 110—200 markkaa. Maksoipa Ikaalisten karjanmyyntiosuuskunta eräästä täysimaatiaisesta nutolehmästä 230 mk. Muutenkin mainittu karjanmyyniosuuskunta teki suuremmat tarjoukset. Osuuskunta osti parhaat lehmät, joten hinnan luonnollisesti täytyi olla sen mukaisen. Ostajia oli paljon. Joukossa oli kyllä paljon markkinahulikaaneja, joihin ei ollut luottamista. Eräskin pitkäkaulanen mies, kotoisin jostain Tampereen lähikunnista, kierteli löytääkseen kai jonkun »pitkätukkasen». Tarjosipa hän eräälle nuorelle miehelle, jolla tiesi rahoja mukana olevan, poovaustakin. Ansaan ei mies kumminkaan suostunut. Monta muuta epäilyksen alaista miestä, jotka kulkivat lehmänostajien nimellä. oli markkinoille saapunut, mutta kukaan ei heille rahojaan menettänyt. Kaikellaista muutakin tavaraa oli markkinoille tuotu myytäväksi, mutta viranomaisten taholta saapuneen määräyksen mukaan poliisikonstaapeli, muun kaupan kielsi. Ensi käskyllä eivät kauppiaat kumminkaan tavaroitaan pois panneet, vaan vasta kun ruvettiin puhumaan syyskäräjistä ja sakoista. Virvokkeita ja kahvia myytiin läheisissä taloissa. Ilma oli kaunis. Suvilammin markkinoita voi pitää onnistuneina ja tarkoitustaan vastaavina. Jokaisella oli siellä jotain touhua. Nuoret taisivat tehdä »naimiskauppojakin«, kun elukat oli myyty.

Kymy.

Läheltä ja kaukaa.

Valtuuston lehteriltä.

»Isän« virka on vakava ja tärkeä. Perheen asiat on hoidettava, etteivät rempalleen pääse kesäkuumallakaan. Niinpä olikin tiistaiksikin kesken helteisintä päivää »isiä« vaadittu pohtimaan, mitä muutamanlaisille sairaille olisi tehtävä, koska heitä kuulemma on sullottu aivan liika paljon yhteen kokoon, niin että tilat alkavat käydä ahtaiksi, taikka niinkuin »isä« Lehtonen tällä kertaa sangen sattuvasti sanoi, että mielisairaalassa alkaa olla »polttava« ahtaus. Sen saattaakin tällaisella helteellä ymmärtää. Sillä hikipisarat kimmeltelivät useimpien isienkin otsilla ja poskilla, vaikka ne olisivat kapeatkin olleet, huolimatta siitä, että oltiin suhteellisesti niin vilpoisessa paikassa kuin »raatihuoneen« suuressa salissa, joka sijaitsee kivitalossa, jonne auringon paahde ei enää sopinut ja jossa ilmaa oli kutakin läsnäolevaa kohden, meidät neckerit ja muu lehteriyleisö mukaan luettuna, jota oli kaiken kaikkiaan yksi henkilö, varmasti kymmenen vertaa niin monta kuutiometriä kuin kuuleman mukaan kutakin vajavajärkistä kohti mielisairaalassa.

Kun tavallinen kesäinen alkutoimitus oli suoritettu, se on huomattu ettei »isiä« ollut tarpeellista määrää läsnä, vaikka olikin kysymys niin tärkeistä asioista kuin mielisairaalasta, Hatanpään asuttamisesta, joko tämän laitoksen asukkailla tai eläinten lääkärien kokelailla, siis ylimalkaan Hatanpään tulevasta kohtalosta. Sihteeri poikkesi kaappiin ja — en tiedä oliko se hänen ansiotaan, vai oliko muutamat isät vallannut vielä kolmannellatoista hetkellä velvollisuuden pakotus, yksi hetki oli jo mennyt yli kahdennentoista — mutta summa summarum oli se että kun sihteeri palasi eteiskaapista, isiä havaittiin olevan juuri niin monta kun tarvittiin, jotta laki täytettäisiin.

Heti ensimäiseksi otettiin esille päivän »polttava« kysymys. Isillä oli ilmeisesti kiire ja aikomus ajaa asia mahdollisimman vähällä päätökseen. Uhkailivatpa muutamat jo etukäteen tehdä selvän puolessa tunnissa. Kiirettä todistaa m. m. se, että »isä« Lehtonen pyysi puheenvuoron jo ennenkuin puheenjohtaja ehti asian julistaa käsiteltäväksi ja »isä« Hoffström lyhyyden vuoksi ilmoitti että hänen kantansa on jo ollut jossakin sanomalehtikirjotuksessa esitettynä ja pyysi kannattaa sitä. Puhelua syntyi asiasta kuitenkin kaikitenkin pariksi tunniksi. Mitä muuten tulee asian käsittelemiseen, niin toiset puolustivat ja toiset vastustivat, sillä muuten ei kait olisi niin pitkää keskustelua syntynytkään. Minä en muuten puutu siihen sen enempää, sillä se on jo eilen tarpeeksi perinpohjaisesti esitetty. Mainitsen vain, että valtuusto päätti vielä olla valtiolle »tarjoilijana« kuten joku »isistä« huomautti.

Esityslista oli muuten viisaasti laadittu ja nähtävästi jo etukäteen tapahtuneen harkinnan perusteella, aavistaen miten tulisi tapahtumaan, sillä heti kun tästä asiasta oli päästy, pujahti toinen puoli — arvatenkin ne, joitten laivat lähtivät klo 3:n tienoissa — ovesta pihalle. Koska nyt huomattiin, että se järki ei riittänyt, mikä jäljelle jäi, päätettiin loput asiat jättää hautumaan epämääräiseen tulevaisuuteen ja odottamaan vilpoisempia aikoja.

Eprami.

— **Suomen oikeudellinen asema Rostokin yliopiston professorin valaisemana.** Finlj. Gaseta tekee selkoa Rostokin yliopiston professorin R. Redslöbin kirjasta »Abhängige Länder« jonka lehti sanoo Suomen sanomalehdistön melkein kokonaan vaieten sivuuttaneen.

Tri Redslöb on täysin asiallisesti ja puolueettomasti selittänyt kysymyksen Suomen valtiollisesta oikeudesta, vakuuttaa Gaseta. Suomi on edelleen, kuten 100 vuotta sitte Venäjän keisarikuntaan liitetty maakunta.

— **Perheuutisia.** Hopeahäitään viettivät t. k. 2 p:nä Kylmäkoskella Mellolan Uotilan tilalla maanviljelijä Oskari Seppälä ja puolisonsa Naima o. s. Uotila, sukulaisten ja naapurien läsnäollessa. Merkkipäivän aamulla kävi paikkakuntalaisista muodostettu lauluseura hopeaparia laululla tervehtimässä.

— **Lippukauhu.** Viime sunnuntaina saapui Kvistiluodolle pari Porin poliisilaitoksen konstaapelia komisarius Valtosen johdolla vaatimaan lippujen alasvetämistä siellä olevien huvilain katoilta. Kvistiluodolta lähtivät he Hanhiluodolle tekemään samanlaista toimitusta. Myöskin esittivät poliisit samanlaisen vaatimuksen erään maaseurakunnan puolella olevan huvilanomistajalle, mutta tämä ilmoitti ettei kaupungin poliiseilla ole rajan takana mitään tekemistä. Herrat tyytyivät ilmoitukseen.

— **Lohensaalis Kemijoessa** on viime aikoina ollut tavallista parempi. Laskujen mukaan tekee jo tähän astinen saalis yli 6,000 kiloa. Päivittäinen saalis vaihtelee n. 50—70 lohta, mutta muutamina päivinä on saalis kohonnut likelle 100 kpl. Niinpä saatiin Korvan padosta joku päivä sitten 98 lohta, mikä onkin suurin saalis tänä kesänä. Hinta on vaihdellut kolmen markan tienoilla kilolta.

— **Tavallisuudesta poikkeava hankinta.** Insinööri Antero Stenbäckin Tampereelta välityksellä tilasi muuan helsinkiläinen viime maaliskuun lopulla insinööri E. A. Bergiukselta Vesilahdelta 40 jalkaa pitkän ja 6 jalkaa leveän, 40 hevosvoimaisella Seripp-koneella varustetun moottoriveneen. Veneen nopeus tuli olla 11 solmua. Joku päivä sitten saapui vene, joka koeajossa kulki 14 solmua, vaikka se oli tehty 1 jalkaa leveämpi kuin tilauksessa oli määrätty. Runko ja koneisto ovat ensiluokkaista tekoa. Voi helposti käsittää tilaajan olleen sekä kummastuneen että tyytyväisen sellaiseen tavallisuudesta poikkeavaan hankintaan.

— **Missä Suomen suurimmat liikemiehet ovat?** Eräs suomalais-amerikalainen liikemies joutui kotimaassa käydessään keskusteluun suomalaisen liikemiehen kanssa. Amerikalaiselle oli luonnollisesti Suomessa kaikki pientä ja ahdasta. Varsinkin saivat liikemiehet kuulla kunniansa.

»Teillä ei ole yhtään liikemiestä, joka todella ansaitsee sen nimen. Te nuhjustatte pienessä hyörinässä, ettekä kykene tekemään mitään suurpiirteistä«.

»Meillähän on paljon pienemmät mahdollisuudet. Ne täytyy ottaa huomioon«.

»Kyllä mahdollisuudet riittävät, jos vaan olisi kyvykkäitä liikemiehiä«.

»Kyllähän meilläkin ovat muutamat yrittäneet —«

»Mitä ne ovat saaneet aikaan? Ja missä ne miehet ovat?«

»Linnassa«.

— **Toista tuhatta käärmettä** arvelevat halikkolaiset tappaneensa Yönttilän suolla raivonneenssa metsäpalossa. Ne, samoinkuin suuret jänisjoukotkin syöksyivät tulta pakoon melkein sammuttajain käsiin.

— **Kymmenestä munasta kaksitoista poikasta.** Viimeviikolla sai eräs Vättilän Keskitalon kana Marttilassa 10 munastaan 12 poikasta. Vähää ennen oli munat laskettu ja niiden joukossa havaittu pari tavallista pitempää joista varmaankin oli poikasia tullut parittain.

— **Palvelijaa muistettu.** Humppilan Ali-Knuutilan talon voudille Erland Haapalalle on 37 vuoden uskollisesta palveluksesta annettu Suomen talousseuran hopeinen muistomitali. Samassa tilaisuudessa, jossa muistoraha uutteralle palvelijalle annettiin, sai hän vastaanottaa talon nykyiseltä isännältä Hannes Knuutilalta arvokkaan kellon omistuskirjoituksineen. Kirkkohra Savander piti erittäin kauniin ja lämminhenkisen puheen. Muutenkin muodostui tilaisuus arvokkaaksi ja mieleenpainuvaksi.

— **Komeita katajia** kasvaa Pirkkalassa Villilässä Ylisen maalla lähellä taloa ja yleistä maantietä. Muodoltaan ne ovat suippokartion muotoisia, kasvultaan reheviä. Miehen korkeudelta on eräänkin katajan rungon ympärysmitta $1^1/_2$ metriä.

— **Ilman lämpö** oli eilen päivällä klo 2 aikaan Hämeenkadulla varjossa 32 astetta ja klo 1 aikaan päivällä Puutarhakadulla varjossa kokonaista 34 astetta.

— **Veden lämpö** oli eilen päivällä Pyhäjärvessä Palomäen uimalaitoksella 19 astetta.

— **Soittoa** esittää Konepajan soittokunta tänään klo 8—10 illalla esplanaadilla.

Päivätietoja.

Eilen: Ilmapuntari (ajat klo 7 aam., 2 päiv., 9 ill.) 761,1; 766,8; 766.3.

Lämpö: +20,4; +31,4; +25,4 ast. C. Alin lämpö +14; ylin +32,0 ast. C.

Tuulen suunta ja voima: Tyyni; E3; SSE1.

Taivas: Selkeä.

Tänään: Aurinko nousee klo 2,53 aam. ja laskee klo 9,16 ill.

Nimipäivä: Ilta.

Uutisia muualta Suomesta.

Suuria metsäpaloja.

Mäntyharjulla palanut metsää ja n. 1,000 syltä halkoja.

Sunnuntaina sekajunan kuljettua Mikkelistä Kouvolaan sai veturin kipinöistä metsäpalo alkunsa Varpasen ja Mouhun pysäkkien välillä noin 4 kilometrin päässä Mouhulta. Rutikuivassa metsässä pääsi tuli sellaiseen valtaan, että paloa oli käytettävissä olevilla voimilla mahdoton tukahduttaa. Ylimääräisellä junalla tuotiin sunnuntai-iltana Mikkelistä palopaikalle rautatietyöläisiä, mutta vaikeaksi kävi sammutustyö sittenkin suuressa sydänmaassa, jossa oli joukottain tulenarkoja aineksia. Paitsi laajaa metsäaluetta, on tulen saaliiksi maanantaina puoleenpäivään mennessä joutunut jo noin 1,000 syltä metsässä olleita halkojakin. Metsän ja palaneet halot omistaa Halla-osakeyhtiö. Vahinko on suuri. Maanantai-iltana paloa vielä jatkui, ja on koko Mouhun kylä ollut aivan sakeanaan palosta lähtenyttä savua. Palanut ala on yli 500 ha.

Heinjoella palanut n. 800 ha metsää.

Lauantaina pääsi tuli toistaiseksi tuntemattomalla tavalla irti Heinjoen pitäjässä sijaitsevien Heikurilan hovien mailla, jotka omistavat venäläiset tilanomistajat Meiman ja Meinelski. Tuli oli alkanut raivota klo 9 aikaan aamusella Ristseppälän rajalta, josta se nopeasti levisi pitkin Inkerinlammin rannikkoa kulkien yhä syvemmälle metsään. Melkein keskeymättä jatkoi lentävä tuli tuhoaan vielä maanantaiiltanakin, johon mennessä se oli tuhonnut metsää noin 8 kilometrin alalta. Palaneessa metsässä on osaksi vanhempaakin tukkimetsää osaksi pienempiä puita. Kun maa on ollut niin kovin kuivaa, on tuli polttanut paksuja maakerroksiakin, niin ettei kohtakaan palanut maa voi mitään kasvaa.

Toiselle hoville kuuluvassa metsässä saatiin tuli maanantaina iltapäivällä rajoitetuksi. Toisen metsässä on palo estetty leviämästä edelleen. Maanantaina iltapäivällä oli tuli joutunut halkovarastoille, jotka alkoivat suurella voimalla palaa. Halkoja, jotka omistaa perkjärveläinen liikemies Hanhineva, on niillä seuduilla, joissa tuli maanantaina raivosi, noin 600 syltä.

Sammutusväkeä on tulipalopaikalle saapunut runsaasti, mutta on tulella niin kova voima, ettei sitä vielä ole saatu täysin rajoitetuksi. Vahingot voidaan laskea nousevan vähintään 20,000 mkaan. Kuten sanottu, ei varmuudella voida vielä sanoa mistä tuli on päässyt irti, mutta epäillään onkimiesten huolimattomasti käsitelleen tulta ollessaan kalastusmatkoillaan Inkerinlammilla.

•

Suuria metsäpaloja on viime viikkoina vallinnut Salmissa ja ovat ne viime päivinä kiihtyneet. Palanutta alaa on useita kymmeniä neliökilometrejä. Sammutustöissä on mies talosta.

Impilahdella on tällä viikolla metsää palanut 4 kilometrin laajuudelta.

•

Metsäpalo alkoi eilen klo 1 aikaan päivällä Tuusulassa Rusutjärven kylässä. Paikalle saapui paljon sammuttajia, m. m. Hyrylästä venäläistä sotaväkeä ja kolme palokuntaa. Klo 7 ip. oli palo, joka oli polttanut 5 tynnyrin alaa metsää, saatu rajotetuksi.

— **Mies murhattu perhejuhlissa.** Viime lauantai-iltana, kun talol. Esa Jäkön talossa Lappeen pitäjän Tirilän kylässä vietettiin talol. tyttären Aino Sinkon läksiäisiä, löi talol. poika August Meronen Parkolan kylästä linkkuveitsellä talol. poikaa Pekka Juvokkaa Armilan kylästä vasempaan reiteen, sillä seurauksella, että Juvokka kohta senjälkeen kuoli verenvuotoon. Murhaaja on vangittu.

— **Miten perunain hinnat Espanjassa määrätään.** Madridista lennätetään heinäk. 1 p. että siellä on joukko naisia järjestänyt torilla mielenosoituksen, vaatien perunain hintaa alennettavaksi. Mielenosottajat ripottelivat perunasäkit pitkin katuja. Järjestys voitiin ainoastaan vaivoin palauttaa. Sellaista se on kun vaimoväki suuttuu.

Viimeiset tiedot.

— **Uusia senaattoreita.** Toissa päivänä esitettiin senaatissa tieto, että senaattoriksi ja senaatin talousosaston jäseneksi syysk. 30 päivään asti 1915 on nimitetty ja määrätty vankeinhoitohallituksen ylitirehtööri Arthur Brofeldt.

Samalla esitettiin tiedonanto, että kenraalikuvernöörin kanslian osastopäälliköksi siirtämällä kaartin jalkaväen luetteloihin on nimitetty ja määrätty paashikunnan apulaisluokkatarkastaja eversti Georg Giers.

Rettelöt Kotkan sahoilla.

Ohimenevä uusi rettelö Hallan sahalla.

Eilen aamulla piti töiden alkaa kaikilla Kotkan sahoilla. Työläiset saapuivatkin aamulla töihin kaikille sahoille ja alettiin työt täydellä työvoimalla kaikilla muilla paitsi Hallan sahoilla, jossa työläiset vaativat että lakon aikana otetut työläiset olisi erotettava. Kun sahan hallinto kieltäytyi suostumasta tähän vaatimukseen ja kun ei kaikkia työläisiä, joita ilmottautui noin 500, voitu ottaa työhön poistuivat kaikki työläiset. Hallan sahaa voitiin käyttää ainoastaan sillä työvoimalla, joka oli otettu lakon aikana. Muilla sahoilla ei tällaista vaatimusta tehty, vaan alkoivat niillä työt täydellä voimalla iman häiriötä.

Työriita lopullisesti päättynyt.

Hallan sahan työläiset kokoontuivat aamupäivällä neuvottelemaan, miten he suhtautuisivat Hallan sahan isännistön kantaan. Kokouksen tuloksena oli, että työläiset päättivät luopua vaatimuksestaan lakon aikana otettujen työläisten erottamisesta ja ilmottivat olevansa halukkaita ilman ehtoja ryhtymään työhön. Tämä ilmotettiin sahan hallinnolle, jonka jälkeen työt sahalla alkoivat päivällisloman jäkeen.

Näin on siis tämä 17 viikkoa kestänyt Kotkan työriita lopullisesti päättynyt.

— **O. y. Vihdin puuseppäliikkeen työriita.** Nyttemmin on saatu sovinto aikaan osakeyhtiö Vihdin puuseppäliikkeen ja sen työmiesten välillä, joten työselkkaus on tullut vältetyksi.

— **Matka-apurahoja maataloustutkimuksia varten** ovat sitä varten myönnetystä 4,000 mkn suuruisesta määrärahasta hakeneet agron. Hj. Lampinen, fil. maist. V. Hirvensalo, agron. E. Eerola, agron. A. J. Tiura, maatalousneuvoja J. Kankare, Suomen kylvösiemenyhdistyksen neuvoja V. Heinonen ja talollinen A. Alestalo.

Helsingin väkijuomakauppiaiden valituksen

johdosta on senaatti kehottanut Uudenmaan läänin kuvernööriä jättämään senaattiin kyseessä olevain viinikauppiaiden selitykset sekä maistraatin ja poliisikamarin lausunnot sekä kuvernöörin oman lausunnon.

Kansanopiston opettajain raittiuskurssit.

Selkkaus alennuspileteistä rautatiellä.

Henkilöt, jotka ottivat osaa Raittiuden Ystävien toimeenpanemiin kansanopiston opettajain raittiuskursseihin Perä-Pohjolan kansanopistolla, olivat saaneet 50 % alennuksen rautateillä, niin että paluumatkan tuli olla vapaa Tornion asemalta lähtöasemalle. Osa pääsikin onnellisesti palaamaan, mutta niiltä, jotka palasivat kesäk. 30—heinäk. 1 p., kääntyi tie pystyyn Seinäjoen asemalla, sillä heidät velvotettiin siellä ostamaan piletit kahtaanne päin Seinäjoelta Tornioon ja Seinäjoelta lähtöasemalle. Täten paluumatka, jonka piti olla vapaan, tulikin kalliimmaksi kuin menomatka. Pohjanmaan radan varrella oleville asemille ei ollut saapunut mitään kiertokirjettä kurssien osanottajille myönnetystä alennuksesta. Palaaville annettiin se lohdutus, että he voivat hakea paluumatkapiletin hinnan rautatiehallitukselta. Sitä varten on kaikkien asianomaisten tehtävä siitä ilmotus Kansanopistoyhdistyksen sihteerille, joka hankkii paluumatkan pilettien hinnat takaisin.

Kirjallisuutta ja taidetta.

— **Suomalaisen Maaseututeatterin** johtajaksi ensi näytäntökautta varten on valittu Kansan Näyttämön johtaja Pekka Alpo.

— **Kirjailija Joel Lehtonen** on näinä päivinä palannut kotimaahansa Arabian matkalta. Matkallaan oleskeli hän Tunisissa eräässä Saharan keitaassa. Matkan tuloksena valmistuu häneltä syksyn kuluessa uusi arabialaisaiheinen runokokoelma, 5-näytöksinen näytelmä, johon aihe on saatu eräästä 1001-yön sadusta.

— **Maisteri Erkki Kivijärveltä** ilmestyy jouluksi uusi novellikokoelma »Siipirikkoja».

Urheilun alalta.

Baltilaiset kisat.

Muutamalla sanalla sivuuttavat Ruotsin lehdet suomalaisten loistavat voitot keihäänheitossa ja pituushypyssä. Niissä suomalaiset särkivät ruotsalaisten toiveet perinpohjin. Lemming oli näet harjoituksissa heitellyt keihästä lähes 65 metriä, joten hän aikoi, ei ainoastaan voittaa kilpailun, vaan myös lyödä suuremmoisen maailmanennätyksen ja hämmästyttää maailmaa. Mutta sitte kävi niinkuin kävi. Myyrä ja Peltonen kumosivat hänen tuulentupansa ja samoin hänen entisen ennätyksensä. Lemming joutui vasta viidenneksi tuloksella 53,94 m. (Viime numerossa mainittiin Lemmingin olleen kolmannen, mutta se olikin ruotsal. Liining). Häckner heitti 53,41 ja saksal. Buchgeister 53,39 m. — Lemming tyytyi perästäpäin moittimaan kalustokomiteaa siitä, että se oli hankkinut aivan suomalaismallisia keihäitä, jotka ovat liian takapainoisia hänen heitettäväkseen.

Vielä karvaamman pillerin antoivat suomalaiset svealaisille pituushypyssä. Että kolme suomalaista pääsi tässä lajissa loppukilpailuun, oli aivan uskomatonta, huudahtavat sikäläiset lehdet. Mutta tämä oli kuitenkin mahdollista sen kautta, että ruotsalaiset olivat niin tavattoman huonossa kunnossa.

Suomi viestinjuoksussa kolmas. Wickholm aitajuoksussa toinen.

Malmöstä, heinäk. 8 p. Viestinjuoksussa tänään joutui Suomi kolmanneksi. Saksa tuli ensimäiseksi.

110 metrin aitajuoksun voitti Nordling tuloksella 15,2 s. Wickholm oli 10 sm. jälessä.

10-ottelussa tulivat suomalaiset hyvin sijotetuksi.

Urheilujuhlat Toijalassa.

Toijalan Vauhti on järjestänyt ensi sunnuntaiksi urheilujuhlat, jotka toimeenpannaan nuorisoseuran kentällä alkaen kello 2 ip. — Kilpailuihin on ilmoittautunut lähes 70 urheilijaa, joista viestinjuoksuun ottaa osaa 6 seuraa, siis 30 juoksijaa. — Köyttä vedetään tänä vuonna lujaa, sillä palkinnon kahdesti voittanut seura on päättänyt sen nyt vetää itselleen. — Yksityisurheilijoita saapuu useita tunnetuita ja eteviä, joten kilpaulusta tulee suuret ja maalaisoloihin nähden monipuoliset urheilujuhlat.

Joukolla siis Sampolan kentälle ensi sunnuntaina kilpailuja seuraamaan.

— **Juoksija Lahma.** Svenska Dagbladetissa kerrottiin viime sunnuntaina:

Suomalainen juoksija Lahma (lehti nimittää häntä Lahnaksi), joka viime perjantaina sai auringonpiston 10,000 m. juoksun aikana, oli lauantaiaamuna täysin terve. Yleisestä sairaalasta ilmoitettiin, että hänen ruumiinlämpönsä oli 36,9 astetta sekä että hän oli nauttinut hieman maitoa.

Lahma on uusi juoksija, joka vasta viime syksynä otti ensimäisen kerran osaa kilpailuihin. Hänen tarmokas juoksunsa perjantaina tavattomassa kuumuudessa teki hänet heti yleisön suosikiksi, ja yleistä mielipahaa synnytti urheilijain keskuudessa, kun hänen pitkästä sankarillisesta loppupinnistyksestään pelastaakseen Suomelle — ei vain varmaa ensimäistä palkintoa — vaan myöskin toisen sijan, oli tuloksena onnettomuus. Lähinnä viimeisessä käänteessä nähtiin, miten Lahman askeleet kävivät yhä lyhemmiksi ja jäykemmiksi ja miten hän lähinnä viimeisen pitkän sivun muodollisesti polvillaan ryömi eteenpäin. Viimeisessä käänteessä näytti siltä ikäänkuin hän olisi saanut suonenvetokohtauksen jalkoihinsa, sillä nämä eivät kantaneet kauemmaksi, ja 180 metrin päässä maalista vaipui hän kokoon radalle. Vanhat urheiluveteraanit sanoivat, etteivät he ole nähneet juoksijan siihen määrin käyttäneen voimansa sitten Dorandon unohtumattoman maratonjuoksun Lontoon olympialaisissa kisoissa v. 1908.

Baltilaiset kisat.

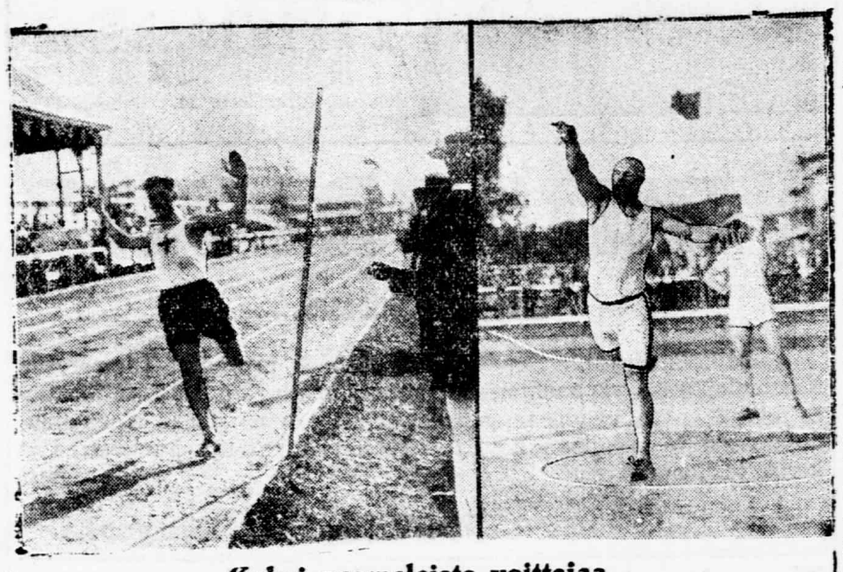

Kaksi suomalaista voittajaa.

Vasemmalla: Hj. Nyström voittaa 10,000 juoksun. Oikealla: E. Niklander voittaa kuulantyönnissä.

— **Urheilupalkintoja varastettu.** Omituinen murtovarkaus tapahtui keskiviikon vastaisena yönä Helsingissä. Rakennusmestari J. Vikanderilta oli hänen asunnostaan varastettu 9 kappaletta hänen luistelussa saavuttamiaan palkintopokaaleja ja taskukello. Vikander itse makasi samassa huoneessa, mutta lienevät varkaat liikuskelleet niin varovaisesti, ettei hän tiennyt mitään koko tapahtumasta, ennenkuin aamulla kaivatessaan kelloaan.

— **Englannin mestaruuskilpailut.** Englannin mestaruuskilpailuja jatkettiin sunnuntaina 15,000 katsojan läsnäollessa. Moukarinheiton voitti ruotsal. Lind tuloksella 48 m. 96 sm., ruotsal. Sjöberg voitti seiväshypyn tuloksella 338 sm. Amerikkalainen Oler voitti korkeushypyn tuloksella 187 sm. 100 yardia Appelgarth Englanti 10 sek., 220 yardia sama 21,2 sek., tulos on sama kuin maailmanennätys. 880 yardia = 804,5 m. Baker Amerika 1 min. 54,4 sek. Aitajuoksu Gray Englanti 15,8 sek. Pituushyppy Kingsford Englanti 699 sm. 1 maili Hudson Englanti 4 min. 22 sek. 440 yardia Seedhouse Englanti 50 sek. Keihäänheitto Koczan Unkari (?) m., toinen Halme Suomi (?) m., oli 5 tuumaa jälessä. Koczanin heittoa vastaan pantiin protesti, joka ratkaistaan vasta myöhemmin.

Palkinnot jakoi ent. Portugalin kuningas Manuel.

Ennen olemme jo maininneet Taipaleen voitot kuulassa ja kiekossa sekä Halmeen tuloksen kolmiloikkauksessa.

Venäjältä.

Tsheidsen juttu.

Pietarista, heinäk. 8 pnä. Valtakunnaneuvoston ensimäisen departementin istunnossa viime lauantaina käsiteltiin rikosasiain departementin prokuraattorin lausuntoa duuman jäsentä Tsheidseä vastaan omavaltaisen järjestelmän ylistämisestä duumassa nostetussa jutussa. Lausunnossaan oli prokuraattori sitä mieltä, että Tsheidse on saatettava edesvastuuseen korkeimmassa rikosasiain oikeudessa rikoslain 129 pykälän mukaan. Ensimäinen departementti hyväksyi yliprokuraattorin lausunnon ja päätti saattaa Tsheidsen edesvastuuseen ei ainoastaan rikoslain 129 vaan myöskin 128 pykälän mukaan. Departementin istuntoon ottivat m. m. osaa sisäministeri ja oikeusministeri, jotka kannattivat yliprokuraattorin lausuntoa.

Lakot Nafta-alueilla.

Työmiehiä karkoitetaan asunnoistaan.

Pietarista, heinäk. 8 p. Tänne Bakusta saapun. tietoj. muk. alettiin nafta-alueilla eilen karkottaa työmiehiä naftaliikkeiden omistamista asunnoista. Eilispäivän kuluessa karkotettiin asunnoistaan kolmekymmentä perhettä.

Lakko Putilovin tehtaissa.

Pietarista, heinäk. 8 pnä. Djenin tietojen mukaan on Putilowin lakossa olevien työmiesten kesken eilen toimitettu lukuisia kotitarkastuksia ja vangitsemi-

Ulkomaalta.

Frans Ferdinandin murha.

Mielenosotukset maapäivillä.

Wienistä heinäk. 7 p. Frankin puolue järjesti kadulla mielenosotuksen maapäiville menevän serbialais-kroatilaisen koalitsionin jäseniä vastaan. Maapäivillä toimeenpantiin suuria skandaaleja. Frank on erotettu 90:stä ja kuusi muuta edustajaa 60:sta istunnosta.

Tutkimusten ulottaminen Serbiaan.

Wienistä, heinäk. 7 pnä. Neue Freie Pressessä on tänään Pietarista saapunut tieto, että Venäjä ei tule vastustamaan arkkiherttua Frans Ferdinandin murhaa koskevien tutkimusten ulottamista Serbiaan.

Armeijan ylitarkastaja.

Wienistä, heinäk. 7 p. Frans Ferdinandin sijalle armeijan ylitarkastajaksi on nimitetty vanhin arvoluokassa oleva arkkiherttua Friedrich, joka piakkoin esitetään Saksan keisarille ja joka myöskin tulee johtamaan nykyisiä manöövereitä.

Tilanne Albaniassa.

Vapaaehtoisten värvääminen.

Berlinistä, heinäk. 7 p. Yritys perustaa toimisto Berliniin vapaaehtoisten värväämistä varten Albaniaan on epäonnistunut. Saksan viranomaiset eivät antaneet lupaa toimiston perustamiseen.

— **Suuria radiumlöytöjä Kamshatkassa.** Pietarista ilmoitetaan, että Kamshatkan itärannikolta on löydetty radiumia. Maan radiumpitoisuus on suuri. Odotetaan löydettävän suuria rikkauksia.

Tietoja eri aloilta.

Mailman kullantuotanto.

Kun kulta nykyisin on yleisin arvonmitta mailmassa, kiinnitetään tämän metallin tuotantoon erikoista huomiota. Suuri tuotanto on nimittäin merkkinä tavarahintain keskitason noususta, vähäinen tuotanto laskusta, ja sellaiset hinnanmuutokset vaikuttavat elantokustannuksiin ja yleensä ihmisen elantosuhteisiin.

On laskettu, että kullantuotanto vuoden 1913 aikana nousi koko mailmassa 2,410,8 milj. markkaan, s. t. s. noin 700,000 kilogrammaan (1 kgr. = 3,472 mk.). Tämä on jonkunverran vähemmän kuin kolmena lähinnä edellisenä vuotena. Tuotannon mahtava nousu viime vuosisadan keskivaiheilta lähtien ilmenee seuraavasta: V. 1850 nousi kullantuotanto 294 miljoonaan markkaan, v. 1880 562,8 miljoonaan, v. 1900 1,331,4 miljoonaan ja v. 1913, kuten sanottu, 2,410,8 milj markkaan.

Mailman koko kullantuotannon yhteenlaskettu arvo 64 vuoden (1850—1913) aikana nousee 62,388,2 milj. markkaan, s. t. s. pyörein luvuin 18 miljoonaan kilogrammaan.

Viimeisten 13 vuoden aikana on saatu enemmän kuin kolmasosa kaikesta siitä kullasta, joka uuden ajan alusta lähtien on löydetty maasta, ja sitten vuoden 1880 yli neljä viidesosaa.

Paras kultamaa on Etelä-Afrika, pääasiallisesti Transvaal. Hyvin paljon saadaan myöskin Yhdysvalloista ja Austraaliasta. Rikkaimmat kultamaat kuuluvat Englannin valtakuntaan.

Kun haaksirikkoiset juovat merivettä.

Pöyristyttävän kuvauksen kärsimyksistä, joiden alaisiksi joku aika takaperin onnettomuuden uhriksi joutuneen englantilaisen lastihöyrylaiva »Columbian« miehistö joutui ajelehtiessaan 14 päivän ajan venessä aavalla merellä: ennenkuin heidät huomattiin ja pelastettiin ohikulkevaan laivaan, on antanut muuan pelastuneista, upseeri Robert Tiere. Hän kertoo m. m. seuraavaa:

»Meillä oli 20 gallonan suuruinen vati juomavettä ja jonkunverran biskuitia. Jaoin veden ja biskuitit pieniin annoksiin. Jokainen mies sai puolen pulloa vettä päivässä ja joka ateriaksi biskuitin. Mutta jo ensimäisen viikon kuluttua alkoi ruoan ja vedenmpuute. Vähensin annoksia ja meidän onnistui pari kertaa koota vähän sadevettä, mutta kuitenkin oli meillä viidellä vielä elossa olevalla toisen viikon lopussa vain vähän yli puolen pulloa vettä jälellä. Koetimme tyydyttää nälkäämme nakertamalla kuolleiden tovereidemme jalkineita, mutta tämä »nahkaravinto« ei ollut niinkään ravitsevaa.

Ensimäiseksi kärsimyksistään vapautunut sai kiittää merivettä vapautuksestaan. Hän kuoli toisen viikon maanantaina meidän turhaan koetettua pysyttää häntä hengissä.

Seuraavana päivänä kuoli lämmittäjä Richmen, seuraavana lämmittäjä Andersson, sitten Schrimberger, Koch ja Gustafsson — kaikki samasta syystä. He alkoivat juoda suolavettä ja heidän kärsimyksensä olivat peloittavia. Mitä enemmän he joivat, sitä suurempi oli meriveden himo.

Meillä oli pieni kauha mukana veneessä; kätkin sen takkini alle, mutta nukkuessani ottivat miehet sen minulta ja ammensivat itselleen merivettä. Se oli ikäänkuin kamala uni, painajainen! Kun otin kauhan pois miehiltä, kumartuivat he vencenreunan ylitse ja joivat eläinten tavoin. Vähitellen muuttuivat he mielipuoliksi, lauloivat ja nauroivat mitä hirvittävimmällä tavalla.

Merivesi surmasi heidät lopuksi. Niillä, jotka kestivät kiusauksen, oli suurempi vastustusvoima. Kun Jakob, venäläinen, alko juoda merivettä ja tuli mielipuoleksi, hyökkäsi hän kirves kädessä päällemme, joten ei meidän auttanut muuta kuin sitoa hänet. Hän eli 6 tuntia, taukoamatta huutaen ja mölyten. Sitten tuli väsymys. Me kostutimme hänen polttavia huuliaan vedellä, mutta se oli jo turhaa. Hän veti viimeisen huokauksensa.

Maailman uusin tulivuori Mount Lassen.

Kalifornian ja ehkä koko Amerikan korkein vuori Mount Lassen on nykyisin muuttumallaan uhkaavaksi tulivuoreksi. Yhä voimakkaampia purkauksia sattuu tuontuostakin ja savu- ja tuhkapilvi leijailee alituiseen vuoren yllä. Vanha pääkraatteri ei ole toiminut 250 vuoteen lainkaan. Nyt on tämän vanhan aukon viereen syntynyt kaksi uutta pienempää ja näistä purkaukset syöksyvät ylös. Mount Lassenin seudut ovat harvaanasuttua, eikä purkaus ihmisuhreja montakaan saa, mutta pari rohkeata, uteliasta matkailijaa kuuluu saaneen hengenvaarallisia vammoja äkkiä alasvierähtäneistä kivilohkareista.

Vuori on saanut nimensä tanskalaisesta uutisasukkaasta Peter Lassenistä, ensimäisestä valkoihoisesta miehestä, joka tänne uskalsi asettua. Että hän oli aikanaan huomattu mies, sitä todistavat monet, häntä muistuttavat paikannimet, Mount Lassen, Lassenin sola, Lassenin kunnas j. n. e. Näillä tienoilla hän vaikutti vv. 1843—59.

Historiallinen automobiili.

Automobiili, jossa arkkiherttua Frans Ferdinanrd ja hänen puolisonsa surmattiin, on lähetetty Wieniin. Siellä tullaan se asettamaan näytteille ja tulot lankeavat turvattomiksi joutuneiden sotilasten lasten avustusrahaston hyväksi. Senjälkeen pannaan automobiili keisarilliseen historiallisten vaunujen kokoelmaan.

— **Ylioppilastutkinnon suorittanut prinsessa.** »Politiken« kertoo, että Tanskan prinssin Valdemarin tytär, prinsessa Margrethe, on näinä päivinä suorittanut ylioppilastutkinnon hyvillä arvolauseilla. Hän on ensimäinen prinsessa, joka on suorittanut tämän tutkinnon. Heti tutkinnon jälkeen nimitettiin hänet Academicum Catalogicumin, Kööpenhaminan katolilaisen ylioppilasyhdistyksen kunniajäseneksi.

Yleisöltä.

Tampereen XIV yleiseen kauppiaskokoukseen

saapuvia edustajia ja asianharrastajia, jotka haluavat kokouksen majoituslautakuntaa hankkimaan heille kokousajaksi asunnon, pyydetään hyvätahtoisesti hyvissä ajoin, ainakin ennen 1 päivää elokuuta ilmoittamaan siitä allekirjoittaneelle Vastaanotto- ja Majoituslautakunnan sihteerille.

Arvo Puustinen
Osoite: Tampere.

Rikos- ja Poliisiasioita.

— **Revolverilla ammuskelivat** muutamat hulikaanit eilistä vastaan yöllä Kullervon ja Tammelan puistokadun kulmauksessa. Kaikkiaan lienevät »urhot« ampuneet kymmenkunta laukausta. Poliisi pidätti kaksi miershenkilöä.

Kaikellaista

— No, herrasväellä oli kait hauskaa Italiassa, kävitte kaiketi Milanossakin?

— Jaa, sitä en tiedä, mieheni osti aina matkaliput.

Taiteilija: Tämä on viimeisin tauluni.

Ystävä: No Jumalan kiitos,

Räätäli: Kun ei ole rahoja täytyy supistaa menojaan

Ylioppilas: Sitähän juuri teenkin; en ole pitkään aikaan maksanut.

— Mikä onni saada omistaa juuri Teidät. — Koko maailman tahdon panna jalkainne juureen!

— Kuinka suuri palkka Teillä on?

— **Oletko saanut** mitään ruokaa tänään.

— En juuri ihan, mutta puhuttelin äsken yhtä joka oli saanut.

Tuomari: No mitäs sitten tapahtui kun syytetty oli antanut Teille korvapuustin.

Kantaja: Hän antoi minulle kolmannen korvapuustin.

Tuomari: Kolmannen? tarkoitatte kai toisen?

Kantaja: Ei, toisen annoin minä hänelle.

Ainoastaan ME Valmistamme

SUOMALAISIA Separaattoreja.

2209 S.I.4200

— »Ostakaa satula«, sanoi kauppias talonpojalle, »niin voitte istuen satulassanne mukavasti ratsastaa kylän ja kaupungin väliä«.

»Tahdon mieluimmin käyttää rahani lehmän ostoon«, arveli talonpoika.

Nauraen vastasi kauppamies. »Mutta lehmällä ette voi ratsastaa kaupunkiin«.

»Ja satulaa en minä voi lypsää«, sanoi talonpoika.

Päivälista.

Rahatoimikamari klo 10—2 päiv.

Maistraatin kanslia 10—3 päiv.

Tullikamari ja pakkahuone 10—3 sekä 1/2 4:ään tullausta ja maksujen vastaanottoa ja tavarain ulosottoa varten.

Rautatien pika- ja tavaratoimisto avoinna klo 8 ap.—6 ip. Sunnuntaisin klo 8—9 ap., jolloin ainoastaan pilaantuvaa tavaraa vastaanotetaan ja ulosannetaan. Jälkivaatimuksia maksaa asemakasööri joka arkipäivä klo 10—12.

Rautatien asemakonttori avoinna arkipäivinä klo 8 ap.—8 ip. Pyhäpäivinä klo 8—9 ap. Makuuvaunupilettejä saa kaiken päivää.

Kirkkokonttori ja kirkkokanslia 9—12 päiv.

Elintarpeiden tarkastusasema kauppahallin talossa 8—10 ap.

Terveyshoitolautakunnan toimisto 12—2 ip. Ensimm. kaupunginlääkäri tavataan klo 1—2 ip.

Kaupunginvoudin konttori kauppahallintalossa 10—12.

Kaupungin insinööri tavat. 10—12.

Kaupungin arkkitehti tavat. 10—11.

Kaupungin sähkölaitoksen ins. 10—11.

Tampereen kaup. rakennuskonttori 10—12.

Köyhäinasianajaja vaivaishoitokansliassa 8—9 aam.

Valtuuston kanslia klo 1—2 päiv.

Holhouslautakunta 12—1 päiv. tuuston kansliassa.

Kaupunginpalvelijain konttori raastuvanoikeuden odotushuoneessa 9—12 ap.

Vaivaihoitohallituken virkahuone 10—2 päiv.

Maksuton rokotus joka torstai klo 10—12 ap. Kuninkaank. 36 (Hardén) Puhelin 666.

Tampereen säästöpankki 12—3 päiv. perjantaisin ja lauvantaisin klo 6—8 ip.

Yleinen sairaala Kalevankankaalla. sairaita vastaanot. 1—2, vaikeissa taudinkohtauksissa muinakin aikoina.

Kulkutautisairaala (Koulukatu 9). Sairaita, joilla on lääkärin suositus, vastaanotetaan joka aika päivästä, mieluimmin kuitenkin ennen klo 12 p:llä. Sairaita saa käydä tapaamassa tai niiden tilaa tiedustelemassa klo 3—4 ip. Telefoonilla pyydetään niiden tilaa tiedustamaan mieluimmin vain klo 2—4 ip. Sairasvaunuja tulirokko ja kurkkumätää varten saa tilata Tel:ssa n:o 214 ja 608.

Keuhkotaut. huoltolatoimisto Hämeenk. 19, tiist. ja perj. 6—7 ip.

Kaupungin kansankirjasto: 1/2 4—1/2 8, paitsi lauantaisin 4—7.

Kaupungin lukutuvat: 1:nen Puutarhakatu 28; toinen Viinikankatu 13; 3:s Moisionkatu 33; 4:s Amurinkatu 7. 10—9.

Nuorten Miesten Krist. Yhd. 5—3 ip. Hospits Emmaus.

Kansakoulujen tarkastaja on tavattavissa kansliassaan, Hämeenkatu 19, 3:ssa kerroksessa kaikkina kouluun lukupäivinä klo 1/2 12—1/2 1.

Hämeen Museo Näsilinnassa arkip. 10—7 ja sunnuntaisin 10—2.

Poliisikamarin osoitetoimisto avoinna arkipäivisin 9 a.—7 i. ja sunn. 10 a.—3 ip.

Postikonttori on avoinna:

Toimisto yksinkert. sisäänkirjoittamattomien lähetysten vastaanottoa ja postimerkkien myyntiä varten arkipäivinä klo 8 ap.—8 ip., pyhäpäivinä klo 9—11 ap. ja 3,30—4 ja 6,30—7 ip. Toimistot lähetysten vastaanottoa ja ulosantoa varten sekä postisäästöpankki, sanomalehtitilausosasto arkip. 9 ap.—6,30 ip., pyhäp. 9—11 ap.

Vakuutetut, sisäänkirjoitetut ja vapaakirjelähetykset sekä paketit ovat jätettävät postiin mennäkseen junalla:

klo 11,40 ap. Turun radalla klo 10,50 ap.
klo 2,32 ip. Pohjoiseen klo 1,10 ip.
klo 2,40 ip. Porin radalle » » »
klo 2,34 ip. Turun radalle » » »
klo 4,57 Etelään klo 3,20 ip.

maaposteille Aitolahdelle, Kämmenniemelle, Pirkkalaan, Teiskoon ja Ylöjärvelle klo 2,45 ip.

Maapostit lähtevät: Kämmenniemelle ja Teiskoon maan. tiist. torst. perj. ja lauv. klo 3,5 ip., Ylöjärvelle joka arkipäivä, Aitolahdelle purjehdusaikana joka päivä: klo 3,5 ip. Maapostit saapuvat klo 12 päivällä.

Kirje- ja ristisidelaatikot kaupungilla tyhjennetään klo 11,40 ap. 2 ja 8,30 ip. Sitä paitsi Scheelen apt. Sumeliuksen ja Hämeenk. N:o 10 talojen seinällä olevat laatikot posteja kuljetettaessa rautat. asemalle 4,55 7,20 ja 11,15 ap. ja 1,45, 4,20, 7,30 ja 11,15 ip. Postikonttorin seinällä olevat laatikot tyhjennetään vähän ennen postien lähtöä asemalle sekä kirjeenkantajien lähtöä kirjeenkannolle ja laatikot rautatieasemalla 10 min. ennen postijunien lähtöä.

Postilähetysten kotiinkanto toimitetaan kaupungissa arkip. klo 8 ap., 2,55 ja 5,10 ip. Lapinniemellä, Pyynikillä ja osassa Pispalaa sekä Järvensivulla klo 8 ap. ja 2,55 ip.

Sunnuntai- ja juhlap. toimitetaan kirjeenkantoa ainoastaan kerran, klo 8 ap.

Tampereen as. postiasema on avoinna: arkip. klo 10,20—11,40 ap., 1,30—2,40, 4—5 ja 7—8,30 ip. pyhäp. 1,40—2,40 ja 4—5 ip.

Amurinmaan postiasema arkipäiv. klo 8,30—11,30 ap., 1,30—3,30 ip. pyhäp. klo 9—10 ap.

Juhannuskylän postiasema arkipäiv. 10—12 ap., 2,30—4,30 ip., pyhäp. 9—11 ap.

Kauppatietoja.

Rahakurssi.

Suomen Pankki, 8 p. Heinäk. 1914.

		Myyntikurssi. Smk	Ostokurssi. Smk
Pietari	l. n.	266: 66⅔	264: 30
	90 pp.	—: —	260: 60
Lontoo	l. n.	25: 44	25: 25
	90 pp.	—: —	25: 11
Pariisi	l. n.	101: 10	100: 30
	90 pp.	—: —	99: 60
Antwerpen	l. n.	100: 40	99: 70
	90 pp.	—: —	98: 80
Saksa	l. n.	124: 10	123: 45
	90 pp.	—: —	122: 40
Amsterdam	l. n.	210: —	208: 30
	90 pp.	—: —	206: 60
Tukholma	l. n.	139: 40	138: 70
Kristiania	l. n.	139: 40	138: 70
Kööpenhamina	l. n.	139: 40	138: 70

Torihinnat

Tampereella heinäkuun 8 p:nä 1914.

Ruisleipä, kuiva, (10 kiloa)	2: 30	8: 20
Ruisjauhot, kilo	—: —	—: 25
Rukiit, hehtolitra	14: —	15: —
Ohrajauhot, kilo	—: —	—: —
Ohraryynit, litra	—: —	—: —
Kaurat, hehtolitra	8: —	9: —
Kauranryynit, litra	—: 20	—: 30
Herneet, litra	—: 20	—: 30
Talonpoikais-voi, kilo	2: 20	2: 50
Meijeri-voi, kilo	2: 50	3: —
Juusto, kpl.	—: 15	—: 35
Kananmunat, kpl.	—: 07	—: 10
Naudanliha, tuore, kilo	—: 80	1: —
Koko elukan lihat, kilo	—: 65	—: 75
Sama palvattu, kilo	—: —	—: —
Lampaanliha, tuore, kilo	1: 20	1. 40
Koko lampaat, kilo	1: —	1: 20
Sama palvattu, kilo	—: —	—: —
Sianliha, tuore, kilo	1: 50	1: 60
Koko sian lihat, kilo	1: 20	1: 30
Sama, palvattu, kilo	1: 50	2: 20
Vasikka, juotettu, kilo	—: 65	1: —
Hauki, tuore, kilo	—: 90	1: 20
Sama suolattu	—: —	1: —
Lahna, tuore, kilo	1: —	1: 20
Sama suolattu	—: —	1: —
Kuha, tuore, kilo	1: 20	1: 50
Ahven, tuore, kilo	—: 30	—: 50
Siika suolattu, kilo	—: —	—: —
Silakat, suolaset, 10 kiloa	—: —	—:—
Metsot kappale	—: —	—: —
Teeret »	—: —	—: —
Pyyt »	—: —	—: —
Kukot	—: —	—: —
Kylvöheinät, kilo	—: —	—: 10
Nurmiheinät, kilo	—: —	—: —
Maito, kuorimaton, 2 litraa	—: 30	—: 35
Maito kuorittu 2 litraa	—: —	—: —
Viili, litra	—: 20	—: 25
Piimä. »	—: —	—: 10

Kokouksia.

Pispalan V. P. K:n
ylimääräinen kokous

pidetään sunnuntaina t. k. 12 p:nä klo 10 a.p. omalla talolla.

10808 **Kunnan päällikkö.**

Huutokauppoja.

Heinähuutokauppa

pidetään maanantaina t. k. 13 pnä Lempäälässä Sotavallan Koivistonjärven osalla alkaen klo 10 ap. 10771

T. S., K. L. 8 s. 1 k.

Heinähuutokauppa.

Ensi ***lauvantaina*** tämän heinäk. 11 pnä myydään tämänvuotinen heinänkasvu kerralla tehtäväksi A. Ahlström O. y:n omistamilta Hollon kartanon mailta Lempäälän pitäjän Kuokkalan kylässä. — Huutokauppa aljetaan kotovainiosta klo 9 aam.

Lempäälässä 6 pnä heinäk. 1914.

10791 **A. Ahlström O.y.**

Huutokauppa.

Vap. eht. huutokaupalla myydään tämän heinäk. 18 pnä klo 10 a.p. Ruoveden kirkonkylässä. erittäin luonnonkauniilla järven rannalla sijaitseva 5 huonetta käsittävä asuinhuoneusto sekä tarpeelliset ulkohuoneet. Hyvä kasvi- ja puutarhamaa ympärillä. Senjälkeen myydään irtaimistoa; puusepän työkaluja ja lautoja sekä huonekaluja y. m. taloustavaraa.

10810 **J. Koivula,** puuseppä.

Kasvavan heinän ja viljan huutokauppa

pidetään Teiskossa Pehun tilalla maanantaina 13 p. heinäk. alkaen klo 10 ap. Myydään kylvö- ja nurmiheinää, 7 hehdon kylvö ruista sekä kaurat ja ohrat.

10555 **Emil Pehu.**

Urakka-huutokauppa.

Lauantaina t. k. 11 pnä klo 4 i.p. tarjotaan Viialan kansakoulun rakennus urakalla vuorattavaksi.

Lähemmin ilmoitetaan paikalla.

Johtokunta hyväksyy tai hylkää tehdyt tarjoukset.

Johtokunta.

Maanantaina heinäkuun 13 päivänä klo 10 ap.

myydään tämän vuoden heinän kasvu Hennerin, Uotilan, Mattilan ja Hiekan tiloilta sekä Vakko ja Tohloppi järvien vesijättömailta, aletaan Helanderin palstan luota Mattilan haassa. Rahat huudoista heti maksettava.

Pirkkala 7. 7. 1914.

10744 Toimitusmies.

Myytävänä.

Hevonen.

Juoksijakykyinen, 4 vuotias tamma, vank karakenteinen, 158 cm. korkea, tunnetun juoksijaon Pujon jälkeläinen, myydään. K. Tuomisto, Uusik. 3, Turku. 10811

Kahvikoppi myydään Puuvillatehtaankatu 20.
10778 Kulmala.

Graniittikiveä kaupaksi!

Graniittikiven louhiat, jotka haluavat saada tuotteensa myytäväksi venäjän markkinoille, voivat saada pysyväisen ostajan eli vakituisen välittäjän Venäjälle, kernaimmin punaselle, vaaleanharmaalle eli mustalle kivelle. Tarkemmin kirjeenvaihdon kautta nimim. «Graniittikauppa« os. **Ilmoitustoimisto Hermes, Helsinki Aleksanterink. 13.** 10787

U. S. 14/7.

Keskikokoinen

Kaupunkitalo

vilkasliikkeisen kadun varrella melkein keskellä Tampereen kaupunkia, jossa on hyvät ja selvät asiat, myydään eli vaihdetaan kauppataloon ja liikkeeseen maalle tai kaupunkiin. Lähemmin **Abr. Pietiläisen** kiinteimistövälitystoimistossa, Tampere, Mustanlahdenkatu 22. 10783

Hautaus-kutsukirjeitä

on myytävänä

Aamulehd. konttorissa.

Hienot tuolettipiirongit ja parisängyt, lakeerattuja piironkia ja hyvä singerin ompelukone halvimmalla kun ennen, Järvensivu 5. Telef. 489. 10794

Kasiaisia myydään

1: 25 p. sata, Järvensivu 5. Tel. 489. 10793

Halkovarasto Tampereella myytävänä,

sisältävä koivu-, havu- sekä ripahalkoja. Lähemmin Vehkakosken Höyrysahalla Ruovedellä, telef. Ruovesi—Vehkakoski.

Heinäsuolaa

myy halvalla

J. P. Lindroos

10801 Puuvillatehtaank. 29.

Höyryvene
myytävänä.

Pieni, hyvässä kunnossa oleva 45 senttiä syvässä käypä nopeakulkuinen höyryhuvivene, tilaa 15 à 20 hengelle, myydään perin huokealla hinnalla jos kauppa pian päätetään. Lähempiä tietoja saa **Kuhmoisten pitäjän Leppäkosken talosta,** jossa mainittu höyryvene on tai **Tampereen Välityslliikkeestä** Koskikatu 11. Puh. 844.

Hyvä maatila

myydään kauniilla paikalla, hyvät rakennukset ja hyvä metsä ja pellot Tampereen seutuvilla. Lähempiä tietoja antaa J. Aug. Virola, Kangasala. 10358

Halutaan ostaa.

MAATILA

pieni tai keskikokoinen halutaan ostaa Tampereen seuduilta, ei aivan kaukaa rautatieasemalta. Vast. odott. t. k. ajalla Aamul. kontt. »Varma ostaja». 10790

Halutaan ostaa Jääkaappi.

Vastaus Puhelimeen 1203.

Halut. ostaa käyt. miehen polkupyörä. Vast. hintailmoituksineen t. l. k. nim. «1914.« 10802

Herrojen käytetyitä

pukuja,

kenkiä ym. ym. Satakunnank. 8, Talouskauppa,
10797 Puhelin 1339.

Vuokralle tarjotaan

Huone osalla keittiöön
10785 Ojakatu 112.

Hyvin kalustettu huone Hämeenk. 10 Nylund 3:mas kerr. Puhelin 1080.
10785

Kalustettu kamari nyt heti tai 15 p. Henriksson. Satamak. 5. 10795

Syysk. 1 p. sali, 2 kamaria ja keittiö
10792 Viinikank. 32.

Kamari osalla keittiöön 15 p. elok. H. Lahtinen, Pispala, Rajaportti.
10799

2 nuortamiestä

saa asunnon Läntinenk. 16 a.
10747 A. Ahlberg.

Vuokralle otetaan.

5 à 6 huonetta, keittiö, kylpyhuone ja V. C.

1 p:stä syyskuuta eli myöhemmin. Vastaus Aamulehden konttoriin nimimerkki »Helsinki». 10684

Sali tai muu suuri huone (kokoushuoneeksi) ja sen yhteydessä yksi tai kaksi huonetta. Vast. t. l. k. nimim. «Varma vuokraaja«. 10784

T. S., Hels. S.

Täysihoitoa maalla yhdelle tai kahdelle neidille parin viikon ajaksi. Vast. täydellisine tietoineen Aamul. k. nimim. «Loma, 25«. 10803

Työhuone

keskikaupungilta. Vastaus Sähköpaja t. l. kontt. 10798

Palvelukseen otetaan.

14—15 v. vanha, lastahoitamaan tottunut tyttö saa paikan Puuvillatehtaankatu 34. Aarnio. 10800

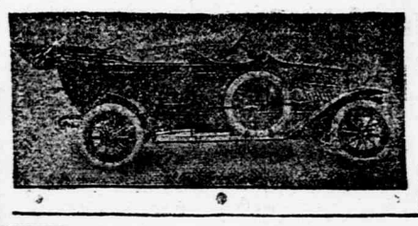

Automobiilin ja Troskan gummia korjataan vulkaniseeraamalla ja laitetaan uusia kulutuspintoja. Työ tehdään takuulla.

K. Rautasen Polkupyörätehdas ja Urheilukauppa O. Y.

Helsinki, Mikonkatu 11. Puhelin 3658.
10764

Puutavaroita

myytävänä.

Paikallismyynnin lopettamisen tähden myydään Tampereella Naistenlahdessa vapaaehtoisella huutokaupalla 3 p. tulevaa Elokuuta klo 2 i.p. ja vaadittaessa seuraavina päivinä jälellä oleva puutavaravarasto sisältävä höylättyä ja höyläämätöntä puutavaraa ja kaksi telefoonikonetta. 10476

Vehkakosken Höyrysaha.

Nuori mies,

joka on perehtynyt kauppaan ja konttoritöihin, taitava ruotsia ja suomea saa paikan

Singer Company.

10812

Sekatavarakauppaan tottunut **naiskauppa-apulainen** saa paikan Tampereella kautta Rouva Henriksson. Läntinenk. 33. 10804

Kunn. köksä saa paik. Porissa 15 p. elok. Palkka 25 mk. Vast. todistuksineen t. l. k. heti nim. «H. N.« 10805

Reipas tyttö

otetaan harjoittelijaksi Gälbyn Osuusmeijeriin. Hakemukset lähetettävät: **H. Suojanen,** Gälbyn Osuusmeijeri Maarianhamina, ensi tilassa. 10779

Kolme 15 vuot. poikaa

saa paikan

Julius Syrénin kivipainossa
10755 Satamak. 7.

Keittäjä,

ahkera ja huolellinen sekä puhtautta harrastava, saa paikan kansankeittiössä. Lähempiä tietoja saa Läntinenk. 16 a.
10748 A. Ahlberg.

Hierojat huomatkaa!

Hierojaa halutaan maalle kuukauden ajaksi. Vastaukset palkkavaatimuksineen nimim. „K. S.“ **Murole.** 10796

T. S.

Vakavamielinen, reipas ja siisti

naiskarjakko,

sekä maataloustehtäviin kykenevä TYÖTÖ saavat paikan 1 p. elok.

maanvilj. K. Haralalla, os. Suinula.
10782

Kadonnut.

Köyhän vaimon rahapussi pudotettu. Löytäjän pyyd. ilmoitt.
10777 Aamul. kontt.

Miehen kello pudotettiin Ratinaan. Rehellistä löytäjää pyydetään tuomaan Särkänk. 18. Mekuchin. 10780

Huveja.

Tampereen Kone- ja Metalliam. os. Näytelmäseura

toimii Muroleen Nuorisoseuran talolla heinäkuun 12 pnä

ILTAMAN

alkaen klo 7 i.p. Ohjelmassa on Junula ja Tanula (näyt. 3:ssa näytöksessä) ja Tanssia.

Liput maksavat 75 ja 50 p. 10776

Laivamatkan
ja
Iltaman

Lempäälän n. s. talolla lauvantaina t. k. 11 pnä toimii Vesilahden nuorisoseura. — Matkalle lähdetään klo 5 Palhosta ja poiketaan Vakkalaan, Laukkoon, Liesille, Kirkolle, Toikalle ja Luotoon. Palatessa samoihin paikkoihin.

Ohjelmassa: Puhe, Pianonsoittoa, Yksinlaulua, Viulunsoittoa ym.

Iltama alkaa klo 8.

Ilmoituksia.

Opetusta ehtolaisille

antaa halvalla ylioppilas. Osott. saa t. l. k. 10813

Pispalan pientenlastenkoulujen huoneustojen ylläpitoverojen

Rästikanto

on t. k. 20 p. klo 9—11,30 Tahmelan työväenyhdistyksen talossa ja samana päivänä klo 12 Pispalan pientenlastenkoululla.

Karjanhoitoharjoittelupaikkoja haettavana.

Hämeenläänin Maanviljelysseura julistaa täten haettavaksi 18 karjanhoidonharjoittelijan paikkaa, Päästäkseen harjoittelijaksi tulee hakijan olla 18 vuotta täyttänyt ja esittää todistukset siitä, että hän on hyvämaineinen, että hänellä on hyvä ruumiinrakennus, että hän on vapaa tarttuvista taudeista, että hän on käynyt ylemmän kansakoulun tai vähintäinkin 2 luokkaa alkeisopistoa tai että hänellä on vastaavat tiedot sekä että hänellä on holhoojan tai edusmiehen suostumus, jos hän on vajavaltainen.

Palkiona maksetaan harjoittelijalle 140 mk. ja vlöspito.

Omakätinen Maanviljelysseuran Johtokunnalle osotettu hakemus on lähetettävä tai mieluummin henkilökohtaisesti tuotava ennen ensi heinäkuun loppua Maanviljelysseuran toimistoon, josta haluttaessa annetaan myös lähempiä tietoja.

Hämeenlinnassa 15 pnä kesäkuuta 1914.

Toimen puolesta:
9828 *J. Karttunen.*

Pekkalan Meijeri- ja Karjakkokouluun

Ruovedellä otetaan ensi tulevan marraskuun 1 p:stä yhdeksän naisoppilasta. Oppijakso on **kaksivuotinen.** Oppilaat saavat vapaan asunnon, ylöspidon ja opetuksen sekä oppikirjat käytettäväkseen; hyvästä käytöksestä ja ahkeruudesta annetaan sen lisäksi kehotusrahaa ja jalkineita. **Oppilaitten tulee olla** kouluun tullessa **18 vuotta täyttäneitä, terveet ja lujat ruumiiltaan** sekä alistua noudattamaan koulun sääntöjä. Hakijat lähettäköot **ennen elokuun 25 päivää** allekirjoittaneelle: 1:si omakätisesti kirjoittamansa hakemuksen, 2:si maineja 3:si lääkärintodistuksen, 4:si kansakoulun päästötodistuksen eli muun todistuksen tiedoistaan, 5:si todistuksen käytännöllisestä harjaantumisesta karjanhoitoon, ja 6:si alaikäinen holhoojansa suostumuskirjan ja palveluksessa oleva päästökirjan.

Ruovedellä heinäkuulla 1914.

Alexander Aminoff.
Osoite: **Vilppula.** 10788

Eräs koululainen haluaa lainaksi pienemmän summan rahaa henkivakuutusta ja takuuta vastaan. Vastaus t. l. k. nimim. Eteenpäin. 10781

LOISTAVASTI voittaa
PUHDISTUSJAUHE
SAMPO
muut puhdistusaineet.
Käytä aina SAMPOA!
Myytävänä kaikkialla.
Tukuttain
Ullrich, Anderzén & C:o
HELSINKI. Puh. 2059.
9755

Perunkirjoitus

pidetään 15 päivä heinäk. 1914 klo 10 ap. Tampereella kotoisin olevan Juho Kustaa Rosenqvistin kuoleman jälkeen vainajan asunnossa Pälkäneen pitäjän Huntilan Ylitalon maalla.

10603 **Matti Järvensivu.**

V. P. K:n

II osasto kokoontuu torstaina t. k. 9 p. klo 8 ip. Pyynikin kentalle. Välttämättä kaikki.

10807 Osaston päälliköt.

V. P. K:n

III osasto. Harjoitus torstaina 9 pnä klo 8 i. Huom.! Jaetaan lippuja juhlaan.

10806 Osaston päällikkö.

Junien kulut.

Huom.! P=postijuna, M=matkustajajuna, S=sekajuna, T=tavarajuna.

Junat lähtevät Tampereelta:

P. 12,11 yöllä Jyväskylään (8,13), Suolahteen (10,14), Vaasaan (9,10), Kristiinaan (10,49), Kaskisiin (11,22), Pietarsaareen (10,44), Kokkolaan (11,14), Ouluun (5,17), Kemiin (8,25), Rovaniemelle (12,26), Tornioon (9,18), Raaheen (5,00).

P. 5,46 ap. Hankoon (2,56), Helsinkiin (11,00).

P. 7,35 ap. Turkuun (12,58), Forssaan (11,51), Helsinkiin (12,52), Mikkeliin (8,52), Kotkaan (6,55), Haminaan (7,10), Lappeenrantaan (7,13), Viipuriin (7,30), Pietariin (11,45), Imatralle (10,14), Elisenvaaraan (11,35).

T. 9,10 ap. ainoastaan arkipäivinä ilman aikataulua Siuroon.

M. 9,39 ap. ainoastaan sunnuntaina ja juhlapäivinä kesäk. 1 p:n ja elok. 31 p:n välisenä aikana. Tyrvääseen (11,27).

S. 10,41 ap. Haapamäkeen (3,56).

M. 11,40 ap. Turkuun (4,30), Forssaan (3,23), Helsinkiin (5,52), Mikkeliin (8,52), Kotkaan (6,55), Hankoniemeen (9,53), Porvooseen (7,02), Haminaan (7,10), Lappeenrantaan (7,13), Viipuriin (7,08), Pietariin (10,00), Antreaan (8,16), Elisenvaaraan (11,35).

P. 2,34 ip. Helsinkiin (8,04).

P. 2,32 ip. Jyväskylään (9,07), Suolahteen (10,48), Nikolainkaupunkiin (11,40).

P. 2,40 ip. Poriin (7,06), Raumalle (8,10), Kauttuaan (7,30).

P. 4,57 ip. Turkuun (10,26), Helsinkiin (10,26), Forssaan (10,26), Porvooseen (11,30), Kotkaan (7,30), Haminaan (7,55), Mikkeliin (6,55), Kuopioon (11,40), Iisalmeen (2,31), Kajaaniin (5,04), Lappeenrantaan (4,18), Viipuriin (3,32), Pietariin (7,55), Imatralle (9,39), Savonlinnaan (4,34), Sortavalaan (1,38), Värtsilään (3,39). Joensuuhun (5,49), Lieksaan (8,54), Nurmekseen (10,29).

S. 5,30 ip. Orivedelle (7,08).

S. 6,05 ip. Tyrvääseen (8,27).

T. 6,10 ip. ainoastaan arkipäivinä kesäk.—elok. aikana Toijalaan (8,52).

T. 8,15 ip. Toijalaan (10,12).

T. 8,17 ip. Vilppulaan (12,57).

M. 8,27 ip. Poriin (12,28). Rauman tien matkustajat yöpyvät Peipohjassa, Raumalle (8,05).

Junat saapuvat Tampereelle:

S. 12,05 yöllä Haapamäeltä (6,30), Jyväskylästä (2,19), Suolahdesta (12,17).

P. 5,11 ap. Jyväskylästä (9,22), Suolahdesta (7,14), Kristiinasta (5,40), Kaskisista (5,05), Vaasasta (7,35), Pietarsaaresta (6,10), Kokkolasta (5,45), Oulusta (11,49), Kemistä (8,35), Torniosta (7,40), Rovaniemeltä (4,30), Raahesta (11,15).

S. 7,20 ap. Toijalasta (5,34).

S. 8,15 ap. 1 p:stä—31 p:ään toukok. ja 1 p:stä syysk. toistaiseksi Tyrväästä (5,41).

S. 8,19 ap. Orihvedeltä (6,40).

S. 8,57 ap. joka päivä 1 p:stä kesäk.—31 p:ään elok. Tyrväästä (6,27).

T. 9,27 ap. Vilppulasta (4,00).

M. 10,31 ap. Mikkelistä (8,52), Kuopiosta (3,56), Iisalmesta (1,04), Kajaanista (10,40), Kotkasta (9,36), Haminasta (9,20), Lappeenrannasta (10,05), Viipurista (11,52), Pietarista (8,20), Imatralta (8,10), Savonlinnasta (3,05), Sortavalasta (3,38), Värtsilästä (1,42), Joensuusta (11,37), Lieksasta (8,27), Nurmeksesta (6,50).

M. 11,29 ap. Porista (7,05).

P. 2,05 ip. Jyväskylästä (7,06), Suolahdesta (5,18), Vaasasta (5,15).

P. 2,07 ip. Turusta (8,50) ja (10,45). Turun satamasta (9,30), Tukholmasta (7,30), Forssasta (8,14), Helsingistä (8,40), Porvoosta (6,20), Kouvolasta (7,05), Hankoniemestä (5,10).

P. 4,42 ip. Porista (12,16), Raumalta (11,00), Kauttualta (11,40).

T. 4,55 ip. Toijalasta (3,10).

T. 6,55 ip. Orihvedeltä (4,25).

P. 8,12 ip. Turusta (3,00), Forssasta (3,51), Helsingistä (2,56).

M. 10,20 ip. ainoastaan sunnuntaina ja juhlapäivinä 1 p. kesäk.—31 p. elok. välisenä aikana. Tyrväästä (8,27).

P. 11,37 ip. Helsingistä (6,20), Hankoniemestä (3,10), Mikkelistä (11,25), Kotkasta (1,47), Haminasta (1,20), Lappeenrannasta (1,10), Viipurista (1,24), Pietarista (10,00), Turusta (6,45).

Makuuvaunuja:

Klo 12,11 yöllä I ja II luokka Bennäsiin ja Nikolainkaupunkiin, III luokka Seinäjoelle.

Klo 5,46 ap. I, II ja III luokka Helsinkiin. Pietariin menevä I ja II luokan makuuvaunu seuraa Toijalasta klo 6,25 ip. lähtevää junaa. III luokka Pietariin seuraa Riihimäeltä klo 8,58 ip. lähtevää junaa. I, II ja III luokka sekä Kuopioon että Elisenvaaraan seuraa junaa, joka lähtee klo 12,16 yöllä Riihimäeltä.

Tampereella 1914,
Tampereen Kirjapaino-Osakeyhtiö.